اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۲۱ آذر ۱۴۰۰
• ۷ جمادی‌الاول ۱۴۴۳
• ۱۲ دسامبر ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۹۵۲ • پیاپی ۳۲۷۰ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

برگزاری نمایشگاه‌ها در اختیار «مجریان» بماند

برگزاری رویدادهای نمایشگاهی با کاهش اثرات ویروس کرونا و مدیریت این پاندمی دوباره از سر گرفته شد و خوشبختانه شاهد برگزاری فشرده رویدادهای نمایشگاهی در کشور هستیم. ما نیز در موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت بر آن شدیم تا برگزاری میزگردهای تخصصی در این موسسه را از سر بگیریم. یکی از مسائلی که همواره در زمان شدت گرفتن برگزاری رویدادهای نمایشگاهی به موضوع برگزاری رویدادهاست. یکی از مسائل و چالش‌های همیشگی صنعت نمایشگاهی، بحث واگذاری فرآیند صدور مجوزها به نهادهایی غیر از دولت و احتمال کنار گذاشته شدن بخش فعال این صنعت یعنی برگزارکنندگان نمایشگاهی است.

۸-۹

اقدامات جدید قوا برای تنظیم بازار ارز و سرمایه

«حاکمیت یکدست» بازار را کنترل می‌کند؟

مدافعان ریاست‌جمهوری ابراهیم رئیسی، همواره رسیدن او به صندلی پاستور را به‌معنای یکدست شدن حاکمیت و همسویی سه قوه می‌دانستند. برخی معتقدند این همسویی در دوره ۸ ساله حسن روحانی وجود نداشت و این چندنظری سبب می‌شد سیاست‌ها اثرگذاری کافی نداشته باشند؛ شرایطی که گفته می‌شود با روی کار آمدن دولت سیزدهم تغییر کرده است. با این همه از زمان روی کار آمدن رئیسی کنترل بازارها، به‌ویژه بازار ارز همچنان از مهم‌ترین چالش‌ها بوده است. عوامل گوناگونی دست به‌دست یکدیگر دادند تا سیاست‌های مالیاتی و کنترلی جدیدی برای معاملات ارزی کشور آماده شود. همزمان رئیسی با اشاره به برخورد قضایی با «سوءاستفاده‌گران بازار ارز» بر قطعیت اراده دولت در کنترل بازار تاکید دارد. در این میان قوه قضاییه هم برای بررسی دوباره پرونده بازار سرمایه از رئیس کل بورس خواسته گزارش‌ها را به‌روز و برای این نهاد ارسال کند. این سیاست‌ها با حمایت مجلسی‌ها همراه شده تا به‌نظر برسد اکنون «حاکمیت یکدست» با «هم‌نظری و همسویی» برنامه جدی برای کنترل بازارها را در دستور کار دارد.

۷-۱۰-۱۱-۱۵

واکنش کارشناسان به مصوبه جدید افزایش قیمت خودرو:

تورم، بازی عرضه و تقاضا را به‌هم می‌ریزد

۴

عکس: صمت

چهره

تاکید ایدرو بر شتاب‌بخشی اجرای طرح‌های صنعتی
۳

سرمقاله

آینده نرخ ارز در اختیار عوامل داخلی و خارجی
۲

گفت‌وگوها

بدون زیرساخت طرح مالیات ارزی شکست می‌خورد
۴

تاثیر توافق پاریس بر آینده اقتصاد معدن
۲

یادداشت‌های امروز

منشأ تورم در ۴ دهه گذشته
۴

بورس همیشه مثبت نیست
۱۱

کسری بودجه اموال دولتی و یک وعده
۴

تاثیرات سامانه معاملات خرد ارزی
۱۵

سر مقاله

آینده نرخ ارز در اختیار عوامل داخلی و خارجی

علی دینی ترکمانی
اقتصاددان

هفتمین دور مذاکرات برجامی در حالی به ایستگاه پایانی رسید و نمایندگان کشورهای حاضر در این مذاکرات به پایتخت‌های خود برگشتند که بازارهای مالی نسبت به مذاکرات اخیر واکنش‌های متفاوتی داشتند. بازار ارز در روزهای گذشته همچنان با نوسان همراه بوده و افزایش نرخ تا کانال ۳۰ هزار تومان را تجربه کرد. ناگفته پیداست که اعلام هر خبر از نتیجه مذاکرات تاثیر مستقیم بر نرخ ارز دارد. این داستان همواره در زمینه نرخ ارز در ایران صادق بوده است. در شرایط حاضر نیز اگر مذاکرات برجام پیامی مثبت مبنی بر گشایش روند توافق به بازارهای مالی ارسال کند، نرخ دلار کاهش پیدا خواهد کرد. در مقابل هرگونه پیام مستقیم یا غیرمستقیم مبنی بر پیچیدگی در عرصه مذاکرات، رفتار آژانس در زمینه ایران یا حتی مصاحبه و اظهارنظر منفی مقامات، منجر به افزایش نرخ ارز می‌شود که در این صورت افزایش نرخ دلار طبیعی خواهد بود؛ بنابراین سال‌هاست که براساس یک قانون نانوشته، سرنوشت دلار در ایران ارتباط مستقیم با تصمیم‌گیری‌های سیاسی و واکنش‌های کشورهای ۱+۵ در نشست و مذاکرات برجامی دارد.

به‌علاوه اینکه اگر به لحاظ تجربی به بازار ارز نگاه کنیم، شاهد خواهیم بودیم در چند مقطع نرخ دلار کاهش داشته، اما مجدد به روند صعودی خود ادامه بازگشته است. در زمان تصویب قطعنامه ۵۹۸ نیز شاهد بودیم که نرخ دلار سقوط کرد اما پس از گذشت مدتی مجدد به روند پیشین بازگشت. در سال‌های اخیر نیز این روند در بازار ارز تجربه شده است.

اگر بخواهیم براساس تجربه‌های پیشین به این سوال پاسخ دهیم که نرخ دلار چقدر کاهش پیدا خواهد کرد؟ می‌توان گفت در سال ۱۳۹۲ زمانی که بحث برجام پیش آمد و پیام‌های مثبت به بازارهای مالی ارسال شد، نرخ دلار از ۳ هزار و ۸۰۰ تومان به ۳ هزار و ۲۰۰ تومان رسید؛ یعنی در آن زمان هم به هزار تومان سال ۱۳۹۰ نرسید. کاهش‌های مقطعی ثبات در یک مدت زمان را ایجاد می‌کند. از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ نرخ دلار بین ۳ هزار و ۲۰۰ تومان تا ۳ هزار و ۳۰۰ تومان بود.

همزمان با خروج امریکا از برجام شاهد بودیم که بازار ارز واکنش نشان داد و روند صعودی را در پیش گرفت. از نظر تحلیلی و نظری تا زمانی که فشار تورمی بر اقتصاد وجود دارد، امکان افزایش نرخ ارز نیز فراهم است. البته بخشی از فشارهای تورمی ناشی از تحریم‌ها است. میانگین بلندمدت نرخ تورم در اقتصاد ما به ۲۴ درصد رسیده که این نرخ بالای تورم نرخ دلار را افزایشی کرده است.

در حال حاضر نیز در صورتی که خبرهای خوب از مذاکرات و نشست‌های برجامی مخابره شود، نرخ دلار تا ۲۴ یا ۲۵ هزار تومان نیز کاهش پیدا خواهد کرد و در مدت زمانی در این کانال ثابت می‌ماند و در صورتی که خبرهای منفی از مذاکرات منتشر شود، باید منتظر رکوردهای جدید دلار در ایران باشیم.

اما چگونه مانع افزایش نرخ دلار شویم. این مهم‌ترین پرسشی است که باید با نگاه واقع‌بینانه به آن پاسخ گفت. دولت نیز در روزها و هفته‌های اخیر برنامه‌های بسیاری برای کنترل بازار ارز در دست اجرا دارد. از مالیات بر معاملات ارزی گرفته تا راه‌اندازی سامانه برخط خرید ارز. به‌علاوه اینکه رئیس‌جمهوری هم چندی پیش به‌صراحت از برهم‌زنندگان بازار ارز گلایه و تاکید کرد با مداخله‌گران بازار برخورد جدی خواهد شد.

با این همه و حتی باوجود برنامه‌های کنترلی دولت، اگر پیام‌های خوش‌بینانه به بازار ارز ارسال شود، ارز با کاهش نرخ همراه می‌شود؛ البته نرخ دلار از کانال ۲۰ هزار تومان پایین‌تر نخواهد رفت. در این صورت نکته مهم جلوگیری از بازگشت نرخ دلار به روند صعودی است. در صورت موفقیت در برجام باید نرخ دلار را در کانال ۲۰ هزار تومان تثبیت کنیم. در این شرایط انگیزه برای سرمایه‌گذاری روی دلار از بین می‌رود و بازار ارز ثبات پیدا می‌کند.

برای تحقق این اهداف باید عملکرد اقتصادی در این دوران ارتقا پیدا کند تا در کنار رفع تحریم‌ها بازار به ثبات برسد. انباشت بسیار ضعیف سرمایه در اقتصاد ایران موضوع مهمی است که موجب اتلاف منابع می‌شود و فشارهای تورمی ساختاری خلق می‌کند. در حقیقت با ادامه این روند نرخ ارز در بلندمدت ثبات پیدا نمی‌کند و گرایش به افزایش را شاهد خواهیم بود.

کلام پایانی آنکه تعیین و تثبیت نرخ ارز متاثر از زنجیره‌ای از عوامل داخلی و خارجی است که اخبار و شواهد نیز حکایت از عزم جدی در به موفقیت رساندن این هدف دارد، اما تنها بخشی از این زنجیره در اختیار دولت قرار دارد و بخشی دیگر مرتبط با عوامل خارجی یا حتی در اختیار سوداگران داخلی است.

رونق اقتصادی نتیجه سند جامع همکاری‌های ایران و ترکیه

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: امیدواریم سند جامع همکاری‌های ایران و ترکیه در سفری که رئیس‌جمهوری این کشور به ایران دارد، نهایی شود، زیرا موجب ایجاد رونق بیشتر در مسائل اقتصادی می‌شود.

به گزارش مهر محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در بدو ورود به تهران پس از پایان سفر دوروزه‌اش برای حضور در شانزدهمین کنفرانس اتحادیه مجالس کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی گفت: این سفر به مدت ۲ روز و به دعوت رئیس مجلس ترکیه برای شرکت در شانزدهمین کنفرانس اتحادیه بین‌المجالس کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی صورت گرفت.

وی با اشاره به اینکه در این سفر ملاقات‌های چندجانبه‌ای خصوصا با رئیس مجلس ترکیه صورت گرفت، افزود: دستور جلسات این اجلاس متمرکز بر موضوع افغانستان و مهاجران باتوجه به شرایط سختی که در افغانستان با سرد شدن هوای زمستان وجود دارد و موضوع فلسطین بود.

رئیس مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه اجلاس به مدت ۲ روز برگزار و تصمیمات خوبی در آن گرفته شد، تاکید کرد: در کنار این اجلاس ملاقاتی با رئیس‌جمهوری ترکیه در زمینه همکاری‌های تجاری، سیاسی، فعالیت‌های بیشتر و بالا بردن سقف تجارت دو کشور انجام شد.

قالیباف گفت: در سفر قبلی وزیر خارجه ترکیه به تهران، بحث مربوط به توافقنامه و سند جامعی در روابط دوجانبه صورت گرفت که در این سفر در این زمینه با آقای اردوغان مباحثی مطرح شد. وی اظهار کرد: به‌زودی رئیس‌جمهوری ترکیه سفری به تهران خواهند داشت که امیدواریم در این سفر سند جامع نهایی شود و به امضا برسد و رونق بیشتری را در مسائل اقتصادی شاهد باشیم.

در گردهمایی رؤسای نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور تاکید شد

ارتباط با همسایگان، حرکت استراتژیک ایران

اگر طرف مقابل مصمم به رفع تحریم‌ها باشد، توافق خوب به‌دست می‌آید

رئیس‌جمهوری گفت: راهبرد ارتباط با همسایگان در جهت مقابله با تحریم‌ها یک حرکت استراتژیک برای ایران است.

به گزارش ایلنا، سید ابراهیم رئیسی در گردهمایی رؤسای منتخب نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با تمرکز بر کشورهای همسایه، اظهار کرد: راهبرد ارتباط با همسایگان در جهت مقابله با تحریم‌ها یک حرکت استراتژیک برای ایران است.

رئیس‌جمهوری با اشاره مذاکرات هسته‌ای در وین گفت: با ارائه شدن متن پیشنهادی ایران در مذاکرات به طرف‌های مذاکره نشان داده شد ما در مذاکرات جدی هستیم و اگر طرف مقابل مصمم باشد یک توافق خوب حاصل می‌شود.

رئیس‌جمهوری گفت: راهبرد دشمن این است که تحریم‌ها را همواره نگه دارد و بیشتر کند. راهبرد ما این است که تحریم‌ها شکسته شود. تحریم‌ها باید خنثی و اقدام جدی برای رفع آنها انجام شود. برخی گفتند مذاکره نمی‌کنند، برنامه ندارند و جدی نیستند، اما اگر طرف مقابل مصمم به رفع تحریم‌ها باشد، توافق خوب به‌دست می‌آید.

همچنین به گزارش ایسنا، رئیسی در گردهمایی رؤسای منتخب نمایندگان جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با تمرکز بر کشورهای همسایه با بیان اینکه رمز موفقیت مصلحان اجتماعی صبر و بردباری است، اظهار کرد: باید با قدرت تعقل و تدبیر، امور را رصد کرد و پای کار ایستاد تا به نتیجه برسد؛ والا با سستی و وادادگی و چه کنم کار پیش نمی‌رود. ما در ورود به گام دوم انقلاب، نیازمندیم تحولی را در کشور شاهد باشیم. در حوزه‌های مختلف کارهای بزرگی انجام شده و باید از آنهایی که این اقدامات را انجام دادند تشکر کرد، اما عقب‌ماندگی‌هایی وجود دارد که می‌توانست نباشد. وی ادامه داد: بیانیه گام دوم یک سند واقع‌بینانه برای رسیدن به شرایطی است که در شأن ملت و تراز انقلاب اسلامی است. براساس این سند باید عقب‌ماندگی‌ها را جبران کنیم. ما به تحول نیازمندیم و باید فاصله وضع موجود تا مطلوب را کم کنیم. تحول شناختی مرحله اول این تحول است. تحول شناختی یعنی باید رویکردها تغییر کند. تحول فرآیندها دومین مرحله است. کار با کندی پیش می‌رود. اگر فرآیندها متحول نشود، تحولی رخ نمی‌دهد. پیگیری مسائل از طریق سازمان‌ها و ادارات، کار را به جایی نمی‌رساند. اگر نظام بروکراسی کند است، باید سفرا و وزارت خارجه اعلام کنند. باید کارها را مجدانه پیگیری کرد و به پاسخ اداری اکتفا نکرد. تحول نهادی سومین مرحله تحول است. بعضی سازکارها چابکی ندارند و پاسخگو نیستند. رئیسی همچنین با بیان اینکه سفرا، هویت انقلاب اسلامی و منافع کشور را در خارج کشور نمایندگی می‌کنند، افزود: در مواجهه با سختی و کاستی‌ها نباید خسته شد و باید کار را با جدیت دنبال کرد. باید ظرفیت کافی برای انجام ماموریت در افراد وجود داشته باشد. ظرفیت شهید سلیمانی مثال‌زدنی بود و اگر ظرفیت کافی نداشت باوجود سختی‌ها و ناملایمات در داخل و خارج نمی‌توانست موفق شود. رمز موفقیت او ظرفیت داشتن او بود. وی با بیان اینکه شناخت ظرفیت داخل کشور و کشوری که در آن ماموریت دارند برای سفرا مهم است، گفت: باید ظرفیت ایران به سایر کشور شناسانده شود. ما در این زمینه باید بسیار کار کنیم. مصرّ هستیم سیاست همسایگی را دنبال کنیم و این رویکرد، برنامه راهبردی است، نه تاکتیکی.

رئیسی خاطرنشان کرد: تحریم علیه کشور، اقتصادپایه است. راهبرد دشمن این است که تحریم‌ها را همواره نگه دارد و بیشتر کند. راهبرد ما این است که تحریم‌ها شکسته شود. تحریم‌ها باید خنثی و اقدام جدی برای رفع آنها انجام شود. دولت دنبال تحقق هر دو مورد است. برخی گفتند مذاکره نمی‌کنند، برنامه ندارند و جدی نیستند اما اگر طرف مقابل مصمم به رفع تحریم‌ها باشد، توافق خوب به‌دست می‌آید. ما در صنایع هسته‌ای، نظامی و فضایی بیشتر تحریم بودیم اما موفق‌تر بودیم اما در صنعت خودروسازی مشکل داریم. معلوم می‌شود همتی که در آن بخش‌ها وجود داشته، در سایر بخش‌ها نبوده است.

وی ادامه داد: وزارت خارجه در موفقیت کشور در مسائل اقتصادی نقش مهمی دارد. بخش مهمی از ایرانیان، خارج از کشور زندگی می‌کنند و سفرا باید به میان آنها بروند. اگر آنها به سفرا مراجعه نکردند، سفرا به آنها مراجعه کنند. ما نسبت به آنها وظیفه داریم و آنها مثل ایرانیان داخل کشور حقوقی دارند و حتما مایل به سرمایه‌گذاری در کشور هستند. در زمینه گردشگری هم مشتاقان زیادی برای دیدن ایران وجود دارند. اگر اقتصاد گردشگری، دیجیتال و دریا را فعال کنیم، می‌توانیم با بیکاری مقابله کنیم. وزارت خارجه در این زمینه هم نقش مهمی دارد. رئیس‌جمهوری با اشاره به ارتباطات حضوری و تلفنی خود با ۱۰۰ کشور خارجی از آغاز دولت سیزدهم خاطرنشان کرد: بدون استثنا همه آنها به برقراری ارتباط تجاری و اقتصادی با ایران تمایل دارند و البته اذعان دارند که میزان ارتباطات در حال حاضر قانع‌کننده نیست. باید توجه داشت که تعاملات خارجی یکی از مولفه‌های قدرت کشور است که وزارت خارجه در این زمینه نقش‌آفرین است. وی در ادامه گفت: زمینه‌های تحول و ارتباط اقتصادی با کشورهای همسایه وجود دارد. رویکرد ما برون‌نگر و درون‌زاست و سفرا باید گزارش دهند در زمینه انتقال علم و فناوری به داخل کشور چه کردند؛ به‌طور مثال سفیران هند و پاکستان باید در این زمینه گزارش دهند. از سویی تسهیل امور تجاری ایرانیان خارج از کشور و تجار داخلی و خارجی هم باید انجام شود. وی در پایان خطاب به سفرا گفت: وضع موجود در ارتباط با همسایگان حداقلی است و مطلوب نیست و نباید به این وضعیت راضی شوید. ارتباط فعلی با همسایگان ما را قانع نمی‌کند، بلکه باید برای ارتقای این ارتباطات تلاش بیشتری کرد.

پرونده‌های مفاسد اقتصادی باید فهرست‌بندی شوند

رئیس دیوان عالی کشور با بیان اینکه نباید به حقوق مردم بی‌تفاوت بود، گفت: اگر روی برخی پرونده‌ها دقت نظری بیشتری برای کشف حقیقت صورت گیرد، این حجم از فرجام‌خواهی، اعاده دادرسی و اعتراض نخواهیم داشت. به گزارش ایلنا، جلسه تبیین و ارزیابی نتایج حاصل از بازرسی‌های به عمل آمده از سوی دیوان عالی کشور با حضور حجت‌الاسلام‌والمسلمین مرتضوی مقدم، رئیس دیوان عالی کشور و القاصی مهر، رئیس کل دادگستری استان تهران برگزار شد. رئیس دیوان عالی کشور گفت: قضات دیوان عالی کشور به مدت یک هفته در شهرهای مختلف استان تهران حضور یافتند و یک بررسی نظارتی بر احکام دادگاه‌ها انجام دادند که چکیده آن مکتوب شده است.

وی اجرای عدالت و قسط را ضامن بقای نظام دانست و افزود: هر چه عدالت بیشتر باشد، قدرت آن نظام بیشتر خواهد بود. در این میان وظیفه ما نیز اجرای قسط است؛ بنابراین هر شرایطی باید قائم به اجرای عدالت شود.

رئیس دیوان عالی کشور با اشاره به ضرورت فهرست‌بندی پرونده‌های حجیم یادآور شد: پرونده‌های مهم از جمله پرونده‌های مفاسد اقتصادی، مسئله‌دار و ملی که حجم زیادی دارد، باید فهرست‌بندی شوند تا قضات دیوان عالی بتوانند با سهولت به منابع و اطلاعات مدنظر خود، دست یابند. رئیس دیوان عالی کشور با تاکید بر اینکه ماهانه در دیوان عالی حدود ۲ هزار پرونده اختلاف در صلاحیت داریم، افزود: چرا پرونده‌ها مدام باید در گردش باشد.

این اقدام احقاق حق را به تاخیر می‌اندازد؛ بنابراین درخواست دارم همکاران دقت بیشتری در این زمینه داشته باشند.

اصلاحات نرخ خودرو، کمتر از تورم بود

وزیر صنعت، معدن و تجارت اظهار کرد: تورم کشور ما بالای ۴۰ درصد است، اما از ابتدای سال تا امروز تنها ۱۸ درصد افزایش نرخ خودرو را شاهد بودیم؛ به‌عبارتی اصلاح نرخ خودرو به میزان نصف مقدار تورمی بوده که در بازار و کالاها وجود دارد. این موضوع باعث می‌شود گردش مالی در خودروسازی افزایش یابد و تا حدی از زیان آنها کاسته شود. سید رضا فاطمی‌امین در گفت‌وگو با ایلنا پیرامون افزایش نرخ ۱۰ تا ۱۸ درصدی محصولات خودروسازان اظهار کرد: ستاد تنظیم بازار در این زمینه یک مصوبه داشت که البته به‌معنای افزایش نرخ نبود. باید توجه داشت که در چند ماه گذشته یعنی از اردیبهشت تا امروز نرخ خودروها تثبیت شده و افزایشی نداشت اما از طرف دیگر نرخ مواد اولیه و ملزومات تولید افزایش یافته بود.

روالی از قبل در کشور وجود داشت که هر ۶ ماه یک بار این آثار تورمی در نرخ خودرو تعدیل می‌شد. وزیر صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: با برنامه‌ای که تنظیم شده از این هفته مرتب هر هفته در روزهای دوشنبه و سه‌شنبه پیش‌فروش خواهیم داشت؛ یعنی یک روز ایران خودرو و یک روز سایپا پیش‌فروش خواهند داشت؛ بنابراین تا پایان امسال بیش از ۱۳۰ هزار دستگاه تحویل داده خواهد شد و به همین میزان هم برای سال آینده پیش‌فروش می‌شود.

وی همچنین خاطرنشان کرد: اصلاحات در نرخ بسیار کمتر از تورم بوده است. تورم کشور ما بالای ۴۰ درصد است، اما از ابتدای سال تا امروز تنها ۱۸ درصد افزایش نرخ خودرو را شاهد بودیم؛ به‌عبارتی اصلاح نرخ خودرو به میزان نصف مقدار تورمی بوده که در بازار و کالاها وجود دارد. این موضوع باعث می‌شود گردش مالی در خودروسازی افزایش یابد و تا حدی از زیان آنها کاسته شود. این عوامل می‌تواند باعث افزایش تولید شود. امیدوارم این ۲۶۰ هزار دستگاهی که تا پایان سال عرضه خواهد شد، بازار را متعادل کند.

عکس روز

زحمات پرستاران در روز ولادت حضرت زینب (س)

عکس: مهر

ویژه تر از خبر

اختیار بازگشایی مدارس به مدیران استانی داده شد

رئیس‌جمهوری گفت: اختیار بازگشایی مدارس به مدیران استانی داده شد که به‌شکل موردی وضعیت مدارس را بررسی کنند و اگر در منطقه‌ای شرایط خاصی پیش آمد، صیانت از جان دانش‌آموزان را در اولویت قرار دهند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، ابراهیم رئیسی در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا ضمن تبریک ولادت حضرت زینب (س) و روز پرستار، از خدمات و زحمات پرستاران به‌ویژه در دوران شیوع بیماری کرونا قدردانی کرد و گفت: در قدردانی از پرستاران نباید به تشکر لفظی بسنده کرد و باید پرداخت مطالبات و معوقات پرستاران را به‌عنوان یک مسئولیت قانونی دولت پیگیری کنیم. رئیس‌جمهوری در ادامه با تشکر از همه دست‌اندرکاران واکسیناسیون عمومی اظهار کرد: دولت با جدیت واکسیناسیون عمومی را به‌منظور صیانت از سلامتی و جان شهروندان پیگیری خواهد کرد. در زمینه واکسیناسیون کودکان زیر ۱۲ سال نیز باید با مطالعه علمی، نتایج واکسیناسیون در کشورهای دیگر را به‌شکل دقیق بررسی کنیم، چراکه امروز مردم به دولت اطمینان دارند و باید این اعتماد و اطمینان حفظ شود. رئیسی درباره بازگشایی مدارس گفت: این اختیار به مدیران استانی داده شده که به شکل موردی و مقطعی وضعیت مدارس را بررسی کنند و اگر در منطقه‌ای شرایط خاصی پیش آمد صیانت از جان دانش‌آموزان را در اولویت قرار دهند.

زیر ذره بین

دخالت ناظران بورس در خرید و فروش سهام

رئیس قوه قضاییه با اشاره به ۴ ابهام مهم در بورس کشور که سازمان بورس باید پیرامون آنها شفاف‌سازی و رفع ابهام کند، گفت: از طرف ناظرین بورس دخالت‌های غیرمتعارف در امر خرید و فروش سهام صورت می‌گیرد و اموری بر سهامداران حقیقی و حقوقی تحمیل می‌شود و فرضا نمادی بدون ضابطه بسته می‌شود؛ بدون اینکه توضیحی داده شود. به گزارش مرکز رسانه قوه قضاییه، در پی دستور اخیر رئیس عدلیه، محسنی اژه‌ای به سازمان بازرسی کل کشور مبنی بر به‌روز کردن گزارشات پیشین در زمینه مسائل بورس و تخلفات احتمالی، هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار با رئیس قوه قضاییه دیدار کردند.

در ابتدای جلسه حجت‌الاسلام محسنی اژه‌ای مطالبی درباره اهمیت بازار سرمایه و بورس بیان کرد و گفت: با استقبال مردم از بورس فرصت خوبی برای دولت و مردم پیش آمد و نباید این فرصت با عملکرد ناصواب از بین برود و لازم است با شفاف کردن فرآیندها در بورس دغدغه مردم هرچه زودتر رفع شود و مردم با امیدواری بتوانند کماکان در بورس فعالیت کنند. رئیس قوه قضاییه با بیان اینکه بدیهی است بازار سرمایه نیز مانند بسیاری از بازارهای دیگر دادوستد، دارای سود و زیان است، افزود: طبعا افراد باید با اختیار و آگاهی و آشنایی با بازار وارد آن شوند. رشد فوق‌العاده شاخص بورس در سال‌های ۹۸ و ۹۹ غیرمتعارف و غیرمنطقی بود و به همین جهت خیلی از دلسوزان و سازمان بازرسی کل کشور و دادستانی کل کشور به مسئولان ذی‌ربط به‌صورت کتبی و شفاهی هشدار دادند و موارد خلاف را متذکر شدند. محسنی اژه‌ای با اشاره به دغدغه‌های موجود درباره ریزش بورس در کشور گفت: باید تلاش و ابعاد نظارتی بازار سرمایه تقویت شود تا فرصت بازار سرمایه به ضد آن تبدیل نشود.

رئیس دستگاه قضا همچنین از آمادگی کامل قوه قضاییه برای کمک به دولت و سازمان بورس برای رفع آسیب‌ها و مشکلات بورس خبر داد.

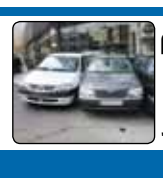
محسنی اژه‌ای با بیان اینکه با افزایش غیرمتعارف شاخص بورس و تبلیغات صورت گرفته در سال‌های ۹۸ و ۹۹ جمع کثیری از مردم بدون اطلاع و آشنایی کافی حدود ۶۰ میلیون کد بورسی گرفتند، گفت: در آن مقطع زمانی سازمان بورس هم اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی مناسبی انجام نداد و در این فضا بعضی افراد کل موجودی‌شان را وارد بورس کردند و حتی بعضی از مردم با شرایط پیش آمده از بستگان و آشنایان خود وجوهی را اخذ کرده و وارد بورس شدند و در حال حاضر برای این دسته مشکل مضاعفی به‌وجود آمده است.

یک فرصت استثنائی

در این نشست مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار نیز گفت: ورود سرمایه مردم به بازار بورس طی سال‌های ۹۸ و ۹۹ یک فرصت استثنائی برای شرکت‌های بورسی و رونق‌دهی به اقتصاد کشور ایجاد کرد، اما متاسفانه از آن جایی که زیرساخت‌های فنی، حقوقی و نظارتی متناسب با این هجوم سرمایه به بورس تعبیه نشده بود موجب پدید آمدن مخاطراتی شد. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار همچنین «آزادسازی بخش دوم سهام عدالت»، «مهیا نبودن زیرساخت‌های فنی و حقوقی کامل»، «فروکش کردن نقدینگی موجود با اقدامات دولت وقت» و برخی عوامل دیگر را از جمله دلایل ریزش بورس عنوان کرد. عشقی در ادامه، وضعیت فعلی بازار سهام را مثبت و امیدوارکننده ارزیابی کرد و گفت: در مدت اخیر سودهای شرکت‌های بورسی افزایش یافته و مؤید این موضوع، صورت‌های مالی ماهانه‌ای است که شرکت‌های بورس در اختیار سازمان بورس قرار می‌دهند و این فرآیند، ما را به این نتیجه می‌رساند که نباید نگران بود. حجت‌الاسلام‌والمسلمین محسنی اژه‌ای پس از اظهارات رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار این سوال را مطرح کرد که این سازمان برای تقویت زیرساخت‌ها و به‌طور خاص نظارت و اعتمادسازی مردم چه برنامه‌ای دارد؟ عشقی نیز در پاسخ گفت: تا پایان سال با ارتقا و تقویت سامانه‌های فنی و نظارتی تمام جریان‌های مالی اثرگذار در بازار سرمایه در سریع‌ترین زمان ممکن مورد رصد و شناسایی قرار خواهند گرفت و از این طریق از بسیاری از آسیب‌ها و مخاطرات پیشگیری خواهد شد.

گسترش صنعت
یکشنبه
۲۱ آذر ۱۴۰۰
۷ جمادی‌الاول ۱۴۴۲
۱۲ دسامبر ۲۰۲۱
شماره ۱۹۵۲
پیاپی ۳۲۷۰
www.sanatnewspaper.com

تورم بازی عرضه و تقاضا را به‌هم می‌ریزد

نگاه مدیریتی سایپا اقتصادی است

بدون زیرساخت طرح مالیات ارزی شکست می‌خورد

تحلیل روز

یک‌پنجم مشمولان بهزیستی ثروتمند هستند

عکس: آیدا فریدی

اشتغال در سیاست‌گذاری رفاهی، حائز اهمیت اساسی است و نمی‌توان در تحقق رفاه اجتماعی موفق شد مگر آنکه بتوان جمعیت نیازمند را از طریق سیاست‌های فعال به سمت اشتغال و در نتیجه کاهش وابستگی به بودجه‌های دولتی سوق داد.

امیرعباس آذرم‌وند: نظام سیاست‌گذاری عمومی ایران باوجود کسب موفقیت در تحقق شاخص‌هایی چون افزایش باسوادی، کاهش مرگ‌ومیر کودکان و مادران در زمان بارداری و افزایش امید به زندگی، موفقیت لازم را در تحقق اهداف اساسی کشور مبنی‌بر ایجاد رفاه اجتماعی و فقرزدایی به دست نیاورده است. مقایسه شاخص‌هایی مانند نابرابری درآمدی، جمعیت زیر خط فقر، مصرف کالاهای اساسی، فقر مسکن و... گواهی بر این امر هستند.

براساس آمارها، درحال‌حاضر حدود یک‌سوم جمعیت کشور که معادل ۲۷ میلیون نفر است، زیر خط فقر قرار دارند. این امر به معنای افزایش ضریب جینی به بیش از ۰.۴ بوده که این میزان بالاتر از متوسط جهانی است. اکنون دست‌کم ۴۰ درصد شاغلان فاقد بیمه اجتماعی هستند و ۴۷ درصد خانوارها نیز فاقد حتی یک عضو بیمه شده هستند.

اشتغال در سیاست‌گذاری رفاهی، حائز اهمیت اساسی است و نمی‌توان در تحقق رفاه اجتماعی موفق شد مگر آنکه بتوان جمعیت نیازمند را از طریق سیاست‌های فعال به سمت اشتغال و در نتیجه کاهش وابستگی به بودجه‌های دولتی سوق داد.

در بیشتر سال‌های اخیر نرخ بیکاری بالاتر از ۱۰ درصد بوده، در حالی که نرخ مشارکت نیز همواره حدود ۴۰ درصد یا کمتر بوده است.

به عبارت دیگر، بخش مهمی از جمعیت در سن کار کشور از نظر اقتصادی غیرفعال یا بیکار هستند که به

به گزارش صنعت به نقل از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، فقر، محصول عملکرد کلی نظام اقتصادی است و عملکرد کلان اقتصادی بر میزان فقر و نابرابری تاثیر مستقیم دارد. در شرایط رشد پایین اقتصادی و بیکاری گسترده افراد و خانوارهای کمتری امکان اشتغال و کسب درآمد دارند و در شرایط تورم بالا، توزیع منابع به زیان فقرا که دارایی‌های کمتری دارند تغییر می‌کند.

رشد اقتصادی به تعبیر ساده، عبارت است از افزایش تولید یک کشور در یک سال خاص در مقایسه با مقدار آن در سال پایه.

در سطح کلان، افزایش تولید ناخالص ملی یا تولید ناخالص داخلی در سال مورد بحث به نسبت مقدار آن در یک سال پایه رشد اقتصادی به شمار می‌رود. میانگین رشد اقتصادی کشور از سال ۸۰ به بعد کمتر از ۲.۵ درصد بوده که بسیار پایین‌تر از نرخ رشد کشورهای در حال توسعه است. همچنین رشد اقتصادی روند نزولی داشته، به نحوی که از میانگین ۵.۷ درصد در سال‌های ۸۰ تا ۸۶ به حدود ۰.۶ درصد در سال‌های ۸۷ تا ۹۸ کاهش یافته است.

در مقایسه با سایر کشورهای جهان نیز وضعیت رشد اقتصاد ایران قابل قبول نیست، به نحوی که میانگین رشد اقتصادی ایران در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ کمتر از میانگین جهانی و کشورهای خاورمیانه و شمال افریقا و در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ پایین‌تر از این کشورها بوده است.

بیکاری و فقر رابطه مستقیم دارند

معنای وابستگی بخش مهمی از اجتماع به نظام حمایتی امرار معاش باید تفسیر شود. این نکته هم ضروری است که یکی از دلایل اصلی نرخ پایین مشارکت به علت ناامیدی جمعیت فعال از یافتن شغل یا دست‌کم شغل باکیفیت در بازار کار به واسطه نهادینه شدن نرخ‌های بیکاری بالا و سهم بالای اشتغال موقت یا غیررسمی است.

در مقایسه با سایر کشورها نیز نرخ بیکاری در ایران بالاتر به شمار می‌رود، به نحوی که این نرخ حدود ۲ برابر میانگین جهانی و ۲ درصد بالاتر از میانگین کشورهای خاورمیانه و شمال افریقا بوده است. نباید فراموش کرد که نرخ بیکاری به‌طور کلی در کشورهای خاورمیانه بیش از دیگر نقاط جهان است.

در مقایسه جهانی نرخ مشارکت در ایران نه‌تنها نیمی از استاندارد جهانی است بلکه از کشورهای خاورمیانه هم پایین‌تر است. برخی باور دارند دلیل این امر به کاهش مشارکت زنان در اقتصاد ایران و کشورهای خاورمیانه برمی‌گردد.

مردسالاری و فرهنگ پدرسالار به‌طور کلی با تردید به مسئله اشتغال زنان می‌نگرد. تورم و افزایش فزاینده قیمت‌ها در چندین دهه در کنار عدم تحقق رشد اقتصادی مطلوب، موجب کاهش قدرت خرید مردم به‌ویژه در گروه‌ها و اقشار ضعیف و کم‌درآمد جامعه شده است.

این موضوع موجبات افزایش فاصله دهک‌های درآمدی، ناکارآمدی نظام پرداخت بیمه‌ای و افزایش افراد زیرخط فقر را فراهم کرده و طبیعتا موجب افزایش آسیب‌های اجتماعی شده است.

باوجود اینکه سیاست‌های حمایتی سعی در کاهش فشار به اقشار کم‌بضاعت جامعه دارد اما جهش‌های نرخ کالا و خدمات، مانع اثرگذاری سیاست‌های رفاهی به مرور زمان می‌شود. از این نظر، این بی‌ثباتی در اقتصاد تاکنون چالش مهمی برای سیاست‌گذاری رفاهی در کشور بوده است.

از سال ۸۰ به این سو گرچه نرخ تورم نوسانات فراوانی داشته اما همواره بالاتر از میانگین جهانی و منطقه‌ای بوده است، به نحوی که میانگین نرخ تورم ایران در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ حدود ۱۷.۷ درصد بوده اما این شاخص برای جهان ۳.۴ درصد محاسبه شده است.

سنجش کارآمدی نظام رفاه اجتماعی

اگرچه شرایط اقتصاد کلان، که خود ریشه در برخی ناکارآمدی‌ها از جمله وجود تعارضات منافع گسترده در نظام اداری کشور دارد، نقش مهمی در وضعیت فعلی رفاه اجتماعی دارد، از جنبه‌های گوناگون می‌توان نشان داد که نظام حمایتی کشور با ناکارآمدی‌های گسترده روبه‌رو است.

نتیجه این ناکارآمدی‌ها آن بوده که این نظام حمایتی نتوانسته از ظرفیت‌های موجود به نحو بهینه استفاده کند باوجود صرف منابع به‌نسبت قابل توجه نتیجه مورد انتظار حاصل نشده است. کارآمدی یا ناکارآمدی یک نظام تامین اجتماعی در چند سطح قابل تحلیل است؛ یکی در سطح شناسایی و تشخیص جامعه هدف، دیگری تصمیم‌گیری برای سیاست‌های رفاهی مناسب و بودجه‌ریزی، سازماندهی و اجرا و ارزیابی.

تداخل و هم‌پوشانی وظایف بازیگران سیاستی نظام رفاه اجتماعی به صورت جدی مشهود بوده و موانعی را برای اجرای کارآمد برنامه‌های رفاهی ایجاد کرده است.

این موضوع بارها در پژوهش‌های مختلف مورد توجه قرار گرفته و ناهماهنگی میان سازمانی در مراحی مختلف سیاست‌هاگذاری به‌عنوان یکی از عوامل مهم عدم تحقق رفاه اجتماعی و کاهش فقر درنظر گرفته شده است.

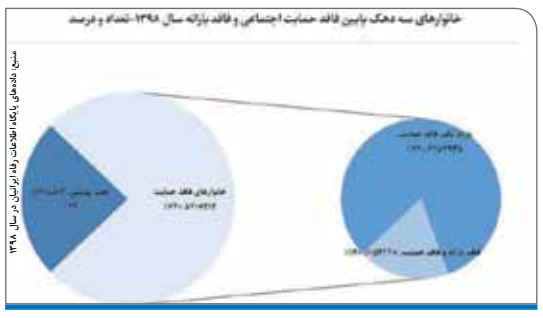
حمایت‌های اجتماعی دولتی مستلزم برخورداری از شناسایی دقیق از جامعه هدف است تا ضمن شمول فقیرترین اقشار جامعه در نظام حمایتی و رصد روزآمد نابرابری‌های اجتماعی، از ورود افراد بی‌صلاحیت در نظام حمایتی جلوگیری کند، اما در این زمینه مشکلات بزرگی در شناسایی فقرا دیده می‌شود.

همچنین در میان خانوارهای ۳ دهک فقیر جامعه که زیر پوشش قرار ندارند، ۱۴ درصد از آنها حتی یارانه نقدی هم دریافت نمی‌کند. به علاوه طی بررسی انجام‌شده از آزمون وسع خانوارهای زیر پوشش نهادهای حمایتی بیش از ۷ درصد خانوارهای زیر پوشش کمیته امداد و بیش از ۲۱ درصد خانوارهای زیر پوشش سازمان بهزیستی براساس آزمون وسع مبتنی بر پایگاه اطلاعات رفاه ایران جزو خانوارهای دهک‌های بالای اقتصادی (دهک هشتم تا دهم) بوده‌اند.

همچنین دهک‌بندی پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان مبتنی بر واریز و برداشت از کارت خانوارهای کشور، نشان داد ۵۷ درصد خانوار معلولان ۵ دهک پایین زیر پوشش سازمان بهزیستی، مستمری دریافت می‌کنند.

به علاوه بررسی‌ها نشان می‌دهد ۵۱ درصد معلولان ۵ دهک بالای زیر پوشش این سازمان نیز در زمره مستمری‌بگیران قرار دارند. مورد اول به معنای خطای طرد و مورد دوم به معنای خطای شمول است.

به منظور افزایش کارآمدی در حوزه تشخیص، وزارت کار براساس بند «م» ماده «۱۶» قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی اقدام به راه‌اندازی پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان کرده است.

با تجمیع اطلاعات اقتصادی-اجتماعی مردم در این پایگاه، هر ایرانی دارای یک شناسنامه اقتصادی-اجتماعی مبتنی‌بر اطلاعات ثبتی و روزآمد موجود در سازمان‌ها و نهادهای مختلف است. با استفاده از اطلاعات این پایگاه می‌توان به کارآمدترین شکل ممکن به شناسایی اقشار کم‌بضاعت و گسترش پوشش‌های حمایتی این اقشار به صورت هدفمند نائل شد.

سخن پایانی

باوجود دستاوردهای قابل قبول در نظام تشخیص فعلی باز هم مشکلاتی وجود دارند؛ از جمله اینکه برخی سازمان‌ها از ارائه داده‌های درخواستی وزارت کار خودداری می‌کنند و برخی سازمان‌ها داده‌های خود را براساس فرمت مورد توافق با این وزارتخانه ارائه نکرده یا داده‌های درخواستی را به صورت منظم، بروزرسانی نمی‌کنند. نبود برخی زیرساخت‌های اساسی برای پایگاه اطلاعاتی چون ثبت خانوار به صورت متفاوت در سازمان‌های گوناگون، عدم تطبیق هر کد ملی با یک شماره موبایل رسمی و یک کد پستی واحد و عدم امکان رصد اعضای یک خانوار از مشکلات اصلی به شمار می‌روند.

یادداشت

منشأ تورم در ۴ دهه گذشته

امین دلیری
کارشناس حوزه اقتصاد و مدرس دانشگاه

تورم در ایران ریشه در بسیاری از متغیرهای اقتصادی دارد. برای اینکه بحث را پیچیده نکنیم و برای همه با هر مقدار سواد اقتصادی قابل درک باشد، طبق تجارب و شواهد آماری دو متغیر سبب‌ساز عمده در پیدایش و تشدید نرخ تورم که در ۴ دهه گذشته نقش داشته‌اند را معرفی می‌کنیم. نخست شوک‌های ارزی اثرگذار که باعث افزایش نرخ برابری ارز در برابر ریال شده و در پی آن، با افزایش هزینه‌های جاری و عمرانی دولت و متعاقب آن به‌منظور جبران شکاف درآمدی بین هزینه‌ها و درآمدهای پیش‌بینی شده هنگام تقدیم لایحه بودجه و حتی پس از تصویب آن در مجلس شورای اسلامی به علت افزایش مستمر نرخ تورم، شکاف بین درآمدها و هزینه‌های اجتناب‌پذیر دولت را بیشتر کرده، به صورت کسری‌های سنگین در بودجه‌های سالانه خود را نشان می‌دهد. به این ترتیب، دولت را در شرایط نامتعادل مجبور به تامین و جبران کسری بودجه به روش‌های مختلف تامین مالی می‌کند که در مواقعی به‌شدت تورم‌زاست. بنابراین، کسری بودجه دومین عامل مهم و عمده در تشدید نرخ تورم در ۴ دهه گذشته در اقتصاد کشور خود را نمایان کرده است. کسری بودجه هم معلول است و هم خود علت و سبب‌ساز افزایش نرخ تورم.

حال یک نکته مهم دیگری به این معنا اضافه می‌کنیم و آن منشأ ساختاری تورم در اقتصاد ایران است؛ یعنی وابستگی اقتصاد ایران به درآمدهای نفتی که به صورت یک مشکل مزمن ساختاری در اقتصاد ایران حضور پررنگ داشته و در قبل و بعد از انقلاب اسلامی همواره با نوسانات درآمدهای نفتی تعادل اقتصاد و بودجه سالانه را تحت‌تاثیر خود قرار داده است. بنابراین نوسانات ارزی و کسری بودجه، دو عامل مهم تاثیرگذار در افزایش نرخ تورم در اقتصاد کشور بوده است.

مرور شوک‌های ارزی متعدد در اقتصاد ایران از سال ۱۳۷۱ به بعد، نشان می‌دهد تمام شوک‌های ارزی بدون استثناء موجب افزایش نرخ تورم شده است. به‌عنوان مثال، شوک‌های ارزی در دولت سازندگی نرخ تورم را ۴۹.۴ درصد، در دولت اصلاحات ۱۵.۸ درصد، در دولت عدالت و مهرورزی ۳۴.۷ درصد و در دولت تدبیر و امید ۴۸.۶ درصد افزایش داده است.

در نیمه اول سال ۱۴۰۰ به علت روند افزایشی قیمت کالاها و خدمات، نرخ واقعی تورم بالای ۵۰ درصد را نشان می‌دهد که دلایل منحصربه‌فرد خود را دارد. بنابراین، مشاهده می‌شود شوک‌های ارزی داده شده به اقتصاد در دولت‌های گذشته، موجب افزایش نرخ تورم، افزایش کسری بودجه و افزایش رشد ضریب فزاینده نقدینگی شده است.

امروز دوباره بحث از ایجاد یک شوک ارزی فراتر از شوک‌های ارزی قبلی است. طبق اظهارنظرهای اعلامی برخی از مسئولان ارشد اقتصادی در دولت سیزدهم و برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، به نظر می‌رسد آنها تمایل شدیدی به تغییر و افزایش نرخ ارز دارند. مجموعه نظرها و جهت‌ها، از یک عزم مدیریتی و تقنینی جدی برای ایجاد یک ابرشوک ارزی دیگر حکایت دارد، که نمونه آن در ۴ دهه گذشته با توجه به اثرگذاری شدت تغییرات متغیرهای اقتصاد کلان و پیامدهای بعدی آن کمتر در تاریخ اقتصاد ایران سابقه دارد. این اقدام متهورانه، جامعه فقیر را فقیرتر خواهد کرد و معیشت مردم را در ضیق بیشتری قرار خواهد داد. داستان تکراری و تلخ، افزایش قیمت کالا و خدمات و جبران آن با پرداخت یارانه نقدی به اقشار مردم و خنثی شدن درآمد حاصل از پرداخت یارانه نقدی بر اثر افزایش نرخ تورم، واقعیت تلخ و ناموفق پرداخت یارانه نقدی را تداعی می‌کند. واقعیت تلخی که در دولت‌های عدالت و مهرورزی و تدبیر و امید اتفاق افتاد و با توجه به کاهش ارزش پول ملی و متعاقب آن، کاهش قدرت خرید مردم تا یک‌پنجم نسبت به پرداخت نخستین یارانه نقدی، ثمره دیگری در معیشت مردم نداشت. در صورت حفظ قدرت خرید در حد سال ۸۹ با توجه به افزایش نرخ کالا و خدمات که بعد از پرداخت یارانه نقدی اتفاق افتاده به نقل از رئیس دولت مهرورزی، یارانه‌های نقدی باید ۵ برابر افزایش می‌یافت تا قدرت خرید جماعت یارانه‌بگیر حفظ می‌شد. اما با کدام منابع مالی؟ از مشقت تامین منابع مالی یارانه‌های نقدی فعلی سخنی نمی‌گوییم. خزانه‌داری کل و دولتمردان بخش اقتصادی و مالی کشور بهتر از همه، معضل تامین مالی آن را حس می‌کنند.

ظرفیت‌سنجی شهرستان‌ها برای ایجاد شغل

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: تا پایان سال میزان شغل موردنیاز هر شهرستان مشخص می‌شود. به گزارش شاتا، سیدرضا فاطمی‌امین که به عنوان نماینده ویژه رئیس‌جمهوری در بروجرد حضور پیدا کرده بود در شورای اداری شهرستان پس از شنیدن مشکلات و مطالبات نمایندگان اقشار مختلف و برخی واحدهای تولیدی، اظهار کرد: یکی از وظایف ما شنیدن مسائل و مشکلات و انعکاس آن به وزارتخانه‌های مربوط و رئیس‌جمهوری است. وی افزود: نماینده ما در واحدهای تولیدی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت است و اگر در استان موضوع حل‌وفصل نشده، باید موارد را به ما اطلاع دهند. وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه نباید انتظار داشت همه مشکلات یک‌شبه حل شود، اظهار کرد: یکی از اولویت‌های ما رفع مشکل بیکاری است و بر همین اساس در حال بررسی مشکلات و ظرفیت‌های هر شهرستان هستیم. تا پایان امسال مشخص می‌شود ۴ سال آینده چه تعداد شغل برای هر شهرستان نیاز است. وی تاکید کرد: یکی از مهم‌ترین موضوعات برای ما، اشتغال است، زیرا معتقدیم با رفع مشکل بیکاری بسیاری از آسیب‌های امنیتی، اجتماعی و فرهنگی رفع می‌شود. وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد: مشکلات، کمبودها و مسائل کشور متعدد است باید اولویت‌بندی شود و تلاش می‌کنیم که مشکلات حل شود. فاطمی‌امین افزود: بیکاری یکی از مهم‌ترین مسائل کشور است و بسیاری از آسیب‌های اجتماعی با ایجاد اشتغال رفع می‌شود و تا پایان سال یک برنامه برای ایجاد اشتغال با همکاری نمایندگان مجلس شورای اسلامی تدوین می‌شود.

واکنش کارشناسان به مصوبه جدید افزایش قیمت خودرو

تورم بازی عرضه و تقاضا را به‌هم می‌ریزد

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

صنعت خودرو کشورمان، هزار راه را رفته اما هنوز از مقصد بسیار دور است. قیمت خودرو در کارخانه در یک رفت و برگشت در کمتر از یک ماه، افزایش، کاهش و در نهایت افزایش یافت. ماجرا از این قرار بود که براساس مذاکرات و تصمیمات اتخاذشده در نشست سران قوا، چهارشنبه ۱۹ آبان قیمت محصولات گروه صنعتی ایران‌خودرو بین ۱۵ تا ۱۹ درصد افزایش یافت و نرخ خودروهای گروه خودروسازی سایپا بین ۱۴ تا ۱۷ درصد بالا رفت. گفتنی است که تفاوت درصدها به مدل خودروها برمی‌گردد.

در نهایت بنا بر تصمیم‌های گرفته شده دو خودروساز مکلف شدند به‌صورت هفتگی پیش‌فروش خودرو داشته باشند. به‌این‌ترتیب ایران‌خودرو دوشنبه و سایپا سه‌شنبه هر هفته پیش‌فروش خواهند داشت.

عکس: صمت

بنا بر تصمیم‌های گرفته شده دو خودروساز مکلف شدند به‌صورت هفتگی پیش‌فروش خودرو داشته باشند. به‌این‌ترتیب ایران‌خودرو دوشنبه و سایپا سه‌شنبه هر هفته پیش‌فروش خواهند داشت

حالا دو خودروساز سرمست از به نتیجه رسیدن تلاش‌های چند ماهه زنجیره تامین‌شان، فردای آن روز؛ یعنی پنجشنبه ۲۰ آبان، رو به دوربین‌های سیما اعلام کردند، عرضه و تعداد پیش‌فروش فوق‌العاده و عادی آنها افزایش خواهد یافت. این در حالی است که اماواگرهایی درباره بالا رفتن آمار خودروهای ناقص دپو (۱۵۰ هزار خودرو تجاری نشده) در کارخانجات نیز مدتی بود گلایه نمایندگان خانه ملت را به‌دنبال داشت. در ادامه مدیران‌عامل خودروسازی‌ها از فک رهن سند خودروهایی گفتند که قرار بود یک سال در رهن شرکت‌های خودروساز باقی بمانند. این حرکت شاید در راستای کاهش فشار به خودروساز برای افزایش تیراژ و در نتیجه عرضه بیشتر خودرو به بازار بود. به این ترتیب با آزاد شدن سند خودروهای در گرو خودروسازی‌ها، خودروهای بیشتری عرضه می‌شود و تاثیر روانی خواهد داشت. اما هنوز ۴۸ ساعت از اعلام افزایش قیمت خودرو در کارخانه نگذشته بود که رئیس‌جمهوری اعلام کرد صحبتی از افزایش قیمت برای تنظیم بازار نداشته‌ایم. یکی از مدیران میانی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز شجاعت به خرج داد و گفت کوتاهی نظارت از جانب او بوده است. اما ماجرا به اینجا ختم نشد.

قصه هزار و یک شب

در میانه دهه ۴۰، ایران خواهان مدرنیته، مونتاژ خودرو را آغاز کرد. پهلوی دوم با خرید امتیاز یک شرکت خودروساز ورشکسته انگلیسی، مونتاژ پیکان را در رنگ‌های گوناگون کلید زد. ایران متمدن که در عصر جدید از علوم و فنون روز بسیار عقب مانده بود با مونتاژ برای صنعتی شدن سیاست‌گذاری کرد. با حمایت دولت، بخش خصوصی وارد عمل شد و نتیجه این تلاش‌ها، صادرات بخشی از پیکان مونتاژ و تولیدشده به بازار همسایه یعنی شوروی سابق بود.

انقلاب شد. شرکت‌ها مصادره شدند. نام‌ها تغییر کرد. تولید آغاز نشده، جنگ شروع شد. صنعت خودرو در ایران در میان امروز و دیروز، دوباره تعطیل شد. پس از جنگ، برای آغاز مونتاژ رایزنی‌ها آغاز شد. با توجه به شرایطی که ایران داشت، هیچ کشوری حاضر به همکاری نبود و در این میان، فقط فرانسه اعلام آمادگی کرد و شرایط ایران را پذیرفت. شرکت‌های پژو و رنو همکاری با ایران را آغاز کردند و مونتاژ صنعت خودرو از پیکان به پژو ارتقا یافت. اتاقک و بدنه تغییر کرد و باقی قطعات پیکان دوباره در پژو RD مورداستفاده قرار گرفت. تنوع خودروهای مونتاژشده بیشتر شد، نرخ ارز بالا رفت و داخلی‌سازی قطعات در اواخر دهه ۶۰ کلید خورد. صنعت قطعه به‌عنوان زنجیره تامین خودروسازی پا به عرصه حیات گذاشت.

دهه ۷۰ و ۸۰ خورشیدی، مونتاژ سرفصل خودروسازی و مهندسی معکوس، سرفصل قطعه‌سازی بود. البته در حال‌حاضر هم با روش‌هایی نوین‌تر، همین است. پیامدهای یک عمر خیال توسعه، به‌نام تولید و به‌کام مونتاژ، در دهه ۹۰ خود را نشان داد. در این میان، تحریم، سرپوشی بر این رویکرد یک بام و دو هوا بود. پس از هر تحریمی، دوباره مذاکرات پشت درهای بسته به بهانه محرمانه بودن گفت‌وگوها، کارها را جلو می‌برد و در تمام این سال‌ها، فرانسه یگانه کشور داوطلب همکاری با دو خودروساز بزرگ کشور در تولید سواری بود. تحریم نیمه دوم دهه ۹۰ دقیقا پس از احیای برجام سال ۹۵، از سوی فردی رقم خورد که به گفته کارشناسان، هوشمندانه تحریم‌ها را مدیریت می‌کرد. محدودیت‌های تحریم مرداد ۹۷ زهرچشمی بود که اجازه نمی‌داد هیچ شرکت خارجی طرف قرارداد شرکت‌ها یا سرمایه‌گذاران امریکایی با ایران وارد همکاری شود. حیرانی چند ماهه خودروسازان ایرانی، سرانجام طرح «نهضت تعمیق ساخت داخل» را در تیر ۹۸ رقم زد. ۵ میز تخصصی برای داخلی‌سازی قطعات خودرو برگزار شد؛ قطعاتی که پیش از این در بیش از دو دهه عمر قطعه‌سازی ما از کشورهای خارجی تامین می‌شد. در این مدت، بهره‌وری، تحقیق و توسعه، طراحی، فناوری و... حلقه‌های گمشده صنعت بودند و خلأ بی‌توجهی به آنها در دهه ۹۰ برجسته شد.

تیراژ تولید در سال‌های ۹۷ و ۹۸ به کمتر از یک میلیون خودرو در سال رسید، در حالی که در بهترین حالت دو خودروساز سالانه یک میلیون و ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار خودرو مونتاژ و روانه بازار می‌کردند. ممنوعیت واردات خودرو که تیر ۹۷ از سوی وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت ابلاغ شد، شکاف بین عرضه و تقاضا را بیشتر و بیشتر کرد. افزایش نجومی قیمت خودرو برای مدیران و مسئولان صنعتی که در میانه دهه ۹۰ با طرف‌های فرانسوی وارد مذاکره و گفت‌وگوی محرمانه شده بودند، قابل پیش‌بینی نبود. مسئولان وقت با جسارت و شجاعت تمام در پاسخ به این پرسش‌ها که اگر دوباره تحریم رخ دهد، آیا شرکت‌های خارجی تعهدی به ادامه همکاری داده‌اند، عنوان می‌کردند که به لحاظ حقوقی تمام پیش‌بینی‌ها در تفاهمنامه‌ها دیده شده است. گفته‌های طرف فرانسوی اما حکایت از سهم‌خواهی از بازار تشنه و بکری داشت که می‌توانست مشتری مناسبی حداقل برای چند هزار خودرو پژو و رنو آنها باشد؛ خودروهایی که در کشورهای منطقه و عربی بازاری نداشتند و ندارند.

حال در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ پس از اعلام افزایش قیمت ۱۴ تا ۱۹ درصدی خودرو در کارخانه و رد آن از سوی رئیس دولت سیزدهم، پس از ۳ هفته که به لحاظ روانی جامعه آماده این افزایش قیمت شده، بنا بر تصمیم ستاد تنظیم بازار محصولات هر دو خودروساز ۱۸ درصد افزایش یافت. شاید اگر همان افزایش قیمت آبان باقی می‌ماند، مصرف‌کننده رضایت بیشتری داشت، زیرا افزایش قیمت‌ها بنا به نوع خودرو بین ۱۴ تا ۱۹ درصد متغیر بود.

> فریدون عطارد: خودروسازان وعده داده‌اند تولید و عرضه افزایش یابد و همین امر سبب‌می‌شود نرخ خودرو در بازار بالا نرود

آرامش بازار با وعده افزایش عرضه

به هر روی، قیمت خودرو در کارخانه بالا رفت. به گمان برخی کارشناسان این امر روی نرخ بازار هم تاثیر دارد. فریدون عطارد از فعالان بازار خودرو در پاسخ به این پرسش که واکنش بازار به افزایش محصولات در کارخانه خودروسازان چیست به صمت گفت: هنگامی که در آبان، قیمت خودرو در کارخانه افزایش یافت، در ادامه خودروسازان وعده دادند تولید و عرضه را افزایش می‌دهند. همین امر سبب شد نرخ خودرو در بازار خیلی روند افزایشی نداشته باشد. بازار با کوچک‌ترین خبری واکنش نشان می‌دهد اما تحویل بیشتر خودرو از سوی خودروسازان سبب شد قیمت در بازار تغییر زیادی نداشته باشد. وی اظهارکرد: حتی قیمت برخی خودروها پایین آمد. با آزاد شدن خودروهایی که سند آنها در رهن شرکت‌های خودروساز بود، کمک شد تا عرضه به بازار بیشتر و قیمت‌ها روند کاهشی داشته باشد. این فعال بازار خودرو ادامه داد: لغو این امر از سوی رئیس‌جمهوری دوباره این تصور که عرضه، قطره‌چکانی خواهد بود، قیمت‌ها را بالا برد. این پیش‌بینی به واقعیت پیوست و خودروسازان در این فاصله خودرویی پیش‌فروش نکردند.

■ ارز بی‌تقصیر نیست

عطارد با بیان اینکه دلیل دیگری که باعث شد در ۳ هفته گذشته قیمت خودرو در بازار افزایش پیدا کند، نرخ ارز بود، ادامه داد: در حال‌حاضر قیمت ارز در کانال ۳۱ هزار تومان است. متقاضیان فروش هم با افزایش نرخ ارز، قیمت خودرو خود را بالا می‌برند، به‌ویژه اینکه عرضه هم کم باشد. وی گفت: قیمت خودرو در کارخانه افزایش یافته اما چون خودروسازان وعده افزایش عرضه را داده‌اند، فعلا بازار تغییر قیمتی نداشته است. به این ترتیب، اگر عرضه زیاد شود و نرخ ارز هم نوسان نداشته باشد، حتی پیش‌بینی می‌شود، روند قیمت بازار کاهشی شود.

■ شکاف عمیق از کارخانه تا بازار

عطارد در پاسخ به این پرسش که با افزایش عرضه و نوسان نداشتن نرخ ارز، ممکن است قیمت بازار به کارخانه نزدیک شود، عنوان کرد: شکاف قیمت خودرو بین بازار و کارخانه عمیق است. به‌عنوان مثال، درحال‌حاضر قیمت پژو پارس TU۵ کارخانه با افزایش ۱۸ درصدی ۱۸۵ میلیون تومان شده که با هزینه‌های شماره‌گذاری ۱۹۰ میلیون تومان می‌شود اما قیمت آن در بازار حدود ۳۴۰ میلیون تومان است.

این فعال بازار خودرو در ادامه سخنان خود افزود: با این پیش‌فرض که تولید افزایش پیدا می‌کند و قیمت در بازار روند کاهشی خواهد داشت، تقاضا برای فروش بیشتر شده است. علاوه‌بر این، همه می‌دانند لغو افزایش قیمت از سوی رئیس‌جمهوری سبب شد تعداد زیادی خودرو به بهانه کمبود یک یا چند قطعه تجاری نشده و تحویل مشتری نشود. با افزایش ۱۸ درصدی نرخ کارخانه، کم‌کم این خودروها کامل و به بازار تزریق می‌شود. در نتیجه کسانی که برای فروش، خودرو خریداری کرده بودند، امروز برای متضرر نشدن فروشنده شده‌اند. او گفت: با این گمانه‌زنی‌ها فعلا قیمت خودرو در بازار ثابت مانده و تغییر زیادی نداشته اما در ادامه ممکن است با یک خبر قیمت‌ها صعودی شود. این فعال بازار با اشاره به نتیجه مذاکرات و احیا برجام، عنوان کرد: تاثیر تصمیمات سیاسی خیلی زود خود را در بازار نشان می‌دهد. عطارد درباره اینکه اگر عرضه بالا باشد و قیمت ارز هم افزایش پیدا کند، قیمت خودرو در بازار چه تغییراتی خواهد داشت، گفت: خودروهای داخلی بیشتر وابسته به عرضه هستند و اگر عرضه متناسب باشد، حتی اگر قیمت ارز بالا برود، بعید است قیمت آنها در بازار افزایش پیدا کند.

او یادآور شد: زمانی که قیمت دلار به کانال ۳۲ هزار تومان رسید، قیمت خودروها در بازار افزایشی نشد، زیرا عرضه وجود داشت.

> فرید زاوه: برای ثابت ماندن قیمت‌ها باید به سراغ مسائل کلان کشور رفت و آنها را حل کرد

افزایش عرضه مشکل گشا نیست

در ادامه فرید زاوه از کارشناسان بازار خودرو درباره واکنش بازار به افزایش قیمت در کارخانه به صمت گفت: قیمت کارخانه اگر تغییری هم نداشته باشد در نرخ بازار تاثیری ندارد. همان‌گونه که فاصله قیمت خودروها از کارخانه تا بازار، ثابت نبوده و نرخ برخی خودروها ۵۰ درصد و بعضی دیگر فاصله بیشتری با نرخ کارخانه دارد.

وی افزود: این فاصله قیمتی به میزان مطلوبیت کالا در بازار برمی‌گردد. حتی سابقه داشته در برخی مدل‌ها در سال‌های قبل قیمت بازار پایین‌تر از نرخ کارخانه بوده است.

زاوه با اشاره به وعده خودروسازان به افزایش تیراژ، عنوان کرد: اگر تصور شود با افزایش تولید، تورم عمومی کشور خنثی می‌شود، اشتباه است، زیرا این تورم پایه پولی دارد و ناشی از بی‌انضباطی و ولنگاری مالی دولت است. تا این مسائل اقتصادی حل نشود، افزایش عرضه، تورم عمومی را رفع نمی‌کند. در نهایت اتفاقی که رخ می‌دهد تورم بخشی خودرو از ۹۵ به ۳۰ درصد می‌رسد اما در مقابل قیمت همه چیز حتی گوجه فرنگی بالا می‌رود و تورم بخشی آن ۲۰۰ درصد می‌شود. این کارشناس حوزه بازار خودرو تاکید کرد: افزایش تیراژ وجود دارد اما کافی نیست و البته برای تحقق ثابت ماندن قیمت‌ها باید به سراغ مسائل کلان کشور رفت و آنها را حل کرد.

■ راهکار رفع شکاف قیمتی

او گفت: ضرورت نزدیک شدن این دو عدد (قیمت بازار و کارخانه)، شناور بودن قیمت خودرو در کارخانه است. هنگامی که قیمت محصول ثابت است در حالی که اقتصاد کشور متورم شده، ایجاد فاصله طبیعی است.

زاوه درباره تغییر قیمت کارخانه در هر ۳ ماه یک‌بار گفت: در این مدت تورم ۵۰ درصد شده و قیمت‌ها هر قدر افزایش پیدا کند، باز هم فاصله بین نرخ کارخانه و بازار زیاد خواهد بود. او گفت: در ۳ سال گذشته، ۳ میلیون خودرو تولید شد. با این تعداد، تکلیف ۸۰ میلیون جمعیت باقی مانده چیست؟ اگر خانواری محاسبه شود آمار خانوارها در ایران ۲۷ میلیون است. ۳ میلیون خودرو برای ۳ میلیون خانوار، باقی چه کنند. با این روند هر خانوار هر ۱۵ سال یک‌بار می‌تواند خودرو خود را تغییر دهد و خودرویی جدید خریداری کند. زاوه با بیان اینکه عمر خودرو چند سال است، بیان کرد: راه‌حل مبارزه با تورم و مدیریت بازار به لحاظ قیمتی، کاهش کسری بودجه است. کاهش کسری بودجه به معنی افزایش درآمدهای دولت است یعنی خودروساز ضرر نداشته باشد تا بتواند مالیات بدهد.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش در حال حاضر بازار نسبت به افزایش قیمت خودرو در کارخانه واکنشی نداشته، زیرا خودروسازان وعده افزایش تیراژ و عرضه خودرو داشته‌اند. به‌گفته فعالان بازار خودرو این امر سبب شده قیمت‌ها در بازار صعودی نباشد. اما بنا بر نظر برخی از کارشناسان بازار خودرو افزایش قیمت خودرو در کارخانه ارتباطی با قیمت بازار نداشته، زیرا بازار خود براساس مطالبات مردم قیمت خودروها را تغییر می‌دهد. حال باید منتظر بود و دید بالاخره سرنوشت این صنعت ۶۰ ساله به کجا ختم می‌شود.

از ثمرات «فولاد» غافل نشویم

بازار سرمایه زیر تیغ قوه قضاییه

تاثیر توافق پاریس بر آینده اقتصاد معدن

اصلاح ساختار معدنی پشتیبان اقتصاد غیر نفتی

بخش معدن ایران به‌دلیل دارا بودن ظرفیت‌های متعدد، می‌تواند نقطه اتکای مهم اقتصاد کشور باشد، اما این اتفاق و رونق اقتصاد بخش معدن نیازمند زیرساخت‌های متعددی است. وجود مشکلات مختلف در بخش معدن باعث شده فعالیت‌های این حوزه با چالش‌ها و دست‌اندازهای اغلب بزرگ و مهمی مواجه شود. اصلاح ساختارها، رویکردها و برخی سیاست‌گذاری‌هایی که توسط نهادهای دولتی بخش معدن اتخاذ می‌شوند، می‌تواند تاثیر بسزایی در باز شدن این گره‌ها داشته باشد.

عکس: صمت

بلوغ ساختاری بخش معدن

معاون معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر ضرورت تمرکز بر توسعه فناوری حوزه‌های معدنی، تحقق هدف جایگزینی نفت با معدن را با اصلاح ساختارها، رویکردها و برخی سیاست‌گذاری‌ها در این بخش ممکن دانست. به گزارش ماین‌نیوز، رضا محتشمی‌پور در دیدار با فعالان و اعضای تشکل‌ها و انجمن‌های بخش خصوصی با تشریح تکالیف و وظایف معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت، اظهار کرد: صدور مکرر قواعد، بخش معدن و صنایع معدنی را با مشکلات جدی مواجه کرده که با آسیب‌شناسی انجام شده و بهره‌مندی از نظرات و دیدگاه‌های نخبگان این بخش در مسیر اصلاح ساختارها و سیاست‌گذاری‌ها هستیم. وی با تبیین اهمیت حوزه تنظیم بازار محصولات معدنی، خاطرنشان کرد: انحصار همواره با مداخله‌های حکومتی همراه بوده و فقط با قاعده‌مند کردن مداخلات است که می‌توانیم مسیر تنظیم بازار قاعده‌مند را هموار کنیم. معاون معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت‌های فکری و مشورتی فعالان، انجمن‌ها و تشکل‌های بخش خصوصی، تاکید کرد: بهره‌گیری از ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و دیدگاه‌های بخش خصوصی نه فقط در مرحله احصای مشکلات، بلکه تا پیگیری اجرای راه‌حل‌های ارائه‌شده و محقق شدن نتایج تصمیمات اتاق‌های فکر مشورتی ادامه خواهد داشت. محتشمی‌پور، بلوغ ساختاری بخش معدن و صنایع معدنی را در وضعیت مطلوبی دانست و بر لزوم جبران عقب‌ماندگی‌های این بخش با تمرکز بر توسعه فناوری تاکید کرد.

▣ مزایای بهره‌مندی از فناوری

وی موضوع توسعه فناوری بخش معدن را مورد تاکید جدی وزیر صنعت، معدن و تجارت عنوان کرد و افزود: بهره‌مندی از فناوری و دانش روز جهان همراه با استفاده درست از ظرفیت‌های خوب داخلی می‌تواند اهداف بلندمدت بخش معدن را با سرعت محقق کند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت همچنین به موضوع گستردگی حجم ارجاع روزمره به این معاونت و دفاتر و شوراهای مستقر در آن اشاره کرد و گفت: با بررسی‌های انجام‌شده به‌نظر می‌رسد بیش از موضوع افزایش اختیارات و تفویض‌های انجام شده، عدم بهره‌مندی استان‌ها از تفویض اختیارات قبلی، حجم انبوهی از ارجاعات به این معاونت را موجب شده که در اصلاح ساختارها و فرآیندها، این مهم باید مورد بازنگری و توجه ویژه قرار گیرد. وی با انتقاد از فرهنگ مصرف‌گرایی در جامعه، رعایت نشدن سهم تولید و تنظیم زیست کشور براساس مصرف‌گرایی را از مشکلات ریشه‌ای حوزه تولید عنوان و اظهار کرد: در بسیاری از کشورها حتی کشورهای جهان سوم مصارف خانگی انرژی تابع مصرف تولید کشور است و در کشور ما نیز باید با اصلاح مدل‌های غلط توزیع انرژی و فرهنگ مصرف‌گرایی، توجه بیشتری به تولید داشته باشیم. شرکت‌های فعال در بخش معدن و صنایع معدنی کشور از ابتدای امسال تا پایان مهر ۷ میلیارد و ۵۹ میلیون دلار انواع محصولات صادر کردند؛ آماری که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد ۱۰۵ درصدی را نشان می‌دهد.

خراسان جنوبی، پیشتاز در تحول زمین‌شناسی

رئیس سازمان زمین‌شناسی با بیان اینکه خراسان جنوبی به‌عنوان نخستین استان اجرای طرح تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی کشور انتخاب شده، گفت: تاکنون حدود ۵۰ درصد مساحت استان خراسان جنوبی ازسوی ایمیدرو و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی تحت عملیات ژئوفیزیک هوایی قرار گرفته و آنومالی‌های خوبی نیز شناسایی شده است. به گزارش دنیای معدن، دولت سیزدهم در ۱۰۰ روز اول فعالیت خود فعال‌سازی اقتصاد معدن در خراسان جنوبی که از تاکیدات رئیس جمهوری در سفر به این استان بود را با اقدامات عملی در دستور کار قرار داده، به‌طوری که خراسان جنوبی نخستین استان اجرای طرح تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی کشور انتخاب شد. این استان کویری و مرزی با دارا بودن ۶۹۸ معدن مختلف با ذخیره قطعی حدود ۷ میلیارد تن و اشتغال بیش از ۱۳ هزار نفر یکی از ۵ استان معدنی کشور محسوب می‌شود. این استان با توجه به ساختار زمین‌شناسی آن از ذخایر غنی معدنی با تنوع قریب به ۵۰ نوع ماده معدنی برخوردار است که زغال سنگ، منیزیت، خاک‌های صنعتی، سنگ‌های تزئینی، بنتونیت، کرومیت، سنگ آهن، دولومیت، آندالوزیت، مرمریت، بازالت، طلا، مس، سیلیس، فلورین، پتاس، سرب و روی از مهم‌ترین مواد معدنی در این استان پهناور هستند.

▣ ظرفیت‌های معدنی کشور

اما این ذخایر ارزشمند که با آنها به تنهایی می‌توان یک یا چند استان را اداره کرد و بخش زیادی از آن هنوز پنهان است، باید اکتشاف، استخراج و سپس در قالب صنایع معدنی، فرآوری شود تا ارزش افزوده و توسعه اقتصادی را برای استان و کشور به همراه داشته باشد. علیرضا شهیدی، رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی با بیان اینکه تاکنون بیشتر به معادن سطحی توجه کرده‌ایم، گفت: براساس آمار موجود میزان ذخایر زمین‌شناسی کشور حدود ۶۰ میلیارد تن است، اما در حقیقت حدود ۳۷ تا ۴۰ میلیارد تن ذخیره در کشور وجود دارد. وی با بیان اینکه حدود ۶۲ درصد این میزان مربوط به مصالح ساختمانی از جمله شن، لاشه، ماسه و انواع سنگ‌ها است، ادامه داد: حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد ذخایر معدنی کشور مواد فلزی و بقیه غیرفلزی است، اما به‌طور کلی باتوجه به موقعیت خاص زمین‌شناسی کشور آمار درستی در اختیار نداریم. شهیدی اظهار کرد: باتوجه به موقعیت زمین‌شناسی کشور باید به فکر ذخایر عمقی و پنهان هم باشیم و امیدواریم بتوانیم میزان ذخایر کشور را به ۱۰۰ میلیارد تن افزایش دهیم.

▣ امضای تفاهمنامه با سازمان نظام مهندسی معدن

رئیس سازمان زمین‌شناسی از انعقاد تفاهمنامه‌ای با سازمان نظام مهندسی معدن خبر داد و ابراز امیدواری کرد از این طریق بتوانیم به نیروی انسانی مناسبی دست یابیم، چون این پروژه آخر نیست و در استان‌های دیگر هم آن را ادامه خواهیم داد. تاکنون حدود ۵۰ درصد مساحت استان خراسان جنوبی ازسوی ایمیدرو و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی تحت عملیات ژئوفیزیک هوایی قرار گرفته و آنومالی‌های خوبی نیز شناسایی شده است. باتوجه به ظرفیت‌های موجود در بخش معدن خراسان جنوبی، اجرای طرح تحول در بخش زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی، نقطه عطفی برای گسترش فعالیت‌های معدنی در این استان پهناور خواهد بود.

سخن پایانی

ایران دارای ۸۱ نوع ماده از انواع مختلف مواد معدنی است. ذخایر اثبات‌شده سنگ‌آهن ایران به مقدار ۲.۷ میلیارد تن (۰.۸ درصد کل ذخایر جهان) و ذخایر سنگ معدن مس به مقدار ۲.۶ میلیارد تن (۰.۴ درصد از ذخایر جهانی) است. ایران همچنین دارای ۱۱ میلیون تن روی (۴ درصد ذخایر جهانی) است. کل ذخایر اثبات‌شده معادن ایران حدود ۶۰ میلیارد تن برآورد شده که با اجرای اولویت نخست اکتشافی کشور در گستره‌ای به مساحت ۵۰۰ هزار کیلومترمربع، انتظار می‌رود به بیش از ۱۰۰ میلیارد تن برسد؛ از این رو بخش معدن و صنایع معدنی یکی از حوزه‌های مهم و اثرگذار در تولید و تجارت کشور به‌شمار می‌آید.

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شماره: ۵۲۴۳۹۸۶۸

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: عملیات چاپ و تکثیر اوراق اداری و تعمیر ونگهداری دستگاه‌های کپی درسطح شرکت فولادخوزستان
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۳ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۱ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۵ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۳
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۴
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان. **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۳۲-۳۲۱۳-۰۶۱ **ایمیل:** N.MOSAVIFARJAM@KSC.IR
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۹/۲۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۹/۲۳
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی

شماره ۱۴۰۰/۶۸/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات مهندسی، تامین کالا، ساخت و نصب تجهیزات بصورت توام (EPC)برای احداث زیپ لاین و آسانسور کابلی در محدوده دهکده گردشگری" واقع در شهرستان سیرجان کیلومتر ۳۰ جاده شیراز را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط و دارای گواهینامه صلاحیت پیمانکاری با رتبه حداقل ۵ در رشته ابنیه از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹الی ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۲۸ مقرر شده است و الزامی می‌باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنایع و معدنی گل گهر

آگهی تمدید مهلت تحویل پاکات مناقصه عمومی

شماره ۱۴۰۰/۵۱/ع

پیرو درج آگهی مناقصه با موضوع "خدمات مهندسی، تأمین کالا، ساخت و نصب تجهیزات به‌صورت توأم (EPC) برای طراحی، ساخت و نصب غبارگیر جدید و اصلاح غبارگیر موجود در انتهای کارخانه گندله‌سازی ۲ شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام)" به آگاهی می‌رساند مهلت تحویل پاکات مناقصه از روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۲۱ به روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۳۰ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران موکول گردید. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۲۴ مقرر شده است و الزامی می‌باشد. لازم به ذکر است اسناد مناقصه از وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده قابل دانلود می‌باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

خبر

تولید ۱۹۲ هزار تن کاتد نتیجه تلاش فملی

شرکت مس در ۸ ماه نخست سال جاری، در تولید کاتد مس نسبت به برنامه پیشی گرفت و رشد ۵ درصدی را در کارنامه خود به ثبت رساند، به طوری که طی این بازه زمانی با عملکرد ۱۹۱ هزار و ۷۸۵ تنی از برنامه ابلاغی ۱۸۲ هزار و ۶۸۵ (افزایش ۹ هزار و ۱۰۰ تنی) عبور کرد. به گزارش مس پرس، سعید عبدی، مدیر امور برنامه‌ریزی و نظارت با ارائه گزارش تولید ۸ ماه نخست سال جاری، گفت: کل استخراج شرکت مس از ابتدای سال تاکنون ۱۳۵ میلیون و ۶۱۷ هزار تن بوده که براساس عملکرد معدنی از برنامه جلوتر بوده و رشد ۸ درصدی را ثبت کرده است. وی با بیان اینکه از ابتدای سال تاکنون ۸۱۹ هزار و ۸۱۶ تن کنسانتره مس تولید شده، افزود: میزان تولید کنسانتره مس نسبت به برنامه ۵ درصد رشد داشته که به نوبه خود یک رکورد تلقی می‌شود. عبدی در ادامه با تاکید بر اینکه گزارش تولید براساس فعالیت در ۵ معدن انجام شده، گفت: عملکرد در معادن مس سرچشمه، مس میدوک، مس سونگون، ایجو و چهل کوره منجر به ثبت رکوردهای مورد نظر شده است. مدیر امور برنامه‌ریزی و نظارت در ادامه میزان رشد تولید کنسانتره مولیبدن را در این بازه زمانی ۱۴ درصد اعلام کرد و افزود: میزان تولید کنسانتره مولیبدن در این مدت بیش از ۵ هزار و ۳۰۷ تن است. وی با بیان اینکه در تولید آند نسبت به برنامه نیز ۷ درصد رشد داشته‌ایم، میزان آند تولیدی را ۲۳۷ هزار و ۵۴۶ تن اعلام کرد و گفت: میزان تولید براساس برنامه ۲۲۲ هزار و ۵۹۰ تن تعیین شده بود که خوشبختانه در این مورد هم جلوتر از برنامه عمل کرده‌ایم. مدیر امور برنامه‌ریزی و نظارت در ادامه با اشاره به رشد ۴ درصدی تولید مس محتوای معدنی (مهم‌ترین شاخص تولید شرکت‌های معدنی) در ۸ ماه سال جاری، توضیح داد: طبق برنامه میزان تولید مس محتوی ۱۹۱ هزار و ۳۹۹ تن پیش‌بینی شده بود که این رقم با رشد ۴ درصدی به ۱۹۸ هزار و ۳۲۰ تن رسید. وی درباره دیگر تولیدات شرکت گفت: در حوزه تولید اسید سولفوریک و لجن الکترولیزی حاوی طلا و نقره نیز رکوردهای بی‌نظیری در این مدت ثبت شده است.

مدیرعامل فولاد مبارکه:

از ثمرات «فولاد» غافل نشویم

عکس: صمت

گروه معدن
editor@smtnews.ir

هفته گذشته جلسه‌ای با حضور مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه، نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی، شهرداران و رؤسای شوراهای اسلامی شهرهای شهرستان مبارکه برگزار شد. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در این نشست با بیان اینکه نباید بگذاریم ثمرات فولاد مبارکه برای کشور، استان و منطقه فراموش شود، گفت: این مسئله را باور داریم که مردم شهرستان مبارکه و منطقه پیرامونی فولاد مبارکه جزو ذی‌نفعان این شرکت هستند. فولاد مبارکه طی سال‌های گذشته در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی پیشرو بوده است. منطقه پیرامون فولاد مبارکه همواره جزو اولویت‌های این شرکت در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و کمک به رفع مشکلات بوده است.

منطقه پیرامون فولاد مبارکه همواره جزو اولویت‌های این شرکت در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و کمک به رفع مشکلات بوده است

اصلاح امور زمان می‌خواهد

محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در جلسه مشترک با نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی، شهرداران و رؤسای شوراهای اسلامی شهرهای شهرستان مبارکه اظهار کرد: مردم منطقه به‌ویژه شهرستان مبارکه جزو ذی‌نفعان این شرکت محسوب می‌شوند و فولاد مبارکه نیز به‌عنوان یک مرکز مهم صنعتی مزایای زیادی برای کشور و مردم منطقه داشته و دارد؛ بنابراین نباید از مزایایی که این صنعت در منطقه به وجود آورده غافل شد.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه افزایش مطالبه‌گری مردم را نشانه بصیر بودن آنها دانست و خاطرنشان کرد: عدالت از شعارهای بحق جمهوری اسلامی است اما انتظارات مردم نیز باید منطقی باشد چراکه اصلاح امور نیازمند زمان کافی است.

وی با تاکید بر ضرورت پیشبرد اهداف در فضایی عقلانی و منطقی اذعان کرد: نباید بگذاریم برخی مشکلات به بحران تبدیل شوند تا به جای مدیریت برای حل مشکل، مجبور به مدیریت برای حل بحران باشیم.

طیب‌نیا با تاکید بر ضرورت اصلاح دیدگاه مردم نسبت به فولاد مبارکه و دیگر صنایع بزرگ کشور تصریح کرد: نباید بگذاریم ثمرات فولاد مبارکه برای کشور، استان و منطقه فراموش شوند؛ تعداد قابل توجهی از مردم شهرستان مبارکه در این شرکت مشغول به کار هستند که البته حق طبیعی مردم شریف شهرستان مبارکه است.

وی با بیان اینکه منطقه پیرامون فولاد مبارکه همواره جزو اولویت‌های این شرکت در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و کمک به رفع مشکلات منطقه بوده است، افزود: فولاد مبارکه طی سال‌های گذشته در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی پیشرو بوده و خلاف شایعات مطرح‌شده، بخش عمده‌ای از آب مورد نیاز خود را بازچرخانی می‌کند و به این هدف که به‌عنوان یک صنعت سبز مطرح شود بسیار نزدیک است.

مدیرعامل فولاد مبارکه همچنین در ادامه گفت: فولاد مبارکه از پروژه‌های فرهنگی و ورزشی منطقه پیرامون خود حمایت خواهد کرد و در حال حاضر نیز تمام پروژه‌های شهرستان مبارکه که نیاز به حمایت دارند باید براساس نیازهای منطقه اولویت‌بندی شوند تا حمایت‌ها جهت‌مند و برای مردم نیز محسوس باشد. طیب‌نیا بر منطقی و قابل توجیه بودن سرمایه‌گذاری‌ها در منطقه تاکید و ابراز کرد: فولاد مبارکه تلاش می‌کند تا حد امکان خود در مسیر مشارکت در تجهیز امکانات فرهنگی و ورزشی شهرستان مبارکه گام بردارد و در عین حال از سرمایه‌گذاری در حوزه درمان این شهرستان دریغ نخواهد کرد.

بروزرسانی تجهیزات درمانی شهرستان مبارکه

پروین صالحی، نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی نیز در این جلسه با بیان اینکه شهرستان مبارکه باید درخور مجاورت با صنعت بزرگ فولاد مبارکه باشد، اظهار کرد: جاده‌های مواصلاتی قطب صنعت کشور در شأن مردم شهرستان مبارکه و شرکت فولاد مبارکه نیست و امیدواریم با مشارکت فولاد مبارکه اقداماتی در جهت بهبود آنها انجام شود.

وی افزود: صنعت فولاد به‌عنوان یک صنعت مادر در این شهرستان ایجاد شد و از مدیرعامل و مدیران ارشد فولاد مبارکه می‌خواهم با وجود نگاه مثبت ایشان، گام‌های موثری برای رفع کمبود امکانات فرهنگی و ورزشی در این شهرستان بردارد.

نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی با تاکید بر ضرورت حمایت از ورزش مبارکه، خاطرنشان کرد: سلامت مردم مبارکه یکی از اولویت‌های این شهرستان است و تامین امکانات ورزشی می‌تواند از بروز بسیاری از آسیب‌های جسمی و بیماری‌ها پیشگیری کند؛ مراکز درمانی شهرستان مبارکه نیز به حمایت و بروزرسانی تجهیزات پزشکی و درمانی نیاز دارند و صنایع مجاور این شهرستان نیز طبیعتا در این زمینه ذی‌نفع هستند.

سخن پایانی

در ادامه این جلسه، تعدادی از شهرداران و رؤسای شوراهای اسلامی شهرهای منطقه مبارکه نیز به طرح دغدغه‌ها و مشکلات شهرهای خود پرداختند و از مدیرعامل فولاد مبارکه خواستند با مشارکت این شرکت امکان رفع مشکلات و تامین نیازمندی‌های مختلف شهرها و روستاهای اطراف فولاد مبارکه با سرعت بیشتری فراهم شود. توجه به این نکته ضروری است که شرکت فولاد مبارکه در طول سال‌های گذشته تلاش کرده نسبت به جامعه بومی متعهد باشد و برای ارتقای سطح زندگی مردم منطقه تلاش کند.

تعمیرات فولاد مبارکه در خط ورق گالوانیزه و رنگی

سرپرست تعمیرات واحد ورق گالوانیزه و رنگی از انجام موفقیت‌آمیز تعمیرات برنامه‌ریزی‌شده سالانه خط گالوانیزه و خط ورق رنگی در آذر سال جاری خبر داد. به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، افشین نادری‌مهر با اعلام این مطلب، اظهار کرد: با حمایت معاونت بهره‌برداری، مدیر ناحیه نورد سرد، مدیران خطوط پوشش‌دار و سرد، تعمیرات مرکزی، مرکز تعمیرات نسوز و تعمیرگاه مرکزی، دفتر فنی تعمیرات، بازرسی فنی و آزمایشگاه اتوماسیون و ابزاردقیق، تعمیرات ۸ روزه واحد گالوانیزه و ۱۰ روزه خط ورق رنگی با آماده‌سازی‌ها و هماهنگی‌های لازم و با انجام حدود ۲۶ هزار نفر ساعت فعالیت تعمیراتی، با نظم و انضباط و باکیفیت انجام شد.

نادری‌مهر درباره انجام فعالیت‌های اجرایی در این شاتدان، به بهینه‌سازی ماشین خشک‌کن محلول کروماته خط رنگی به وسیله مادون قرمز اشاره کرد که به دلیل حرارت زیاد این منطقه به‌شدت تخریب شده بود و در این شاتدان با فولاد استیل بازسازی کامل شد. ازجمله فعالیت‌های دیگر به تعویض ۱۰۱ غلتک در خط گالوانیزه و تعویض ۲۲ غلتک در خط ورق رنگی، تعویض ۲۸ رادیاتور تیوب و سرویس تعداد ۴۰ مشعل کوره و بازدید چرخ‌دنده‌های بیش از ۴۰ عدد گریبکس و کوپلینگ دنده‌ای می‌توان اشاره کرد.

سرپرست تعمیرات واحد ورق گالوانیزه و رنگی در ادامه به فعالیت‌های انجام‌شده در این شاتدان اشاره کرد و گفت: پروژه تعویض اتوماسیون کوره خط گالوانیزه یکی از این فعالیت‌ها است. این پروژه قسمتی از پروژه کلان تعویض اتوماسیون گالوانیزه است که در شاتدان سال آینده به همراه پروژه REVAMP گالوانیزه انجام می‌شود. اتوماسیون کوره گالوانیزه از نوع Free lance ۲۰۰۰ شرکت ABB بود که به دلیل از رده تولید خارج شدن قطعات کنترلی آن و همچنین قدیمی و پایین بودن سرعت شبکه آن با اعتماد و اتکا به دانش و تخصص شرکت‌های داخلی اقدام به تعویض اتوماسیون کوره به نوع S۷ ۱۵۰۰-Tiaportal شرکت siemens کردیم. وی افزود: تمام عملیات طراحی و ساخت تابلوهای برق و اتوماسیون و همچنین برنامه‌نویسی PLC و مانیتورینگ آن توسط شرکت ایریسا انجام شد.

وی دومین پروژه را نصب و راه‌اندازی جرثقیل ۲۵ تنی شماره ۴۸ معرفی کرد و افزود: این جرثقیل با توجه به مشکلات موجود در جرثقیل‌های ۴۳ و ۴۴ گالوانیزه و رنگی و نداشتن قدرت تخلیه در خط گالوانیزه و بسته‌بندی و ارسال کلاف و شارژ کلاف در خط رنگی درخواست شد که توسط شرکت جرثقیل پولاد ساخته و نصب و راه‌اندازی شد.

پروژه برق‌رسانی اضطراری به کولینگ‌تاور گالوانیزه سومین پروژه اجرایی در این شاتدان بود که نادری‌مهر به آن اشاره کرد و گفت: به دلیل اهمیت کولینگ‌تاور برای خنک‌کاری رادیاتورهای کوره گالوانیزه و همچنین تمام رادیاتورهای خنک‌کننده سیستم‌های هیدرولیک و آب دمین گالوانیزه و رنگی و همچنین خطوطی که این تجهیز به آنها سرویس می‌دهد، ازجمله اسکین‌پاس، خطوط نهایی، کارگاه غلتک و... و خساراتی که قطع شدن برق کولینگ‌تاور برای خطوط ایجاد می‌کرد، طی پروژه‌ای اقدام به کابل‌کشی و برق‌رسانی اضطراری به این تجهیز کردیم. در این پروژه یک تابلوی ATS نصب و راه‌اندازی شد که هم از برق نرمال و هم اضطراری تغذیه می‌شود.

سرپرست تعمیرات واحد ورق گالوانیزه و رنگی در ادامه چهارمین پروژه را ساخت و نصب اتاقک اعمال فیلم معرفی و خاطرنشان کرد: قبلا محصول خط ورق رنگی برای مصارف ساختمانی بود. با توجه به تحریم‌های ظالمانه و نیاز مبرم شرکت‌های تولیدکننده لوازم خانگی به ورق رنگی مورداستفاده در لوازم خانگی، فولاد مبارکه اقدام به تولید محصول ورق رنگی لوازم خانگی کرد. برای تولید محصول ورق رنگی لوازم خانگی پس از اعمال رنگ روی ورق، برای جلوگیری از آسیب دیدن رنگ یک لایه فیلم از جنس پلی‌اتیلن روی ورق اعمال می‌شود. در زمستان با توجه به سرد بودن محیط اعمال فیلم، فیلم اعمال‌شده مشکلاتی برای کیفیت محصول ایجاد می‌کرد که با ایجاد اتاقک فیلم و ایجاد محیطی با دمای مناسب مشکل برطرف شد.

پروژه نصب و راه‌اندازی باسکول ۳۵ تنی کلاف از دیگر پروژه‌های انجام‌شده در این شاتدان بود که سرپرست تعمیرات واحد ورق گالوانیزه و رنگی از آن یاد کرد و گفت: باسکول ۳۵ تنی کلاف در مسیر سدل‌های ماشین حمل کلاف در خروجی رنگی نصب و راه‌اندازی شد که این باسکول از نوع TM کویل ورق است. این نوع باسکول دارای دو عدد پلتفرم کاملا مجزا از هم است که در وسط خط به جای سدل‌های موجود نصب شد و نیاز به اتصال دو پلتفرم از بالا یا پایین نیست؛ به همین دلیل قابلیت نصب روی انواع خطوط و محل‌ها را دارد که با همت شرکت توزین سپاهان و با دقت بالا انجام شد.

وی پروژه ششم را پروژه نصب دو دستگاه تمیزکننده غلتک روی رول‌های ماشین‌های بریدل نام برد که در آن به ایمنی فعالیت تمیزکاری رول‌ها کمک فراوانی می‌کند و بدون نزدیک شدن اپراتور به این غلتک‌های در حال حرکت که جزو فعالیت‌های پرریسک واحد بود، فعالیت تمیزکاری به وسیله این دستگاه‌ها انجام می‌شود.

نادری‌مهر پروژه دیگر را تعویض کابین‌های جرثقیل‌های شماره ۴۳ و ۴۴ و ۴۷ معرفی کرد و افزود: طی ۲ ماه گذشته نصب کابین‌های جدید برای جرثقیل‌های ۴۳ و ۴۴ و ۴۷ با عنوان پروژه تعویض کابین‌های جرثقیل‌های شماره ۴۳ و ۴۴ و ۴۷ آغاز شده بود. در این شاتدان رفع نواقص این پروژه به صورت کامل انجام شد و در مدار بهره‌برداری قرار گرفت.

وی پروژه لوله‌کشی و نصب و راه‌اندازی ۲ عدد کنتور ۸ اینچ بخار و ۲ عدد کنتور ۴ اینچ آب دمین را هشتمین پروژه اجراشده در این شاتدان معرفی و خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه کنتورهای موجود فقط مصرف انرژی کل ناحیه نورد سرد را اندازه‌گیری می‌کرد و در ناحیه نورد سرد تقسیم سیالات در خطوط به صورت محاسباتی صورت می‌گرفت و مصرف واقعی خطوط قابل اندازه‌گیری نبود، برای اندازه‌گیری مصرف سیالات بخار و آب دمین خطوط گالوانیزه و رنگی به صورت مجزا، در این شاتدان لوله‌کشی و نصب و راه‌اندازی ۲ عدد کنتور ۸ اینچ بخار و ۲ عدد کنتور ۴ اینچ آب دمین برای گالوانیزه و ورق رنگی صورت پذیرفت که این فعالیت در کنترل مصرف حامل‌های انرژی کمک قابل‌توجهی خواهد کرد.

وی در پایان از حمایت‌های مدیریت ناحیه نورد سرد و مدیریت خطوط پوشش‌دار، ریاست واحد گالوانیزه و رنگی و تلاش کارکنان واحد گالوانیزه و رنگی و همکاری واحدهای ایمنی فنی ناحیه نورد سرد، ایمنی مرکز، دفتر فنی تعمیرات، تعمیرات مرکزی، بازرسی فنی، تعمیرگاه مرکزی و بازرسی فنی و واحد حمل‌ونقل و ترابری سبک و شرکت‌های ایریسا، برق‌آرا، جرثقیل پولاد و ایران کارت و ضیافت سبز، رهاب گستر، نوید نور که در تحقق این مهم ایفای نقش کردند، تشکر و قدردانی کرد.

"مزایده ۱۴۰۰۲۹د"

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد ۱۰،۰۰۰ تن خرسک و ۱۰،۰۰۰ تن لجن حوضچه را به صورت یکجا از طریق مزایده به بالاترین قیمت پیشنهادی به فروش برساند. متقاضیان شرکت در مزایده می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده از طریق ارسال درخواست به ایمیل این شرکت به نشانی sjsco.sales.info@gmail.com اقدام نمایند.

آخرین مهلت دریافت اسناد مزایده: ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۲۹

دفتر مرکزی شرکت به نشانی: تهران- میدان ونک- بزرگراه حقانی بعد از چهارراه جهان‌کودک خیابان شهیدی کوچه ژوبین پ۲ طبقه ٤ واحد ۷ واحد فروش

تلفن تماس: ۸۶۰۸۴۶۴۲-۰۲۱

واحد فروش شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

آگهی دعوت مجمع عمومی مؤسس
انجمن صنفی کارفرمایی ماشین‌سازان صنایع دارویی ایران

اولین مجمع عمومی انجمن صنفی مذکور، ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۵ در محل شرکت صنایع نوآوران عصر تحول به نشانی استان البرز شهرستان کرج - محمدشهر- جاده ماهدشت- بعداز محمدشهر- منطقه صنعتی زیبادشت- خیابان صنعتگران- صنعت ٤- پلاک ۲۰٤ برگزار می‌گردد. از کلیه کارفرمایان عضو شاغل در صنف مربوط دعوت می‌شود در جلسه مذکور شرکت نمایند.

دستور جلسه:
۱- تصویب اساسنامه
۲- انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیات‌مدیره و بازرسان
۳- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های انجمن صنفی

هیات مؤسس:
۱- علی اکبر کاشیان ۲- اسماعیل شیرزاد ۳- محمد داوود معتمدی

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

گسترش
تجارت
یکشنبه
۲۱ آذر ۱۴۰۰
۷ جمادی‌الاول ۱۴۴۲
۱۲ دسامبر ۲۰۲۱
شماره ۱۹۵۲
پیاپی ۳۲۷۰

برگزاری نمایشگاه‌ها در اختیار «مجریان» بماند

گام‌های جدی دولت برای کنترل نرخ ارز

نگاهی به روند رفع تعهد ارزی و حمایت بانک مرکزی از صادرکنندگان

از بگیروببند تا حمایت

عکس: صمت

پیمان صفردوست: تا چند سال گذشته یکی از دغدغه‌های اساسی نهادهایی مانند بانک مرکزی رفع تعهدات ازسوی بازرگانان کشور بود و حتی دستورالعمل‌های سفت و سختی نیز برای این موضوع صادر کرده بودند. آمار و گزارش‌های اخیر حاکی از آن است که رفع تعهد ارزی در حال حاضر به حد قابل قبولی رسیده و رئیس بانک مرکزی از این اعداد و ارقام ابراز خشنودی کرده است. از سوی دیگر رئیس سازمان توسعه تجارت با اشاره به همین موضوع، از حمایت بانک‌ها از صادرکنندگان سخن می‌گوید و از شرایط بهتر در آینده خبر می‌دهد. اما برای بسیاری این پرسش ایجاد شده که باتوجه به اینکه اقدام خاصی در راستای بهبود وضعیت تجارت انجام نشده، این نتیجه مثبت از کجا حاصل شده و بانک مرکزی که هنوز بگیروببندهای گذشته‌اش در ایفای تعهدات ارزی، از یاد فعالان اقتصادی نرفته چه حمایت‌هایی از این حوزه مدنظر دارد؟

وارد کنندگان به تعهدات خود عمل کردند

به‌گفته علی صالح آبادی، رئیس کل بانک مرکزی در ۷ ماه و نیم ابتدایی امسال نسبت به کل سال گذشته، عرضه ارز در سامانه نیما بیشتر شده است. این موضوع حاکی از آن است که وضعیت درآمدهای ارزی کشور و ورود ارز حاصل از صادرات به چرخه تجاری کشور نسبت به قبل بهبود پیدا کرده است. احسان قمری، مدیر کل دفتر توسعه خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت ایران نیز در این باره اظهار کرد: تا نیمه مهر امسال از مجموع ۲۸۸۰۴ صادرکننده ثبت شده در سامانه جامع تجارت، ۴۳۵۱ صادرکننده نسبت به ایفای ۱۰۰ درصدی تعهدات ارزی خود اقدام کرده‌اند. این گروه از صادرکنندگان توانسته‌اند از مجموع ۳۲.۷ میلیارد یورو تعهدات سررسید شده، ۳۹.۳ میلیارد یورو را به چرخه اقتصاد کشور بازگردانند و برای نخستین بار میزان ایفای تعهدات این گروه از صادرکنندگان از میزان تعهدات سررسید شده پیشی گرفته و شاهد فزونی بیش از ۲۰ درصدی در این بخش هستیم. علیرضا پیمان‌پاک، رئیس سازمان توسعه تجارت درباره حمایت از صادرکنندگان معتقد است شرایط برای تامین مالی صادرکنندگان از طریق شبکه بانکی کشور فراهم شده و این سازمان با روش‌هایی هوشمند، افزایش صادرات غیرنفتی را در دستور کار خود قرار داده است. رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران ادامه داد: ظرفیت بانک‌های عامل برای تامین مالی صادرات در قالب سرمایه در گردش صادرات و همچنین اعتبار خریدار و فروشنده از اهمیت بالایی برخوردار است؛ ضمن آنکه تلاش می‌شود با همکاری صندوق توسعه ملی و بانک‌های عامل فرهنگ صادراتی گسترش یابد و منابع بانکی به سمت تولید صادراتی رهنمون شود. اما آیا این اقدامات می‌تواند تاثیر قابل توجهی بر صادرات کشور بگذارد؟! در ادامه نظرات کارشناسان را در پاسخ به این پرسش می‌خوانیم.

افزایش رفع تعهد طبیعی بود

میرهادی رهگشای، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت گفت: امسال از یک سو با افزایش نرخ نفت و از سوی دیگر دیپلماسی فعال‌تر دولت، معطل نماندن برای به نتیجه رسیدن برجام و حرکت به‌سوی توسعه روابط با دیگر کشورها، صادرات غیرنفتی کشور به‌طور طبیعی افزایش پیدا کرد. وی عامل دیگری را نیز در افزایش صادرات غیرنفتی موثر دانست و افزود: تحریم‌های اعمال شده علیه کشور در این مدت حداکثر تاثیر خود را بر اقتصاد و تجارت گذاشته و طبیعتا با گذشت زمان، به مرور راه‌های مختلف نفوذ به بازار و دور زدن تحریم‌ها توسط بازرگانان شناسایی می‌شود و مورد استفاده قرار می‌گیرد و شرایط مبادلات تجاری با این وضع بهتر از گذشته می‌شود. رهگشای تاکید کرد: اتفاقات یادشده باعث شد عرضه ارز در سامانه نیما امسال براساس آمارها با افزایش ۶۰ درصدی نسبت به سال گذشته مواجه شود؛ یعنی ارز در شرایط کنونی در حال بازگشت به خزانه و عرضه به بازار است و به‌طور کلی شرایط در سامانه نیما و بازار آزاد کشور نسبت به گذشته بهبود یافته است. وی تاکید کرد: وظیفه اصلی بانک مرکزی در این شرایط این است که روابط را با آن دسته از کشورهایی که مسئولان سطح عالی آنها خواهان مبادلات تجاری با ما هستند، توسعه داده و روابط بانکی مستقلی ایجاد کند و ارزهای ملی را در این روابط مبادله کنند. وی درباره اثرات چنین راهکاری عنوان کرد: این کار دیگر مانند یک نفوذ جزئی و دور زدن تحریم‌ها نیست و به‌کلی تحریم را بی‌اثر می‌کند و لازم است بانک مرکزی به این سو حرکت کند. رهگشای در ادامه خاطرنشان کرد: باتوجه به شرایط موجود به‌نظر می‌رسد تحریم فعلا در ساختار اقتصاد کشور وجود داشته باشد. حتی اگر برجام به نتایج مطلوب برسد و احیا شود، باز هم بسیاری از تحریم‌های امریکا تا مدت‌ها باقی خواهد ماند و اقتصاد کشور با آن دست به گریبان خواهد بود؛ بنابراین فارغ از موضوع برجام بانک مرکزی باید به سمت ایجاد سازکارهایی جدا از نظام و ترکیبات دلاری کنونی برود، اما متاسفانه این رویکرد در سال‌های اخیر کمتر مورد توجه بوده است. این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: اگر چنین تدابیری توسط بانک مرکزی اتخاذ شود، بازرگانان ما برای انتقال پول با مشکلات کمتری روبه‌رو خواهند بود و بازارهای هدف به‌دلیل نبود امکان تبادل پولی از دست نخواهند رفت. رهگشای در پایان گفت: البته در بعد داخلی نیز بانک مرکزی باید سیاست‌گذاری‌های خود را به‌نحوی انجام دهد که بانک‌ها منابع خود را به سمت تولید سوق دهند و از این طریق، پشتوانه‌ای برای صادرات کشور ایجاد شود.

آمارها نیاز به تفکیک دارد

علی مروی، کارشناس اقتصاد درباره اظهارنظرهای اخیر پیرامون میزان رفع تعهد ارزی و کمک بانک‌ها به صادرکنندگان در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: اظهارات رئیس سازمان توسعه تجارت در زمینه کمک بانک‌ها به بازرگانان مانند تجویز چسب زخم برای مجروحی است که گلوله خورده و در حال احتضار است. مروی در این باره توضیح داد: سرمایه در گردشی که به آن اشاره شده برای همه بنگاه‌های اقتصادی لازم است، این در حالی است که اگر شرایط برای فعالیت صادرکننده به‌شکل درست مهیا باشد، نیازی به کمک ندارد. درباره اعتبارسنجی‌های مطرح شده نیز باید گفت این اعتبارسنجی بسیار مطلوب است اما امروز مشکل صادرکنندگان ما موضوعی غیر از اینهاست. وی تاکید کرد: امروز مشکل صادرکنندگان انتقال ارز است که صورت نمی‌گیرد. این فعالان اقتصادی نمی‌توانند پول‌های خود را وارد کشور کنند و از سوی دیگر بانک مرکزی اصرار دارد که بازرگانان باید برای رفع تعهدات ارزی خود اقدام کنند. اگر شبکه بانکی می‌خواهد کمکی در این زمینه داشته باشد، باید بانک عامل به صادرکننده ضمانت ارزی بدهد؛ یعنی اگر صادرکننده نتوانست پول را در مدت مقرر بازگرداند، بانک عامل تعهد ارزی وی با بانک مرکزی را ایفا کند. وی افزود: بازرگان ما امروز به این نوع خدمات نیاز دارد، وگرنه اینکه تسهیلات سرمایه در گردش در اختیار صادرکننده بگذاریم، در حالی که او نمی‌تواند انتقال پول انجام دهد، صادرکننده را به یک تولیدکننده داخلی تبدیل می‌کند که عطای صادرات را به لقای آن بخشیده است. وی درباره اظهارنظر رئیس بانک مرکزی نیز خاطرنشان کرد: در آمار ارائه شده در این زمینه تفکیکی بین ارز صادرکنندگان و منابع ارزی خود دولت انجام نشده بود. همین طور این افزایش رفع تعهدات ارزی ناشی از اقدام خاصی از سوی بانک مرکزی نبوده است؛ بنابراین باید دید آیا صادرکنندگان نیز از این وضعیت راضی هستند یا از روی ناچاری راهی را یافته‌اند که ارز را از کف بازار خریداری کنند و به بانک مرکزی تحویل دهند. وی درباره دلایل افزایش رفع تعهدات ارزی در ماه‌های گذشته نیز تاکید کرد: نگاه بدبینانه به این موضوع این است که همواره یک رابطه مثبت بین نرخ ارز و میزان انجام تعهدات ارزی وجود دارد؛ یعنی صادرکنندگان وقتی مجبور به رفع تعهد می‌شوند، به‌دلیل ناتوانی در انتقال ارز از طریق بانک به کشور، آن را از بازار تهیه می‌کنند و موجب افزایش نرخ ارز می‌شوند. پس طبق همین تحلیل بدبینانه نرخ ارز ۳۰ هزار تومانی نیز نتیجه همین افزایش تقاضا بوده است.

سخن پایانی

بنا بر آنچه گفته شد به‌نظر می‌رسد مثبت یا منفی بودن اثر رفع تعهدات ارزی منوط به آشکار شدن جزئیات این روند است. اینکه چه میزان از این تعهدات توسط بخش خصوصی و چه میزان آن توسط بخش دولتی ایفا شده؛ یا اینکه صادرکنندگان در چه فرآیندی موفق به ایفای تعهدات ارزی خود شده‌اند در ارائه یک تحلیل مناسب در این باره نقش دارد. ضمن اینکه اگر قرار است تسهیلاتی برای تداوم فعالیت اقتصادی صادرکنندگان از سوی بانک مرکزی ارائه شود، نخستین قدم باز کردن مسیر نقل و انتقالات بانکی است و تا این مشکل حل نشود، صحبت از باقی تسهیلات، آب در هاون کوبیدن است.

کمک کنین تا قــد قلک محک به هزینه دارو برسه

این روزها قلک محک برای رسیدن به هزینه دارو خیلی تلاش می‌کنه تا برای نجات کودکان مبتلا به سرطان با اتکا به عشق شما کاری کنه کودکان و خانواده‌هاشون جز دغدغه بیماری نگرانی دیگه‌ای نداشته باشن. با همراهی شماست که قــد این قلک می‌تونه به تأمین هزینه‌های سنگین دارو برسه.

۳۰ سالگی
در محک، عشق
سی ساله شد

دریافت رایگان قلک درب منزل
۰۲۱ - ۲۳۵۴۰

اهمیت صدور به موقع مجوزهای نمایشگاهی

قاسم سالار رضایی، رئیس هیات‌مدیره انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های ایران: صدور به‌موقع مجوزهای نمایشگاهی، مهم‌ترین انتظار و درخواستی است که برگزارکنندگان نمایشگاهی از دولت دارند. امروزه تمام مجریان با مشکل بزرگی روبه‌رو هستند. در شرایط کنونی، برگزارکنندگان کمتر از یک ماه مانده به برگزاری رویداد، مجوز خود را دریافت می‌کنند. در شرایطی که مجری نمایشگاه هنوز نمی‌داند مجوز برگزاری رویداد صادر خواهد شد یا نه، چگونه می‌تواند فعالیت خود را ادامه دهد؟ در بسیاری از مواقع برگزارکنندگان ما که سابقه‌ای بالای ده سال برگزاری رویدادها را دارند تا یک ماه قبل از برگزاری رویداد نمی‌دانند، مجری برگزاری نمایشگاه مد نظر هستند یا نه!

ما انتظار داریم این مجوزها به صورت ۲ یا ۳ ساله یا حداقل یک ساله صادر شوند. در تمام دنیا، عرف صدور مجوزها به صورت بلندمدت است. اگر می‌خواهیم حضور شرکت‌های خارجی در نمایشگاه‌های داخلی را گسترش دهیم باید به موضوع صدور زودهنگام مجوزها نگاهی ویژه و اساسی داشته باشیم. دعوت از شرکت‌های خارجی برای حضور در نمایشگاه‌ها بدون داشتن مجوز غیرممکن است، چراکه آنها برای حضور در رویداد مدنظر در گام نخست مجوز برگزاری نمایشگاه را مطالبه می‌کنند. این در حالی است که تا کمتر از یک ماه مانده به برگزاری رویداد، خود برگزارکننده نیز نمی‌داند مجوز برگزاری رویداد صادر خواهد شد یا نه. در برخی مواقع نیز شاهد بوده‌ایم که در شب برگزاری نمایشگاه، مجوز صادر شده است. گفتنی است که شرکت سهامی نمایشگاه‌ها همواره همکاری و ارتباط خوبی با برگزارکنندگان داشته و در مسیر فعالیت آنها سنگ‌اندازی نکرده و سازمان توسعه تجارت نیز در دوره جدید مدیریت به روال عادی خود بازگشته است.

براساس آخرین آمارها، امروز ۲۰۰ برگزارکننده فعال در سطح کشور داریم. هر کدام از این شرکت‌ها اگر ۲۰ کارمند داشته باشند، محاسبه کنید که با چه تعداد نیروی انسانی روبه‌رو خواهیم بود. حال اگر مجوز برگزاری رویدادهای نمایشگاهی به نهاد دیگری واگذار شود، چه اتفاقی رخ خواهد داد؟ آیا مجریان برگزاری نمایشگاه به غیر از این شغل به فعالیت دیگری مشغول هستند؟ نباید فراموش کرد که کار ما فقط برگزاری رویدادهاست و با زحمت فراوان به این نقطه رسیده‌ایم. کار دیگری هم جز این بلد نیستیم. برگزارکنندگان حدود ۲ سال بعد از شیوع ویروس کرونا و لغو تمام فعالیت‌های نمایشگاهی به اصطلاح از جیب خوردند و حال که حدود دو ماه از برگزاری رویدادها طبق روال گذشته می‌گذرد، شنیده می‌شود که نهادها و تشکل‌های دیگری قصد ورود به این حوزه را دارند. گفتنی است بسیاری از شرکت‌ها بعد از شیوع ویروس کرونا از برگزاری رویدادها عقب‌نشینی کردند.

نکته قابل توجه آنکه از حدود ۴ سال قبل به‌دنبال تشکیل فدراسیونی مستقل برای صنعت نمایشگاهی بودیم. در واقع طی جلساتی که با اتاق بازرگانی ایران و تهران به عمل آمد، پیشنهادی مبنی بر تشکیل فدراسیون صنعت نمایشگاهی مطرح شد. برای تشکیل چنین فدراسیونی باید ۵ انجمن از فعالان صنعت نمایشگاهی با یکدیگر متحد می‌شدند. در حال حاضر از این ۵ انجمن، ۴ انجمن آماده هستند و به‌زودی انجمن پنجم نیز اضافه می‌شود.

از سازمان توسعه تجارت خواهش می‌کنیم جایگاه انجمن برگزارکنندگان نمایشگاهی ایران را در صدور مجوزها در نظر بگیرند. این انجمن دو سال است که جایگاه خود را در صدور مجوزها از دست داده است. هنگامی که در فرآیند صدور مجوزها نماینده‌ای از انجمن وجود نداشته باشد، امکان تضییع حق برخی از برگزارکنندگان وجود دارد.

اگر یک آیین‌نامه مصوب وجود داشته باشد تمام مشکلات موجود حل و فصل خواهد شد. از آنجا که این آیین‌نامه وجود ندارد، متکی به شخص هستیم و کمیته صدور مجوز با تغییر یک مدیر تحت‌الشعاع مدیر جدید قرار می‌گیرد.

این در صورتی است که اگر آیین‌نامه‌ای که پیش‌تر عنوان شد به ابلاغ وزیر برسد، هیچ‌کدام از این دغدغه‌ها و مشکلات وجود نخواهد داشت.

از همین طریق این نوید را می‌دهم که با همکاری پایگاه خبری گسترش‌نیوز و موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت، ماهانه یک میزگرد درباره مشکلات و چالش‌های صنعت نمایشگاهی برگزار خواهد شد که امیدواریم نتایج قابل قبول و مطلوبی داشته باشد.

> چندی پیش تعدادی از نمایندگان مجلس طرحی را برای اصلاح قانون اتاق بازرگانی ارائه کردند. این موضوع موجب حذف بخش خصوصی از عرصه برگزاری رویدادهای نمایشگاهی و به عبارتی بیکاری کارکنان ۲۰۰ شرکت برگزارکننده نمایشگاه در سطح کشور خواهد شد

برگزاری نمایشگ

در میزگرد صمت با حضور متخصصان صنعت نمایشگاهی مطرح شد:

سهیل فرزین
editor@smtnews.ir

با گذر از دوران سهمگین شیوع کرونا و شوک بی‌سابقه این ویروس بر صنعت نمایشگاهی، این روزها شاهد رونق دوباره این صنعت و برگزاری فشرده رویدادهای نمایشگاهی در بیشتر استان‌های کشور هستیم.

رونق برگزاری رویدادها موضوع صدور مجوز برگزاری رویدادهای نمایشگاهی که در برهه‌های زمانی گوناگون بارها مطرح شده را دوباره داغ کرد. مدت‌هاست نهادها و تشکل‌های گوناگون قصد ورود غیرتخصصی به این حوزه را دارند و برخی از آنها نیز البته موفق بودند. ناگفته پیداست این اتفاق با از بین رفتن صدها شغل در بخش برگزاری رویدادهای نمایشگاهی برابری می‌کند. در همین راستا، موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت با دعوت از آقایان احسان قمری مدیرکل دفتر توسعه خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت، محمدجواد قنبری معاون امور نمایشگاهی شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران، قاسم سالاررضایی رئیس انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های ایران، علی ابراهیم‌زاده دبیر انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های ایران، شهنام سپاسدار عضو هیات‌رئیسه این انجمن و عبدالکریم جلالی پیشکسوت و برگزارکننده نمایشگاهی میزگردی را برگزار و موضوع صدور مجوزهای برگزاری رویدادها را مطرح کرد و نظر کارشناسان و مدیران حاضر در این میزگرد را جویا شد. مشروح این نشست را در ادامه می‌خوانید. با صمت همراه باشید.

چالش ورود غیرمتخصصان به حوزه برگزاری رویدادها

میلاد محمدی، خبرنگار حوزه نمایشگاه: بحث برگزاری رویدادهای نمایشگاهی با کاهش اثرات ویروس کرونا و مدیریت پاندمی شیوع این ویروس دوباره از سر گرفته شد و خوشبختانه شاهد برگزاری فشرده رویدادهای نمایشگاهی در کشور هستیم. ما نیز در موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت بر آن شدیم تا طبق روال همیشه، برگزاری میزگردهای تخصصی در این موسسه را دوباره از سر بگیریم. یکی از مسائلی که همواره در زمان شدت گرفتن برگزاری رویدادهای نمایشگاهی به موضوعی داغ تبدیل می‌شود، بحث ورود اصناف و نهادهای غیرمرتبط با صنعت نمایشگاهی به موضوع برگزاری رویدادهاست. این موضوع سال‌هاست در فواصل زمانی متفاوت اتفاق می‌افتد و جالب اینکه در زمان رکود صنعت نمایشگاهی خبری

سرگذشت مجوزهای نمایشگاهی

احسان قمری، مدیرکل دفتر توسعه خدمات بازرگانی سازمان توسعه تجارت: موضوع صدور مجوزهای نمایشگاهی به سال ۱۳۷۸ و برنامه سوم توسعه بازمی‌گردد. در آن سال، شرکت سهامی نمایشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یکی از معاونت‌های مرکز توسعه تجارت از این مرکز جدا شده بود تا با اساسنامه و قانون خاص خود به‌عنوان بازوی اجرایی مرکز توسعه صادرات در برگزاری نمایشگاه‌ها فعالیت کند. شرکت سهامی نمایشگاه‌ها بر این اساس و قاعده تاسیس شد. در اساسنامه مصوب مجلس آمده بود که برگزاری هر رویداد نمایشگاهی باید با هماهنگی مرکز توسعه صادرات ایران انجام شود.

تفسیر حقوقی آن دوران کلمه هماهنگی را «مجوز» در نظر گرفتند. به عقیده من به دو دلیل کلمه هماهنگی نمی‌توانست معنی مجوز بدهد. اول اینکه قرار نبود در آن دوران مجموعه‌ای غیر از شرکت سهامی نمایشگاه‌ها اقدام به برگزاری رویدادها کند و به عبارتی می‌توان گفت مفهومی به‌عنوان مجریان نمایشگاهی وجود نداشت. به این ترتیب، برگزاری نمایشگاه‌ها به بدنه شرکت سهامی ایران واگذار و صرفا هماهنگی برگزاری رویدادهای نمایشگاهی با مرکز توسعه تجارت مطرح شد. در طول برنامه سوم مطرح شد اگر شرکت سهامی نمایشگاه‌ها قصد برگزاری رویدادی را دارد، نیازی به مجوز ندارد و هماهنگی با مرکز توسعه تجارت کفایت می‌کند. اما اگر شرکتی تاسیس شد که در اساسنامه آن برگزاری رویدادهای نمایشگاهی قید شده بود، به طور قطع باید با نهاد بالادستی خود هماهنگی‌های لازم را انجام دهد. این هماهنگی ملزم به داشتن برگه‌ای برای برگزاری رویدادهاست. این مسیر تا زمان تاسیس سازمان توسعه تجارت ایران ادامه داشت. براساس اساسنامه سازمان توسعه تجارت ایران، صدور مجوز، نظارت و ارزیابی نمایشگاه‌ها به عهده این سازمان است.

▣ اطلاعات مجریان به روز نیست

ضوابط برگزاری نمایشگاه‌ها در کشور برای ۲۰ سال پیش است. اگر ما در سازمان توسعه تجارت با همکاری شرکت سهامی نمایشگاه‌ها ضوابط خود را به روز نکنیم، به طور قطع اتاق بازرگانی، اتاق اصناف و نهادها و سازمان‌های دیگر وارد این حوزه خواهند شد. بانک اطلاعات مجریان نمایشگاهی و طرح توجیهی نمایشگاه‌ها برای ۳۰ سال پیش است.

همواره برخی تشکل‌ها اعلام می‌کنند قصد دارند فرآیند برگزاری رویدادها و صدور مجوزهای نمایشگاهی را بر عهده بگیرند. این موضوع دو نکته اصلی را در برمی‌گیرد؛ اول اینکه از نظر قانونی چنین چیزی امکان ندارد. قانون بالادستی، مصوبه دولت و اساسنامه سازمان توسعه تجارت ایران، برگزاری رویدادهای نمایشگاهی را به این سازمان واگذار کرده و این قوانین و اساسنامه تاکنون تغییر نکرده است. نکته دیگر اینکه، تعارض منافع در این میان چه جایگاهی دارد؟ نباید فراموش کنیم تعارض منافع شاخص بسیار مهمی است.

▣ کرونا رقابت را بیشتر کرد

امروزه تصور می‌شود هر نمایشگاهی که شرکت‌های خارجی در آن حضور دارند، جزو نمایشگاه‌های خوب به‌شمار می‌رود. در حالی که شرکت‌های خارجی حاضر در نمایشگاه به قصد خرید تولیدات و محصولات ایرانی در نمایشگاه‌های ما شرکت نمی‌کنند، بلکه با نیت فروش به شرکت‌ها و تولیدکنندگان ایرانی در نمایشگاه‌های ما حاضر می‌شوند. امروزه که حضور شرکت‌های خارجی در نمایشگاه‌ها کمرنگ شده، شاهد رقابت شرکت‌های ایرانی برای کسب بازار، ارتقای کیفیت و جذب مشتری هستیم. در کتاب هنر تحریم‌ها قید شده برای اثرگذاری تحریم‌ها باید به صادرات و وارداتی که نیاز عامه مردم است، ضربه وارد کرد. من اعتقاد ندارم نمایشگاه‌ها همواره باید صادرات‌محور باشند، بلکه برعکس بعضی از رویدادها باید واردات‌محور باشند. البته منظور از نمایشگاه‌های وارداتی، واردات ماشین‌آلات است. می‌توان با واردات ماشین‌آلات و مهندسی معکوس همان ماشین‌آلات را تولید و محصول ایرانی را دوباره صادر کرد. نمایشگاه یک ابزار تجارت خارجی کشور برای جنگ با تحریم‌ها به‌شمار می‌رود. به عقیده من باید دیدگاه اتاق‌ها و سایر سازمان‌هایی که قصد ورود به حوزه برگزاری نمایشگاه‌ها دارند را بشنویم. نباید فراموش کرد که تصمیم‌گیری فردی نتیجه مطلوب در پی نخواهد داشت. اتاق‌های سه‌گانه یا هر نهاد و سازمانی که قصد ورود به حیطه برگزاری رویدادها را دارد می‌تواند برای کمک به صنعت نمایشگاهی و رفع نواقص به این بخش مشورت و راهنمایی‌های لازم را انجام دهد.

▣ تربیت مجری نمایشگاهی

سال‌هاست به‌دنبال این موضوع هستیم که در حوزه نمایشگاهی ضمانت اجرا وجود داشته باشد. در واقع در حوزه برگزاری رویدادها باید شرایط رقابتی ایجاد کنیم. در مراکز نمایشگاهی نیز به تشکل‌ها و اتاق‌ها پیشنهاد می‌کنیم به جای ورود به حوزه‌ای که تخصص و نه علم آن را ندارند، در بخش‌هایی که نیاز کشور است، سرمایه‌گذاری کنند. تربیت مجری موضوع بسیار مهمی است. فعالان و سیاست‌گذاران صنعت نمایشگاهی سال‌ها آموخته، دانش نهفته و علم خود را در این حوزه افزایش داده‌اند. حال تصور کنیم اجازه صدور مجوز برگزاری به یکی از تشکل‌ها واگذار شود. آن تشکل چه خواهد کرد؟ به طور قطع، همان تشکل دوباره از سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌ها برای برگزاری رویدادها کمک خواهد گرفت. این دوباره‌کاری مصداق بارز آب در هاون کوبیدن است. بنابراین بهترین کار این است که تشکل‌ها در رفع نواقص و معایب صنعت نمایشگاهی کشور کمک‌حال فعالان این حوزه باشند. نباید فراموش کنیم که نقش تشکل‌ها رفع مشکلات اعضای خود است. متاسفانه برخی تشکل‌های کشور در طول سال تمام هم و غم خود را در برگزاری رویدادها می‌بینند. این تشکل‌ها از برگزاری نمایشگاه‌ها ابزاری برای خود ایجاد کرده‌اند تا اعضای تشکل را به نیت دریافت حق عضویت، بیشتر کنند. اما تاکید می‌کنم که نمایشگاه یک صنعت است؛ بنابراین برگزارکنندگان نمایشگاهی صنعتگر هستند. این نکته بسیار مهمی است.

▣ احتمال ایجاد رانت و امضاهای طلایی

بنابراین هر کس غیر از سازمان توسعه تجارت ایران و هر نهادی غیر از شرکت سهامی نمایشگاه‌ها وارد حوزه سایت‌های نمایشگاهی شود، فضای فساد، رانت و امضاهای طلایی ایجاد خواهد شد. ما معتقدیم در هر فعالیتی اگر فساد ایجاد شود، ریشه آن فعالیت از بین خواهد رفت. صنعت نمایشگاهی صنعت جوانی است و کمتر از ۳۰ سال عمر دارد؛ بنابراین ضروری است که دست به‌دست یکدیگر بدهیم تا این صنعت در حوزه‌های برگزاری، سایت، رویدادهای داخلی و همچنین بخش مظلوم رویدادهای خارجی با رشد و توسعه روبه‌رو شود. در این میان باید تاکید کرد که حوزه برگزاری رویدادهای خارجی مورد بی‌مهری قرار گرفته است. انجمن برگزارکنندگان باید حوزه فعالیت خود را در قسمت برگزاری رویدادهای استانی گسترش دهد.

۲ دهه تقویت صنعت نمایشگاهی کشور

محمدجواد قنبری، معاون امور نمایشگاهی شرکت سهامی نمایشگاه‌ها: بیست و چند سال قبل، زمانی که مجلس شورای اسلامی وقت، وظایفی را به شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران تکلیف کرد، مبنای کار این بود که صنعت نمایشگاهی کشور، هم در بخش داخلی و هم خارجی توسعه پیدا کند. در آن ایام به اندازه انگشتان دو دست نمایشگاه در سطح کشور برگزار می‌شد و امروز تعداد نمایشگاه‌های تخصصی در مراکز رسمی نمایشگاهی به ۶۰۰ تا ۷۰۰ رویداد رسیده است. نباید فراموش کرد که فرآیند برگزاری رویدادهای نمایشگاهی روز به روز تقویت شده تا به این عدد و شرایط امروزی رسیده است. وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران این وظیفه را رسمی و قانونی براساس تکالیفی که مجلس شورای اسلامی تعیین کرد، بر عهده گرفتند و موجب رشد صنعت نمایشگاهی کشور شدند. فعالان صنعت نمایشگاهی کشور نیز طی این سال‌ها، ده‌ها شرکت تخصصی در حوزه‌های گوناگون مانند برگزاری و خدمات نمایشگاهی تشکیل دادند. در سال‌های اخیر، ایران در مجامع بین‌المللی موفق شد کرسی‌های معتبری را کسب کند و ضمن عضویت در کمیته اجرایی BIE، رئیس دفتر منطقه UFI شد. این موارد نشان دهنده توانمندی صنعت نمایشگاهی است.

▣ دولت رقیب بخش خصوصی نیست

ایجاد سازمان‌های تخصصی برای صنعت نمایشگاهی نشان از درایت و تدبیر مجلس شورای اسلامی وقت داشت. علاوه بر رویدادهایی که در سطح شهر تهران و در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی برگزار می‌شود، در سطح استان نیز نمایشگاه‌هایی با مجوز کارگروه توسعه صادرات که متشکل از سازمان صنعت، معدن و تجارت، استانداری، فعالان بخش خصوصی و... است، برگزار می‌شود. فرآیند صدور مجوزها روندی را طی کرده تا برگزاری رویدادها به مجری‌های بخش خصوصی واگذار شود. دولت برای بخش خصوصی رقیب نیست تا بخواهد مانعی برای آنها ایجاد کند. بارها شرکت سهامی نمایشگاه‌ها از مجریان برگزاری رویدادها دفاع منطقی و در بسیاری از مواقع عمده فعالیت‌ها را به بخش خصوصی واگذار کرده است. بنابراین اینکه یک تشکل یا نهاد خاص قصد ورود به حیطه برگزاری نمایشگاه‌ها را داشته باشد، سوالاتی مطرح می‌شود. وقتی روند کار در جهت سیاست‌های اصل ۴۴ و سیاست‌های اقتصادی کشور (که به طور صریح تاکید می‌کند فعالیت‌ها به بخش خصوصی واگذار شود) مسیر خود را طی می‌کند، چه نیازی است که نهاد یا سازمانی ایجاد شود؟ هنگامی که سازمانی تخصصی طی سالیان متوالی در این زمینه فعالیت و تشکیلاتی درست و منسجم را هدایت کرده، چرا باید به واگذاری این بخش به تشکل‌های غیردولتی فکر کرد؟ اگر کسی ایراد و ابهامی درباره فرآیند واگذاری‌ها دارد می‌تواند با مطرح کردن آن به تقویت این فرآیند کمک کند. اینکه ما بخواهیم صورت مسئله را پاک و با تغییر مسیر تمام فرآیند را از نو آغاز کنیم، کار منطقی نیست. دولت سال‌ها با تلاش از ۲۰۰ شرکت برگزارکننده نمایشگاهی حمایت کرده تا صنعت نمایشگاهی به این نقطه رسیده است. امروزه در بخش خارجی برگزاری رویدادها، ده‌ها مجری متخصص و توانمند ایجاد کرده‌ایم. دولت

ـاه‌ها در اختیار «مجریان» بماند

از چنین بحث‌هایی نیست. یکی از مسائل و چالش‌های همیشگی صنعت نمایشگاهی، بحث واگذاری فرآیند صدور مجوزها به نهادهایی غیر از دولت و احتمال کنار گذاشته شدن بخش فعال این صنعت یعنی برگزارکنندگان نمایشگاهی است. این مسئله البته از نظر قانونی دارای خلأ و اشکالات بسیاری بوده و بعید به نظر می‌رسد بتوان اجرای درست آن را انتظار داشت. اما به هر حال در بازه‌های زمانی گوناگون مطرح می‌شود. بنابر اعلام کارشناسان، اطلاعات دولت درباره صنعت نمایشگاهی به‌روز نشده و بخش زیادی از مشکلات این صنعت از همین جا نشأت می‌گیرد. اگر این اطلاعات بروز می‌شد و سازمان توسعه تجارت و مدیران این مجموعه، اطلاعات کاملی در اختیار تجار قرار می‌دادند، امروز شاید این صنف شکل رسمی‌تری به خود گرفته بود.

تشکل‌ها و اتحادیه‌ها حامی صنعت نمایشگاهی باشند

شهنام سپاسدار، عضو هیات‌رئیسه انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های ایران: طبق قوانین بالادستی برنامه‌ریزی و نظارت کلان صادرات کشور، وظیفه دولت است. یکی از مهم‌ترین ابزارهای اجرای صادرات، نمایشگاه‌ها هستند. برنامه‌ریزی و نظارت بر نمایشگاه‌ها نیز وظیفه دولت است؛ بنابراین ابزار اعمال نظارت و برنامه‌ریزی بر رویدادهای نمایشگاهی نیز صدور مجوز است. در نتیجه صدور مجوزهای نمایشگاهی نیز باید در بدنه دولت انجام شود و اگر خلاف این باشد عملا نظارت و برنامه‌ریزی دولت برای برگزاری رویدادها بی‌معنی خواهد شد.

تا سال ۷۸ که شرکت سهامی نمایشگاه‌ها تاسیس شد، نمایشگاه‌ها در قالب معاونت نمایشگاهی برگزار می‌شدند. در آن دوران در قالب مکاتباتی مجوز برگزاری نمایشگاه‌ها صادر می‌شد. به عبارتی می‌توان گفت از اواسط دهه ۷۰، برون‌سپاری برگزاری رویدادها آغاز شده بود. از زمان تأسیس شرکت سهامی نمایشگاه‌ها تا برنامه سوم توسعه ما با خلأ قانونی مواجه شدیم؛ یعنی تمامی وظایف متولی برنامه‌ریزی و نظارت بر فعالیت‌های نمایشگاهی که پیش از این معاونت نمایشگاهی بود، به‌طور کامل به شرکت سهامی نمایشگاه‌ها محول نشد و از سویی اساسنامه جدیدی نیز برای سازمان توسعه تجارت تنظیم نشده بود.

▣ ابزار دولت برای نظارت

فرآیند صدور مجوزهای نمایشگاهی، ابزار مهم دولت برای نظارت و برنامه‌ریزی بر فعالیت‌ها و رویدادهای نمایشگاهی به شمار می‌رود. این فرآیند ابزاری است که دولت می‌تواند با استفاده از آن سیاست‌های مدنظر خود را اعمال کند. قسمت اجرا نیز نمی‌تواند به عهده تشکل‌ها، انجمن‌ها، اتحادیه‌ها و... باشد، چراکه وظیفه ذاتی این بخش‌ها اجرا نیست و بخش خصوصی وظیفه اجرا را بر عهده دارد. پس تا اینجا نتیجه می‌گیریم که برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری وظیفه دولت و اجرا وظیفه بخش خصوصی است. حال سوالی که پیش می‌آید این است که وظیفه تشکل‌ها و اتحادیه‌ها چیست؟ به عقیده من این‌ها باید در قالب حامی نقش‌آفرینی کنند. در حوزه برگزاری رویدادها، برگزارکنندگان دارای شرایطی هستند که تشکل‌ها و اتحادیه‌ها فاقد آن شرایط هستند؛ اجرا قبل از هر چیز به قدرت ریسک‌پذیری بالایی احتیاج دارد. در تشکل‌ها عموما قدرت ریسک‌پذیری بسیار پایین است. جنس فعالیت‌های نمایشگاهی به‌گونه‌ای است که بعد از چندین سال سرمایه‌گذاری به دوره‌ای از بهره‌برداری می‌رسد و این در حالی است که هیچ تشکلی قادر به انجام این ریسک نیست. از سویی مدیریت تشکل‌ها سیال است. برگزارکننده نمایشگاه‌ها در برابر سازمان توسعه تجارت، شرکت سهامی نمایشگاه‌ها، مشارکت‌کنندگان و در مقابل نهادهای بین‌المللی که با آنها قرارداد منعقد کرده، مسئول است. حال مگر می‌توان این حجم از مسئولیت را به اتحادیه یا تشکلی با مدیریت سیال واگذار کرد؟ از سویی نباید فراموش کرد که ما تشکل واحدی در کشور نداریم. در هر گروه کالایی با یک موضوع مشخص چندین تشکل وجود دارد. از سویی این تشکل‌ها در زمینه‌های مادی و سیاست‌گذاری با یکدیگر تعارض منافع دارند؛ بنابراین سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌ها به این اجماع رسیدند که مواجهه با تشکل‌ها امکان‌پذیر نیست.

▣ استفاده از ظرفیت تشکل‌ها

یک برگزارکننده نمایشگاهی زمانی موفق عمل کرده که بتواند تمام تشکل‌های فعال در حوزه مدنظر را شناسایی و حمایت آنها را جلب کند. در همین زمینه می‌توان از ظرفیت تشکل‌ها در شورای سیاست‌گذاری نمایشگاه‌ها استفاده کرد. تشکل‌ها می‌توانند اهداف نمایشگاه‌ها را برای اعضای خود تشریح کنند. همچنین تشکل‌ها می‌توانند برگزارکننده را تشویق کنند تا اهداف صنفی خود را در برگزاری رویدادها مدنظر قرار دهند. از این‌گونه موارد حمایتی به تعداد بسیار زیادی وجود دارد که می‌توان مورد بررسی قرار داد. از همه همکاران موسسه صمت و پایگاه خبری گسترش‌نیوز که در شرایط کنونی با ریسک بالا برای حیات مطبوعات به ماندگاری رسیده‌اند، تشکر می‌کنم و امیدواریم برگزاری این میزگردها برای رفع مشکلات و چالش‌ها مفید و مؤثر واقع شود.

در این راستا کمک کرده و با حمایت‌های خود سعی کرده قدرت بخش خصوصی (مجریان نمایشگاهی) در قسمت داخلی و خارجی افزایش پیدا کند. در همین زمینه، دولت تفاهمنامه‌ای ۳ ساله را با انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی در راستای برگزاری هر چه بهتر رویدادهای خارجی منعقد کرده است. این موضوع نشان‌دهنده تمایل و همکاری دولت با بخش خصوصی است؛ بنابراین به عقیده من اگر مجوزها در فرآیندی جز آنچه در قانون تعیین شده صادر شوند، مشکلات فراوانی ایجاد و ضربه مهلکی به بدنه صنعت نمایشگاهی کشور وارد خواهد کرد.

▣ هر نهادی به وظیفه خود عمل کند

به عقیده من هر نهادی براساس وظایفی که از طریق مراجع مربوطه به شکل قانونی بر عهده گرفته، اگر بتواند در مسیر مشخص تعیین‌شده حرکت کند به‌طور حتم این روند هم برای پیشرفت خودش و هم برای ترقی جامعه مؤثر خواهد بود. به عنوان مثال، اگر وظیفه تشکیلاتی اتاق بازرگانی ایران، صدور کارت‌های بازرگانی است، بهتر است در همان زمینه متمرکز باشد و با ایجاد انسجام، مشکلات و چالش‌های بخش مربوط به خود را سامان دهد. چه نیازی است که به فعالیت‌های تخصصی که سازمان‌ها و نهادهای دیگری مشغول به فعالیت درست روی آنها هستند، وارد شویم؟ ضمن اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌ها به صورت مجزا فرآیندهایی را طی می‌کنند تا در خلال آن همکاری خود با تشکل‌ها و نهادهای خصوصی را گسترش دهند. امروزه ما در پروژه‌های گوناگون با اتاق‌های بازرگانی و سایر اتاق‌ها همکاری داریم.

▣ قوانین برای تقویت صنعت نمایشگاهی

باید نگاه واقع‌بینانه به ظرفیت‌های صنعت نمایشگاهی داشت و میزان تاثیر صنعت نمایشگاهی در فرآیند اقتصادی کشور را مورد بررسی قرار داد. مجلس شورای اسلامی باید برای سایت‌های نمایشگاهی که یکی از مراکز مهم اقتصادی و ابزاری در اختیار بنیه اقتصادی دولت به‌شمار می‌رود، معافیت‌هایی از جمله معافیت‌های مالیاتی، هزینه‌های آب و برق و... در نظر بگیرد تا سایت‌های نمایشگاهی بتوانند خود را سرپا نگه دارند. ظرفیت نمایشگاهی کشور که در دو دهه اخیر ایجاد شده، روز به روز پیشرفت کرده و نیازمند تقویت است. وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌ها بخش‌های دولتی هستند که به برگزارکنندگان و فعالان صنعت نمایشگاهی در راستای تقویت و انسجام برپایی رویدادها کمک می‌کنند. پس از شیوع ویروس کرونا، این بخش‌ها تمام تلاش خود را به کار گرفتند تا برگزاری رویدادها در نخستین فرصت انجام شود. شخصا در جلسات ستاد ملی مقابله با کرونا شرکت می‌کردم. در آن جلسات متوجه شدم نگاه‌ها به این صنعت، نگاه صنفی است. اعضای این ستاد به نمایشگاه‌ها به دید بازار مکاره و فروش اقلام خرده‌ریز نگاه می‌کردند.

با صحبت‌های کارشناسی انجام شده، نگاه‌ها به این صنعت تغییر پیدا کرد؛ بنابراین باید به‌دنبال رفع نواقص و ایرادهای موجود باشیم. در همین راستا در ۳ ماه اخیر فرآیندی جدید و همکاری بسیار خوبی بین سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌ها شکل گرفته است. صدور مجوزها سرعت بسیاری خوبی گرفته و برای برخی از مجریان که توانمند هستند و سابقه خوبی دارند، مجوزهای ۲، ۳ ساله در نظر گرفته شده است. این موارد کمک می‌کند تا فرآیند صدور مجوزها و برپایی رویدادها با نظم و سرعت بیشتری انجام شود.

خواهش ما از مجلس شورای اسلامی این است که به تصویب هر قانونی که موجب تقویت صنعت نمایشگاهی کشور می‌شود مبادرت ورزد.

نقش ۹۹ درصدی بخش خصوصی در برگزاری رویدادها

عبدالکریم جلالی، فعال و برگزارکننده نمایشگاهی: هر زمان نمایشگاه‌های کشور در شرایط رشد قرار می‌گیرند، حاشیه‌هایی برای این صنعت ایجاد می‌شود.

در شرایط امروزی این امیدواری وجود دارد که بعد از دوران کرونا و احتمال تثبیت وضعیت ارتباطات بین‌المللی، صنعت نمایشگاهی با رونق روبه‌رو شود.

در همین زمینه هر چند سال یک بار هجمه‌ای علیه صدور مجوزهای برگزاری نمایشگاه‌ها و همچنین برگزارکنندگان رویدادها ایجاد می‌شود. در حال‌حاضر می‌توان مدعی بود برگزاری ۹۹ درصد رویدادهای نمایشگاهی در کشور ازسوی بخش خصوصی انجام می‌شود. صاحبان سایت‌های نمایشگاهی که سرمایه‌گذاران ثابت این حوزه هستند نیز معمولا دولتی یا عضو تشکل‌ها هستند.

برگزاری نمایشگاه یک امر کاملا تخصصی است که در بیشتر کشورها توسط بخش خصوصی انجام می‌شود. تقریبا ۲۰ سال است بخش خصوصی در حوزه برگزاری نمایشگاه‌ها ورود کرده و توانسته ضمن تثبیت وضعیت این صنعت، اقدامات موثری در تربیت نیروی انسانی فعال در این حوزه انجام دهد. خوشبختانه در این دو دهه بخش خصوصی فعال در حوزه برگزاری رویدادها موفق شده به جایگاه قابل‌قبولی در این بخش دست پیدا کند که امیدواریم نمره قابل‌قبولی نیز گرفته باشد.

در سال‌های گذشته به دفعات درخواست‌هایی مبنی بر واگذاری صدور مجوز برگزاری رویدادها به نهادها، تشکل‌ها، سازمان‌ها، اتاق‌های بازرگانی و... مطرح شده که مهم‌ترین آنها در زمان تصویب برنامه پنج‌ساله ششم بود. بر این اساس، یک بند به صورت زیرکانه در این برنامه قید شد. طبق این بند، موضوع صدور مجوزها و برگزاری رویدادهای نمایشگاهی به اتاق‌های بازرگانی، اصناف و تعاون واگذار شد.

برگزارکنندگان نمایشگاهی در آن مقطع روشنگری کرده و خوشبختانه وقتی این موضوع در صحن علنی مجلس مطرح شد به صراحت ذکر شد که صنعت نمایشگاهی یک موضوع حاکمیتی است و در سیاست‌گذاری آن، دولت تصمیم‌گیر بوده و مسئولیت برگزاری رویدادها نیز بر عهده بخش خصوصی است.

در آن مقطع این موضوع مطرح و با تصمیم قاطع نمایندگان مجلس این مسئله به طور کامل حل و فصل شد تا اینکه چندی پیش تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی طرحی برای اصلاح قانون اتاق بازرگانی ارائه کردند. در این اصلاحیه ذکر شده برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و خارجی با همکاری سازمان توسعه تجارت به اتاق‌های بازرگانی واگذار شود. این موضوع به ماجرایی نگران‌کننده تبدیل شده و احتمال می‌رود در نهایت موجب حذف بخش خصوصی از عرصه برگزاری رویدادهای نمایشگاهی و به عبارتی بیکاری کارکنان ۲۰۰ شرکت برگزارکننده نمایشگاه‌ها در سطح کشور شود.

▣ نقطه طلایی صنعت نمایشگاهی

در این جلسه درباره دو موضوع صدور مجوزها و برگزاری رویدادها گفت‌وگو شد. برگزاری رویدادهای نمایشگاهی فعالیتی کاملا تخصصی است پس نیاز به نیروی انسانی متخصص دارد. آیا ما اجاره داریم در سایر صنایع ورود کنیم و قانون را به نفع نگاه مورد نظر خود تغییر دهیم؟ به نظر می‌رسد نقش نمایشگاه‌ها بعد از دو دهه که شرایط برگزاری رویدادها تغییر کرده و بخش خصوصی نیز وارد این حوزه شده، به نقطه منطقی رسیده است.

امروزه جایگاه حاکمیت و دولت به‌عنوان سیاست‌گذار حوزه نمایشگاه‌ها تبیین و تثبیت شده؛ بنابراین موضوع برگزاری رویدادها موضوعی حاکمیتی است و نمی‌توان منکر این موضوع شد.

امیدواریم نمایندگان مجلس شورای اسلامی به این موارد توجه ویژه داشته باشند و اجازه ورود نهادهای غیرمتخصص به حوزه برگزاری رویدادهای نمایشگاهی را صادر نکنند. تجربیات ۲۰ سال گذشته نشان داده که فعالیت بخش خصوصی در نمایشگاه‌ها موجب رشد این صنعت و ارتقای جایگاه صنعت نمایشگاهی شده است.

به عقیده من، نقطه طلایی صنعت نمایشگاهی کشور زمانی بود که مجوزهای ۳ و ۵ ساله صادر می‌شد. هنگامی که برگزارکنندگان به شرایط تثبیت رسیدند با تربیت نیروی انسانی و برگزاری رویدادها مسیر پیشرفت خود و صنعت نمایشگاهی کشور را رقم زدند.

امیدوارم همه فعالان صنعت نمایشگاهی این روند را با جدیت ادامه دهند و اجازه ندهند برگزارکنندگان بخش خصوصی از فعالیت‌های نمایشگاهی حذف شود. رسانه‌ها در این زمینه می‌توانند نقش بسیار پررنگی داشته باشند. از همین طریق از تمام دوستان و همکاران عزیز در پایگاه خبری گسترش‌نیوز و موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت که همواره دغدغه صنعت نمایشگاهی کشور را دارند، سپاسگزارم.

سازمان توسعه تجارت بهترین متولی صدور مجوز نمایشگاهی

علی ابراهیم‌زاده- دبیر انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های ایران: گردش مالی یک روز تشکل‌های سه‌گانه در کشور به اندازه درآمد یک دوره از برگزاری کل رویدادهای نمایشگاهی است. پس ما درباره کسب‌وکاری صحبت می‌کنیم که شغل دندان‌گیری برای نهادهای بزرگ به‌شمار نمی‌آید. حال باید بررسی کرد و دید چه اتفاقی افتاده آنها علاقه‌مند اخذ مجوز برگزاری رویدادها شده‌اند. نباید فراموش کرد هر کجا صدور مجوزها برای نهاد صادرکننده سود و منفعت داشته باشد، بدون شک شاهد ایجاد فساد و رانت خواهیم بود.

تا کنون تبیین نکرده‌ایم که نهاد یا سازمانی که مجوزهای برگزاری رویدادها را صادر می‌کند باید دارای چه شرایطی باشد. این موضوع حلقه گمشده بزرگی است که باید مورد توجه قرار بگیرد. در دوره سرپرستی آقای مدرس‌خیابانی بر وزارت صنعت، معدن وتجارت و ریاست آقای زادبوم در سازمان توسعه تجارت، دستورالعملی ۳۰ صفحه‌ای را با آقای قمری (نماینده سازمان توسعه تجارت در جلسه) تدوین کردیم که صفر تا صد صدور مجوز، مسئولیت برگزارکننده، سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌ها به تفکیک در آن قید شده بود. اما هرگز متوجه نشدیم چرا این دستورالعمل هیچ‌گاه مجوز سرپرست وقت را نگرفت و ابلاغ نشد.

متولی صدور مجوز برگزاری رویدادهای نمایشگاهی سازمان توسعه تجارت است، چراکه هیچ منفعتی در صدور مجوزها ندارد. سازمان توسعه تجارت برای صدور مجوزها به کیفیت عملکرد برگزارکنندگان بسنده کرده و مجوز را برای شرکتی که توانمندی، ظرفیت و سابقه خوبی در عرصه برگزاری رویدادها دارد، صادر می‌کند. کاش این شرایط نانوشته سازمان توسعه تجارت برای صدور مجوزها، در نخستین فرصت، مکتوب و تدوین شود. به عقیده مجریان برگزاری نمایشگاه‌ها، در شرایط کنونی تنها نهادی که می‌تواند مجوز برگزاری رویدادها را صادر و منافع ما را نیز تامین کند، دولت است. در دوره جدید و با عملکرد آقای پیمان‌پاک در سازمان توسعه تجارت، شاهد روال مرتب و منظم کمیته صدور مجوزها هستیم. این کمیته قول داده سال آینده نیز فرآیند صدور مجوزها را سر و سامان دهد که همین امر موجب‌شده دغدغه برگزارکنندگان تا حدودی کمتر شود.

اما مجوز برگزاری رویدادها به چه درد سازمان‌ها می‌خورد؟ مگر ما چه میزان قدرت نمایشگاهی در کشور داریم؟ این یک واقعیت است که فقط یک شرکت سهامی نمایشگاه با ظرفیت محدود و تعدادی رویداد نمایشگاهی که در طول سال برند شده‌اند، داریم. در طول سال، حدود ۷۰ مجوز برگزاری رویدادهای نمایشگاهی برای شهر تهران صادر می‌شود؛ بنابراین درباره کسب‌وکاری که فقط ۷۰ نمایشگاه در سال در آن برگزار می‌شود، صحبت می‌کنیم. ظرفیت کل کشور از نظر تعداد و متراژ نیز به اندازه تهران نیست. درباره تشکیل فدراسیون نمایشگاهی نیز باید اشاره کنیم، در صورت تشکیل این فدراسیون موفق خواهیم شد افکار تشکل‌های زیرمجموعه را با یکدیگر همسو کرده و ظرفیت‌های خود را تقویت کنیم. با تشکیل این فدراسیون، اگر نگاه رقابتی برای برگزاری رویدادها میان تشکل‌های بخش خصوصی و انجمن برگزارکنندگان وجود داشته باشد، از بین می‌رود. همین موضوع موجب خواهد شد تشکل‌های سه‌گانه برای برگزاری رویدادها و برنامه‌های خود از ظرفیت فدراسیون نمایشگاهی استفاده کنند. همچنین با تشکیل این فدراسیون در کمیته‌های تخصصی اتاق بازرگانی تهران و ایران برای تصمیم‌گیری‌ها صاحب کرسی خواهیم شد. از سوی دیگر می‌توانیم اقدامات موثری در راستای تبدیل شدن نمایشگاه‌ها به صنعت انجام دهیم. امروزه از مزایای بنگاه‌های صنعتی بهره‌مند نیستیم. با تشکیل فدراسیون صنعت نمایشگاهی موفق خواهیم شد گام بلندی در مسیر صنعتی شدن نمایشگاه‌ها برداریم. با تبدیل نمایشگاه‌ها به صنعت، بسیاری از مشکلات و دغدغه‌های امروزی به خودی خود حل خواهند شد و مسیر پیشرفت نمایشگاه‌ها هموار می‌شود. به عقیده من تا ۶ ماه آینده، صاحب یک فدراسیون فعال در حوزه نمایشگاه‌ها خواهیم بود.

نباید فراموش کنیم صنعت نمایشگاهی در کشورهای پیشرفته دارای برگزارکننده و سازمان‌دهنده‌های محدودی است اما در کشور ما ۲۰۰ شرکت برگزارکننده دارد. در همین راستا می‌توانیم برگزارکنندگان داخلی را به یکدیگر وصل کنیم و ظرفیت‌های آنها را گسترش دهیم. برای برگزارکننده، برگزاری سالانه یک رویداد نمایشگاهی توجیه ندارد. از همین‌رو برگزارکنندگان نمایشگاهی در کشورهای پیشرفته از تعداد انگشتان یک دست فراتر نمی‌رود.

روی خط آمار

بی‌عدالتی مالیاتی

براساس آمار و اطلاعات موجود از ابتدای امسال تا پایان مهر، فقط ۸۰۰ هزار تومان مالیات از خانه‌های لوکس اخذ شده است. با بررسی آمار موجود از میزان مالیات‌ستانی دولت از ابتدای امسال تا پایان مهر ۱۴۰۰، می‌توان مصادیقی آشکار از بی‌عدالتی در عملکرد امسال سازمان امور مالیاتی مشاهده کرد.

مالیات کارمندان و کارگران

یکی از نکات حائز توجه در عملکرد سازمان امور مالیاتی در مدت یادشده، تفاوت بسیار در میزان درآمدهای حاصل از مالیات بر حقوق کارمندان است. بررسی‌ها از میزان وصول مالیات بر درآمد نشان می‌دهد تا پایان مهر ۱۴۰۰، کارکنان بخش دولتی و بخش خصوصی در مجموع ۲۰ هزار میلیارد ریال مالیات حقوق خود را پرداخت کرده‌اند. مالیات بر درآمد کارگران هم که داستان خود را دارد و کارگران یا بیمه نیستند یا هر کارفرمایی برمبنای قانون پیش از پرداخت حقوق و دستمزد کارگران نسبت به کاهش بیمه و مالیات از حقوق دریافتی کارگر اقدام می‌کند.

در حالی که اخذ مالیات از جریان اقتصادی موجود در جامعه امری پسندیده و منطقی است، باید توجه داشت این مالیات‌ستانی باید عادلانه و با رعایت ملاحظات اقشار گوناگون جامعه باشد. برای نمونه، در شرایطی که مالیات بر کارمندانی که حقوق آنها بعضا در زمره کمترین حقوق‌های جامعه و مصوب وزارت کار قرار دارد، در ابتدای ماه به‌طور سیستماتیک اخذ می‌شود، برای عموم جامعه این مطالبه شکل می‌گیرد که باید اقشار ثروتمند جامعه نیز با درصد بیشتری به‌طور مستمر مالیات درآمد خود را از هر منبعی که هست پرداخت کنند. اما سیستم معیوب سازمان امور مالیاتی کشور موجب شده این چرخه ناقص بماند و ثروتمندان از پرداخت کامل مالیات دارایی‌های خود سر باز زنند.

درآمد صفر دولت از مالیات بر خانه‌های خالی

یکی از نکات جالب عملکرد ۷ ماه دولت در سال ۱۴۰۰، موید همین بی‌عدالتی در مالیات‌ستانی از گروه‌های مختلف است. به گزارش مهر، بررسی آمار طی این مدت نشان می‌دهد مالیات بر خانه‌های لوکس فقط ۸۰۰ هزار تومان بوده است. مالیات بر خودروهای لوکس نیز طی مدت یادشده فقط حدود ۱۴۶ میلیون تومان بوده است. اما نکته جالب‌تر آنکه براساس بررسی‌های سازمان امور مالیاتی، میزان مالیات بر خانه‌های خالی صفر بوده است. این در حالی است که مالیات بر خانه‌های خالی از ۱۳۹۹/۰۹/۰۵ به دولت ابلاغ و از امسال آغاز شده است. اما آمارها حکایت از کم‌کاری سازمان امور مالیاتی در اخذ این مالیات دارد.

سهم اندک مالیات بر اشخاص حقوقی

مالیات بر اشخاص حقوقی یکی دیگر از درآمدهای پایدار دولت است که در دولت‌های مختلف به آن توجه ویژه‌ای شده و سهم پررنگی در مالیات‌های وصولی دارد. عملکرد سازمان امور مالیاتی در سال جاری نشان می‌دهد در حالی که مالیات‌های مستقیم ۹۹ هزار میلیارد تومان یا مالیات بر کالاها و خدمات ۶۷ هزار میلیارد تومان برای دولت درآمد به همراه داشته، مالیات اشخاص حقوقی فقط ۶ هزار میلیارد تومان وصولی داشته که نشان از فرار شرکت‌ها و سازمان‌ها از پرداخت مالیات خود دارد.

فرار مالیاتی ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی

به فهرست بی‌عدالتی مالیاتی موضوع فرار مالیاتی را نیز باید اضافه کرد. رئیس کل سازمان امور مالیاتی ضمن بیان اینکه درآمدهای مالیاتی سال گذشته کمتر از نصف مزایا و حقوق اجتناب‌ناپذیر شاغلان بازنشسته کشور بوده است، اعلام کرد: اکنون میزان فرار مالیاتی موجود در کشور ۱۰۰ هزار میلیارد تومان است که ۵۰ درصد فرار مالیاتی و مابقی ناشی از اجتناب مالیاتی است.

به گزارش ایسنا، امیدعلی پارسا در همایش نقد و بررسی طرح قانونی مالیات بر عایدی سرمایه که ۱۶ تیر در وزارت امور اقتصادی و دارایی برگزار شد، اظهار کرد: اصلاح و تحول نظام مالیاتی به اجماع ۳ قوه کشور نیاز دارد زیرا جنس مالیات با سایر امور حاکمیتی و دولتی فرق می‌کند. تغییرات همه‌گیر نظام مالیاتی به مجموعه زیرساخت‌ها و همراهی محیط فرهنگی و اداری کشور نیاز دارد. به عبارت دیگر، نمی‌توان یک‌روزه همه مردم را ملزم به ثبت‌نام در سامانه مالیاتی کرد و پس از آن گفت اگر ثبت نام نکنید، صورتحساب‌های شما قبول نمی‌شود.

به گفته پارسا، پارادایم مالیات‌ستانی، مشارکت حاکمیت و مردم است و در مجموع زمانی که فرهنگ، قوانین، ساختار و بخشودگی‌های موجود در کشور ایراد دارد، اجرای مالیات هم به مشکل برمی‌خورد و آن را از کارکرد اصلی و مناسب دور می‌کند. محاسبات نشان می‌دهد باید بتوانید ۱۸ درصد بیشتر مالیات بگیرید تا یک درصد سهم مالیات را نسبت به تولید ناخالص داخلی افزایش دهید.

بودجه ۱۴۰۱ با دلار ۲۳ هزار تومانی

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی اظهار کرد: در بودجه ۱۴۰۱ کف حقوق از ۳.۵ میلیون تومان به ۴.۵ میلیون تومان افزایش یافته و همچنین سقف حقوق از ۳۳ میلیون تومان به بین ۳۷ تا ۳۸ میلیون تومان رسیده است؛ یعنی در کف حقوق افزایش ۲۸ درصدی و در سقف حقوق رشد ۶ درصد اعمال شده که متوسط آن ۱۰ درصد است.

به گزارش ایلنا، جعفر قادری درباره تاخیر در ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۱ اظهار کرد: دلیل اصلی تاخیر در ارائه لایحه بودجه سال آینده این است که دولت به دنبال کاهش بندهای بودجه بوده و کاهش هزینه‌های دولت یک موضوع چالشی است و برای بررسی کدها، بندها و ردیف‌های بودجه نیاز به زمان دارد؛ البته این تاخیر در تحویل لایحه بودجه با هماهنگی مجلس بوده تا با هفته تعطیلی مجلس تداخلی ایجاد نشود.

وی با بیان اینکه تاخیر در تحویل لایحه بودجه ارتباطی به مذاکرات وین نداشت، تاکید کرد: سقف فروش نفت در بودجه ۱.۲ میلیون بشکه در نظر گرفته شده و قرار نیست برای بودجه‌ریزی منتظر تعیین‌تکلیف برجام باشیم. رئیس کمیته اقتصادی کمیسیون برنامه و بودجه مجلس درباره نرخ دلار در بودجه ۱۴۰۱ گفت: آنچه گفته می‌شود دلار در بودجه سال آینده ۲۳ هزار تومان تعیین شده است.

قادری درباره کاهش هزینه‌های دولت در بودجه ۱۴۰۱ اظهار کرد: معتقدم کاهشی در بودجه سال آینده اتفاق نیفتاده، درواقع بودجه افزایش پیدا نکرده است، به طوری که فقط ۲درصد نسبت به بودجه سال آینده اضافه شده و هزار و ۲۷۰ هزار میلیارد تومان است.

گام‌های جدی دولت برای کنترل نرخ ارز

گروه اقتصاد
editor@smtnews.ir

نرخ ارز این روزها در حالی بین ۲۷ تا ۳۰ هزار تومان در نوسان است که تیم اقتصادی دولت بر کنترل آن و رسیدن به روزهای بهتر تاکید دارند. از یک سو، رئیس‌جمهوری با تاکید بر لزوم جلوگیری از مداخلات سودجویانه در بازار ارز به نهادهای مسئول دستور داد در این زمینه با جدیت به وظیفه خود عمل کنند. از سوی دیگر، همزمان رئیس کل بانک مرکزی از راه‌اندازی سامانه برخط برای ثبت درخواست‌های ارزی خرد متقاضیان خبر داد و طرح اخذ مالیات از معاملات ارزی نیز اجرایی شد. تمام اقدامات حکایت از تلاش برای کنترل بازار ارز و کاهش نرخ دارد. بودجه سال ۱۴۰۱ نیز با دلار ۲۳ هزار تومان بسته شده و این در حالی است که چندی پیش نیز مجله اکونومیست در ارزیابی شاخص‌های کلان اقتصادی ایران برای سال‌های آینده پیش‌بینی کرد نرخ دلار امریکا در یک کاهش ممتد به ۱۸ هزار و ۵۰۰ تومان خواهد رسید. اکونومیست پیش‌بینی کرده نرخ دلار در سال آینده میلادی ۲۰ هزار و ۶۰۰ تومان خواهد بود و در سال ۲۰۲۳ به ۱۸ هزار و ۵۰۰ تومان می‌رسد.

عکس: آیدا فریدی

در آخرین روزهای هفته گذشته رئیس کل بانک مرکزی از راه‌اندازی سامانه برخط برای ثبت درخواست‌های ارزی خرد متقاضیان خبر داد و گفت: این سامانه در یکی دو ماه آینده فعالیت خود را آغاز خواهد کرد و با شروع به کار این سامانه، صف‌های خرید ارز برچیده می‌شود.

علی صالح‌آبادی با حضور در میدان فردوسی تهران از نزدیک در جریان خرید و فروش ارز در بازار قرار گرفت و در جمع خبرنگاران تاکید کرد: در بازار متشکل ارزی به هیچ وجه کمبود نداریم و در زمینه حواله در سامانه نیما، عرضه به مراتب بیشتر از تقاضا است. رئیس کل بانک مرکزی با تاکید بر اینکه وضعیت عرضه ارز رو به بهبود است، گفت: تامین ارز مورد نیاز بازار متشکل ارزی اولویت نخست بانک مرکزی است و کمبودی در عرضه ارز به این بازار وجود ندارد.

وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز همان روز در دیدار با نمایندگان تشکل‌های دانشجویی با بیان اینکه مسئولان کمک برای افزایش تاب‌آوری جامعه را در دستور برنامه‌های خود قرار دهند، گفت: گره‌های اقتصادی به شکل مشهودی در ماه‌های آینده باز خواهند شد. سید احسان خاندوزی افزود: تلاش‌هایی برای کسب درآمدهای مالیاتی جدید، درآمدهای نفتی جدید، روابط خارجی از نو ساماندهی شده و کنترل طرف هزینه‌ها در بودجه دولت آغاز شده که به ثمر رساندن آنها زمان‌بر است. وزیر امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد: نظارت مالی یکی از ارکان اداره درست اقتصاد است و وزارت اقتصاد در دوره جدید مصر است بهتر از گذشته نظارت مالی را پیگیری کند.

از نامه بانک مرکزی تا اخذ مالیات از معاملات ارزی

سازمان امور مالیاتی کشور به خریداران و فروشندگان ارز اعلام کرد براساس قانون مالیات‌های مستقیم، با اعلام بانک مرکزی، برای برقراری مالیات علی‌الحساب به میزان ۱۰ درصد از فروش ارز اقدام می‌کند.

به گزارش سازمان امور مالیاتی کشور، برمبنای قانون مالیات‌های مستقیم، خرید و فروش ارز مشمول مالیات بوده و همه اشخاص فعال در این بخش مکلف به ثبت‌نام و پرداخت مالیات تعیین‌شده هستند.

در راستای اجرای مقررات ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مستقیم، با اعلام بانک مرکزی برای برقراری مالیات علی‌الحساب به میزان ۱۰ درصد از فروش ارز خریداران و فروشندگان ارز اقدام می‌کند. افراد مشمول مکلف هستند با مراجعه به درگاه الکترونیکی سازمان به نشانی www.tax.gov.ir ثبت‌نام کنند.

در صورت عدم ثبت‌نام به‌موقع و پرداخت مالیات در نظام مالیاتی، علاوه‌بر شمول مالیات و جرایم غیرقابل بخشش که از طریق عملیات اجرایی وصول می‌شود، مشمول مجازات‌های مقرر در ماده ۲۷۴ قانون مالیات‌های مستقیم از جمله مجازات‌های درجه ۶ خواهند شد. به دنبال این ابلاغیه، بانک مرکزی نیز به صرافی‌ها برای اعلام نیازهای جدید ارزی نامه داد. بانک مرکزی در مکاتبه‌ای با رئیس شورای عالی کانون صرافان ایران خواستار اعلام نیازهای جدید ارزی متقاضیان واقعی به بانک مرکزی شد.

به گزارش روابط‌عمومی بانک مرکزی، پس از بازدید صالح‌آبادی از صرافی‌ها در میدان فردوسی و تاکید وی بر آمادگی بانک مرکزی برای رفع مشکلات احتمالی مرتبط با فروش ارز و تامین نیازهای ارزی مردم، بانک مرکزی در مکاتبه‌ای مراتب را به رئیس شورای عالی کانون صرافان ایران اعلام کرد. در این مکاتبه آمده است: «پیرو اطلاعیه مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۶ و در راستای پاسخ به نیاز واقعی متقاضیان ارز، خواهشمند است به قید تسریع ضمن اخذ نظرات شرکت‌های صرافی درباره مسائل و مشکلات احتمالی مرتبط با فرآیند فروش ارز در سرفصل‌های مصارف خدماتی اعلامی، مراتب به همراه نیازهای جدید ارزی به درخواست متقاضیان واقعی مورد تایید آن کانون برای این بانک ارسال شود تا موضوع بررسی و اقدامات مقتضی صورت پذیرد.»

> بازار ارز باید در کشور طوری سازمان یابد که افرادی که اقدام به خرید ارز می‌کنند مشخص باشند

لزوم سازمان‌دهی بازار ارز

محمد حسن‌نژاد، نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی درباره سیاست‌های اخیر ارزی دولت سیزدهم به صمت گفت: متاسفانه هنوز جدیت لازم در تصمیم‌گیری‌ها دیده نمی‌شود. واقعیت این است که ارز یک نیاز جدی و ضروری برای اقتصاد کشور است و معاملات آن باید به‌طور کامل تحت کنترل دربیاید. در کشورهای دیگر جهان هم بازار ارز، کاملا قابل رصد و تحت کنترل است. وی با اشاره به تحریم‌ها و دشواری تامین ارز در کشور تصریح کرد: بازار ارز هم باید در کشور ما طوری سازمان یابد که افرادی که اقدام به خرید ارز می‌کنند مشخص باشند. همان‌طور که افراد بدون ارائه اطلاعات و اوراق هویتی خود نمی‌توانند خرید و فروش سهام انجام دهند یا حساب بانکی بازکنند، نباید بتوانند وارد بازار ارز شوند و نوسانات را ایجاد کنند.

حسن‌نژاد تاکید کرد: در شرایط فعلی نباید به افراد اجازه داده شود که برای حفظ قدرت خرید خود، به خریدن ارز روی آورند. هر سال باید نهادهای نظارتی بررسی کنند چه افرادی و به چه دلایلی ارز خریده‌اند. دولت به جای اخذ مالیات باید کسانی که به احتکار ارزی روی‌می‌آورند را با سخت‌ترین مجازات‌ها، از جمله زندان مواجه کند زیرا ارز در شرایط فعلی یک نیاز عمومی در کشور ماست و کسی نباید بتواند به قصد سوداگری وارد بازار آن شود.

وی با اشاره به نوسانات پی‌درپی ارزی در دهه ۹۰ خاطرنشان کرد: به باور من، دولت ما خیلی دیر به این مسئله واکنش نشان داده است. همچنین به اندازه کافی به ماجرا سختگیرانه نگاه نمی‌کند. اگر هدف اصلی دولت حفظ قدرت پول ملی است، دیگر نباید صرفا از معاملات آن مالیات اخذ شود بلکه باید به‌طور کامل رصد شود و متخلفان هم زندانی شوند.

حسن‌نژاد با اشاره به مشکلات معیشتی مردم گفت: در شرایطی که بسیاری از مردم کشور درگیر مشکلات معیشتی خود هستند، باید از هدررفت منابع تا جای ممکن جلوگیری کرد. ارز یکی از منابع مهم در شرایط امروز کشور است و جز عده مشخصی مانند واردکنندگان، دانشجویان خارج از کشور و مسافران نباید کسی امکان دستیابی به ارزهای خارجی را داشته باشد. این سیاست در زمان جنگ هم امتحان شد و تا حدود زیادی توانست مشکلات کشور را کاهش دهد. اکنون هم در میانه یک جنگ نابرابر اقتصادی هستیم و باید جدیت بیشتری در برخورد با مفاسد داشته باشیم.

مراقب افزایش نرخ ارز باشیم

به گفته یک اقتصاددان، برای کنترل نرخ ارز باید تقاضا را محدود کنیم. برای این کار می‌توانیم از طریق محدودیت انتقالات ارزی، واردات کالاها و واردکنندگان به صورت غیرمستقیم تقاضا را کنترل کنیم تا پس از آن موفق به کنترل نرخ ارز شویم.

به گزارش ایمنا، امیر هرتمنی اظهار کرد: اخذ مالیات ۱۰ درصدی از معاملات ارزی نرخ ارز را ۱۰ درصد افزایش می‌دهد. این قانون توانایی جلوگیری از هجوم خرید نرخ ارز نخواهد داشت.

وی افزود: برای کنترل نرخ ارز باید تقاضا را محدود کنیم. برای این کار می‌توانیم از طریق محدودیت انتقالات ارزی، واردات کالاها و واردکنندگان به صورت غیرمستقیم تقاضا را کنترل کنیم تا پس از آن موفق به کنترل نرخ ارز شویم. این اقتصاددان گفت: متاسفانه برخی از مسئولان شرایط را در سطح کلان اشتباه گرفتند. به اعتقاد این افراد، با مخفی کردن اطلاعات و آمار می‌توان روندها را کنترل کرد. باید گفت با این حرکات نمی‌توان نرخ ارز را کنترل کرد و بهتر است مسئولان بر مولفه‌های کلیدی متمرکز شوند.

سخن پایانی

تلاش‌های دولت برای کنترل بازار ارز ادامه دارد. بودجه سال ۱۴۰۱ نیز با دلار ۲۳ هزار تومان بسته شده و این در حالی است که چندی پیش نیز مجله اکونومیست در ارزیابی شاخص‌های کلان اقتصادی ایران برای سال‌های آینده (تا سال ۲۰۲۶) پیش‌بینی کرده نرخ دلار امریکا در یک کاهش ممتد به ۱۸ هزار و ۵۰۰ تومان خواهد رسید.

این مجله معروف معتقد است توافق محدودی بر سر برنامه هسته‌ای ایران در مذاکرات وین انجام خواهد شد و پس از آن شاهد کاهش نرخ دلار امریکا و سایر ارزهای خارجی در بازار خواهیم بود، به طوری که دلار امریکا در سال ۲۰۲۳ به ۱۸ هزار و ۵۰۰ تومان خواهد رسید.

اکونومیست پیش‌بینی کرده است نرخ دلار در سال آینده میلادی ۲۰ هزار و ۶۰۰ تومان خواهد بود و در سال ۲۰۲۳ به ۱۸ هزار و ۵۰۰ تومان خواهد رسید.

باجه خبر

رتبه نخست شفافیت به بیمه مرکزی رسید

بیمه مرکزی به‌عنوان نهاد پیشرو در حذف میز خدمت حضوری شناخته شد و رتبه نخست، محور شفافیت را در هشتمین دوره ارزیابی خدمات الکترونیک نهادهای کشور به خود اختصاص داد.

به گزارش اداره کل روابط‌عمومی و امور بین‌الملل بیمه مرکزی، براساس نتایج اعلام‌شده توسط دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ضمن درخشش در ارزیابی پایش کیفیت خدمات الکترونیکی، درگاه‌ها و پرتال‌های نهادهای اجرایی، عنوان نخست در محور «دولت شفاف» را به خود اختصاص داده است.

در این دوره، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مرکز توسعه تجارت الکترونیکی و بیمه مرکزی به ترتیب جایگاه نخست تا سوم نهادهای برتر بین ۱۶۳ نهاد ارزیابی شده را کسب کرده‌اند.

برمبنای این گزارش، بیمه مرکزی از نظر کیفیت در ارائه خدمات الکترونیکی در بین ۱۶۸ نهاد، درجه عالی را اخذ کرده است.

در این دوره، ارزیابی‌ها در ۴ محور دولت کاربرمحور، دولت شفاف، دولت یکپارچه و دولت مشارکتی انجام شده و نتیجه ارزیابی بیمه مرکزی در این ۴ محور به ترتیب ۹۶، ۱۰۰، ۹۰ و ۹۰ اعلام شده که بسیار بالاتر از میانگین کشوری با ۵۳، ۲۹، ۲۱ و ۳۶ امتیاز است.

بیمه مرکزی در این ارزیابی رتبه نخست شفافیت را به خود اختصاص داده و پیش‌تر نیز به‌عنوان نهاد پیشرو در حذف میز خدمت حضوری شناخته شده بود. براساس این گزارش، میزان الکترونیکی شدن خدمات بیمه مرکزی به ۱۰۰ درصد رسیده و با بلوغ خدمات الکترونیکی به سازمانی پیشرو در ارائه غیرحضوری خدمات مبدل شده است.

بیمه مرکزی در مجموعه ستاد و سازمان‌های وابسته وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز با ۷ خدمت اصلی و ۳۱ زیر خدمت الکترونیکی امتیاز ۹۴.۹۳ را کسب کرده که این امتیاز بالاتر از همه مجموعه‌های تابع وزارتخانه است.

هشدار صنعت بیمه به هنجارشکنان فضای مجازی

انتشار یک محتوای نمایشی با محوریت محصولات بیمه‌ای به بهانه طنزپردازی، واکنش بیمه مرکزی به‌عنوان ناظر عملکرد صنعت بیمه را به دنبال داشت.

به گزارش ایلنا، در بیانیه‌ای که از سوی اداره کل روابط‌عمومی و امور بین‌الملل بیمه مرکزی صادر شده، آمده است:

«افزایش ضریب نفوذ بیمه در گرو شناسایی ظرفیت‌ها و خدمات آن به مردم است اما فعالان این صنعت پیش از سودآوری و منافع مادی خود به اخلاق حرفه‌ای و اخلاقی حاکم بر جامعه پایبندند و تبلیغات نامناسب را برنمی‌تابند. برابر آیین‌نامه‌های مصرح و دقیقی که از سوی نهاد ناظر صنعت بیمه به تمامی ارکان این صنعت ابلاغ شده، تبلیغات در فضای مجازی مانند فضای رسمی در چارچوب مشخصی اعلام شده که تخطی از آن پیامدهایی را به دنبال خواهد داشت.

آیین‌نامه‌های یادشده براساس قانون، شرع و هنجارهای عرفی است و هیچ یک از فعالان صنعت بیمه حق سرپیچی و عبور از مقررات الزام‌آور را نخواهند داشت. بیمه مرکزی و سایر ارکان صنعت بیمه هیچ‌گاه با استفاده از ابزار طنز مخالف نیست و حتی نهادناظر با بهره‌گیری از طنزپردازان حوزه‌های مکتوب و صوتی و تصویری به ساخت و انتشار آثار طنزآمیز اقدام کرده است.»

بروزرسانی همراه‌بام بانک ملی ایران

اپلیکیشن همراه‌بام بانک ملی ایران، تحت سیستم عامل «آی‌واس» با هدف تسریع و تسهیل در امور بانکی بروزرسانی شد. به گزارش روابط‌عمومی بانک ملی ایران، نسخه ۳.۱.۱ همراه‌بام ملی با رفع مشکلات گزارش‌شده بروزرسانی شده است.

نسخه جدید همراه‌بام از طریق وب‌سایت بانک ملی ایران قابل دانلود است.

بورس کالای مشترک ایران و سوریه راه‌اندازی می‌شود

طبق مذاکرات انجام‌شده قرار است بورس کالای مشترک ایران و سوریه با همکاری مراجع ذی‌ربط دو کشور تاسیس و راه‌اندازی شود. به گزارش ایلنا، مجید عشقی با اشاره به جزئیات همکاری بورس ایران و سوریه اظهارکرد: همکاری بازار سرمایه ایران و سوریه پس از امضای موافقتنامه دوجانبه میان سازمان بورس و اوراق بهادار و نهاد ناظر بازار سرمایه سوریه (SCFMS) در اردیبهشت ۱۳۹۴ در تهران وارد سطح جدیدی شد.

وی با بیان اینکه در جریان مذاکراتی میان نهادهای ناظر ۲ کشور، نقشه راه همکاری‌های بازار سرمایه دو کشور ترسیم شد، گفت: به‌دنبال تصویب این نقشه راه و در راستای اجرایی کردن آن، جلسات متعددی در تهران و دمشق میان ارکان بازار سرمایه کشورمان از جمله فرابورس و بورس کالا با نهاد ناظر بازار سرمایه سوریه و بورس دمشق و همچنین مقامات عالی‌رتبه سیاسی و اقتصادی آن کشور انجام شد. این تعاملات در یک سال گذشته به حدی از اهمیت رسید که منجر به تأسیس دفتر شرکت بورس کالای ایران در دمشق شده که به‌عنوان مرکز هماهنگ‌کننده فعالیت‌های بازار سرمایه دو کشور عمل می‌کند.

وی افزود: آخرین تحول در این زمینه، نشست رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس کشورمان به همراه سیدلفته احمدنژاد عضو دیگر این کمیسیون با عابد فضیله رئیس نهاد ناظر بازار سرمایه سوریه و عبدالرزاق قاسم رئیس بورس دمشق در جریان سفر وزیر صنعت، معدن و تجارت و هیات همراه به سوریه است که در آن موضوعات متعدد در دستور کار بازار سرمایه دو کشور مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت. در ادامه مقرر شد بورس کالای مشترک ایران و سوریه با همکاری مراجع ذی‌ربط در ۲ کشور تاسیس و راه‌اندازی شود.

دستور ویژه قضایی برای بررسی دوباره پرونده بورس

بازار سرمایه زیر تیغ قوه قضاییه

فراز و فرودهای بازار سرمایه از سال گذشته تاکنون منجر به منتفع شدن عده‌ای محدود و خاص و متضرر شدن بسیاری از مردم و سرمایه‌گذاران تازه‌وارد در بازار سهام شد. تشویق گسترده مردم به حضور در بازار سرمایه از سوی سیاست‌گذاران رده بالا و به‌دنبال آن، قطع حمایت‌های آنها، شائبه‌های متفاوتی را مبنی بر سوءاستفاده از شرایط و تامین کسری بودجه دولت از این محل ایجاد کرد. روند کاهشی شاخص بورس در سال جاری نیز ادامه یافت و دولت جدید نیز نتوانست به وعده‌های خود مبنی بر بازگشت اعتماد مردم به بازار سرمایه عمل کند. در همین حال، چندی پیش چند دستگاه ماینر در سازمان بورس و اوراق بهادار تهران کشف شد و پرونده تخلف از سوی این سازمان را در صدر اخبار قرار داد. متضرر شدن بخش قابل توجه مردم از سال گذشته تاکنون در قالب سهامداران خرد موجب شد بسیاری از مقامات همچون نمایندگان مجلس شورای اسلامی به این حوزه ورود کنند و خواستار بررسی شرایط باشند. هفته گذشته رئیس قوه قضاییه نیز به این موضوع ورود و تاکید کرد: «مسئله بورس از سوی سازمان بازرسی و دادستان کل کشور در گذشته دنبال شده است اما به نظر من کفایت نمی‌کند و عقیده دارم بسیاری از موضوعات اگر یک‌بار دنبال شده و سپس رها شوند، ما به نتیجه مطلوب خود نخواهیم رسید.» صمت برای بررسی تاثیر این بازنگری مجدد و احتمال وجود تخلف با کارشناسان بازار سرمایه گفت‌وگو کرده است.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

> از سال گذشته تاکنون بخش قابل‌توجهی از مردم، سرمایه خود را در بورس از دست دادند و متضرر شدند. بسیاری از آنها، آشنایی با بازار سهام نداشته و تنها با دعوت مسئولان، وارد بورس شده بودند

روال فعلی بورس عادی به نظر نمی‌رسد

پس از ریزش قابل‌توجه بازار سرمایه از سال گذشته، روند نظارت بر بورس موردتوجه بسیاری از سیاست‌گذاران قرار گرفت. تاثیر گسترده بازار سرمایه بر جامعه سهامداران که بخش قابل‌توجهی از مردم هستند، موجب شده قوه قضاییه و سازمان بازرسی کل کشور نیز به این موضوع ورود کنند. هفته گذشته محسنی‌اژه‌ای با اشاره به اهمیت رسیدگی به وضعیت بورس، تاکید کرد: مسئله بورس از سوی سازمان بازرسی و دادستان کل کشور در گذشته دنبال شده اما به نظر من کفایت نمی‌کند. بسیاری از موضوعات اگر یک‌بار دنبال و سپس رها شوند، به نتیجه مطلوب نخواهند رسید.

وی اضافه کرد: همچنان قرائن و شواهد این‌گونه حکایت می‌کند که یک روال عادی و متعارف در بورس رقم نمی‌خورد، بنابراین بار دیگر رسیدگی به این موضوع را درخواست می‌کنم. دستور مکتوب این موضوع به رئیس سازمان بازرسی کل کشور هم ابلاغ شد، گزارشات قبلی خود را به روز کرده و این موضوع را دنبال، پیگیری و تعقیب کنید. اگر تخلف و جرمی انجام شده به هیچ وجه قابل بخشش و اغماض نیست. رئیس دستگاه قضا با اشاره به اعتماد از دست رفته مردم، گفت: تعداد زیادی از مردم اعتماد کردند و پول خود را وارد بورس کردند و حالا متضرر شده‌اند. بخشی از این ضررها در بورس طبیعی است، زیرا باید آموزش می‌دیدند و توجه و رعایت می‌کردند اما به هر صورت بسیاری از افراد تقریبا هستی خود را وارد بورس کردند و با مشکل جدی مواجه شدند، بنابراین بازرسی کل کشور به گزارش‌های قبل اکتفا نکند و این موضوع را به‌طور جدی دنبال و پیگیری کنید و اگر تخلف و جرمی رخ داده آن را به دادگستری و مسئولان ذی‌ربط گزارش کنید. وی به جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی اشاره کرد و گفت: انبار سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، نمونه‌ای است که با پیگیری خوب پیش رفته و نشان می‌دهد اگر موضوعات پیگیری شود، کار پیش می‌رود. از دولت تشکر و تقدیر می‌کنم که به این موضوع ورود خوبی داشتند و معاون اول رئیس‌جمهوری از نزدیک دیدند و کارگروهی تشکیل شد، وزیر اقتصاد به میدان آمدند و اقدامات بسیار خوبی انجام شده و در حال انجام است که همه بر اثر پیگیری‌های انجام‌شده رقم خورده‌اند.

نقاط قوت تشدید نظارت‌ها

فردین آقابزرگی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت و درباره اظهارات رئیس قوه قضاییه مبنی بر بررسی مجدد عملکرد سازمان بورس و پیگیری تخلفات احتمالی که به متضرر شدن مردم منتهی شده، گفت: سال گذشته و در دوره‌ای که ابراهیم رئیسی ریاست قوه قضاییه را بر عهده داشت و درست زمانی که بازار سرمایه از شرایط مناسبی برخوردار نبود و رو به اصلاح می‌رفت، دستور بررسی شرایط و دلایل ریزش بورس از سوی ایشان نیز صادر شد. نتایج امر و آن بخشی که در سطح عمومی منتشر شد، دستاورد و نتیجه خاصی را منعکس نکرد.

وی افزود: با توجه به آنکه بازار سرمایه طی ماه‌های اخیر نیز از بازدهی محدودی برخوردار بوده، مجددا این گمان می‌رود که بازار تحت تاثیر عملکرد شخص یا اشخاصی اعم از حقیقی یا حقوقی قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی، این‌گونه بازبینی‌ها و نظارت‌ها مثبت ارزیابی می‌شود، در همین حال، انتظار می‌رود گزارش مبسوطی از این بازرسی‌ها به‌صورت عام منتشر شود.

آقابزرگی خاطرنشان کرد: بازار سرمایه در حال حاضر از عمق بسیار بالایی برخوردار بوده و نسبت به سال‌های قبل توسعه قابل توجهی یافته است. در چنین شرایطی، دیگر نمی‌توان این برداشت را داشت که شخص یا اشخاصی می‌توانند با هر بنیه مالی بازار را به سمت و سوی خاصی بکشانند؛ یعنی تصور دستکاری در این بازار دور از ذهن است. با این وجود، هرچه سیستم‌های نظارتی و کنترلی بیشتر باشد، نتایج حاصله اطمینان خاطر بیشتری را به مردم منتقل می‌کند. این کارشناس بازار سرمایه گفت: با این وجود، پیش‌بینی می‌شود در ادامه بازرسی‌های جدید قوه قضاییه، همان نتایج سال گذشته حاصل شود. وضعیت بورس متاثر از شرایط اقتصادی کشور است؛ یعنی باید اقرار کرد متغیرهای منفی حاکم بر اقتصاد، این روزها قرمز را برای بورس رقم زده است. وی درباره موضوع کشف ماینرها در بورس تهران گفت: ثبت نشدن استقرار دستگاه ماینر در هر سازمانی و استخراج رمزارز بدون دریافت مجوزهای قانونی باید از سوی نهادهای مسئول بررسی شود. هرچند درباره موضوع موردبحث احتمال می‌رود این اقدام به‌دلیل محرومیت‌های ناشی از تحریم یا قطع ارتباط با بسیاری از کشورهایی که تامین‌کننده سخت‌افزار و نرم‌افزارهای لازم و موردنیاز سازمان هستند و همچنین انتقال ارز انجام شده باشد. در غیر این صورت، ممکن نیست چنین سازکاری در سازمان بزرگی همچون شرکت بورس، مستقر شود، ماه‌ها کار کند و تصادفا یک‌باره کشف شود. با این وجود، تداوم پیگیری‌ها در این زمینه ضروری به‌نظر می‌رسد.

> با توجه به آنکه بازار سرمایه طی ماه‌های اخیر نیز از بازدهی محدودی برخوردار بوده، مجددا این گمان می‌رود که بازار تحت تاثیر عملکرد شخص یا اشخاصی اعم از حقیقی یا حقوقی قرار می‌گیرد

بورس و اقتصاد، همسو هستند

سعید برزگر، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بازار سهام از سال گذشته با افت و خیزهای متعددی همراه بوده است. موضوعات متعددی همچون معاملات الگوریتمی، باز و بسته شدن سلیقه‌ای نمادهای مختلف، عملکرد نادرست بازارگردان‌ها و ... بر بازار سهام تاثیر منفی گذاشته‌اند. در همین حال چندی پیش شاهد کشف دستگاه‌های ماینر در بورس تهران بودیم اما هنوز در این زمین بررسی کاملی ارائه نشده است. وی افزود: تشدید نظارت بر عملکرد بازار سرمایه، زمینه رفع گلوگاه‌های حاکم بر بازار سرمایه را فراهم می‌کند. این کارشناس اقتصاد در ادامه خاطرنشان کرد: در ۵ ماه نخست سال گذشته، شاخص بورس رشد قابل توجه و فراتر از انتظاری را از آن خود کرد و حتی از مرز ۲ میلیون واحدی نیز گذشت؛ یعنی در یک بازه زمانی حدود ۵ ماهه، شاهد رشد ۳۰۰ درصدی شاخص بورس بودیم. این روند صعودی حباب قیمت ادامه‌دار نبود و شاهد سقوط شاخص سهام و متضرر شدن بخش قابل توجهی از سرمایه‌گذاران بودیم. این کارشناس بازار سرمایه گفت: ورود هیجانی مردم به بازار سرمایه را باید یکی از دلایل اصلی اتفاقات ناخوشایند بورس در سال گذشته دانست، البته انتظار می‌رفت اقداماتی از سوی سازمان بورس برای کنترل این هیجان انجام شود.

به‌عنوان مثال، علاقه‌مندان برای ورود به این بازار را تشویق به سرمایه‌گذاری غیرمستقیم و استفاده از سبدگردان‌ها یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری کنند. از سازمان بورس نیز انتظار می‌رفت به متقاضیان سرمایه‌گذاری در این بازار، شناخت لازم را بدهد و آنها را متقاعد کند که حضور در این بازار به منزله متحمل شدن ریسک است. با این وجود باید اذعان کرد سازمان بورس در اجرای وظیفه خود کوتاهی کرده که به متضرر شدن مردم منتهی شده است. البته به همین نسبت سیاست‌های اشتباه دولت نیز در وقوع چنین شرایطی موثر است. سیاست‌گذاران اقتصادی دولت گذشته در دوره‌ای مردم را به حضور در این بازار تشویق کردند اما این اقدامات فقط با هدف تامین مالی انجام شد. کما اینکه پس از جذب سرمایه مردم، برخی از سهم‌های دولتی همچون دارا یکم به فروش رفت یا دولت هیچ نظارتی روی عملکرد شرکت‌های پالایشی نداشت و همین موضوع به متضرر شدن صاحبان سهام این مجموعه‌ها منتهی شد. این وعده‌ها به‌دلیل شناخت نادرست و سطحی از بورس و بازار سرمایه گرفته شد و سیاست‌گذاران باید نسبت به تصمیمات خود و ایجاد این سطح از بی‌اعتمادی در میان مردم پاسخگو باشند. دولت سیزدهم نیز در ابتدای فعالیت خود با کسری بودجه مواجه شد و در نتیجه نخستین هدف خود را به تامین کسری بودجه خود اختصاص داد. در ادامه نیز به فروش اوراق دولتی روی آورد و بازار سهام را بر خلاف وعده‌هایی که داده بود، فراموش کرد. البته در همین زمان، موجی از انتقادها به عملکرد اقتصادی دولت و نحوه مواجهه آن با بازار سرمایه وارد شد.

امید می‌رود دولتمردان جدید وعده‌های خود را درباره بازار سهام فراموش نکنند و با نگاهی تخصصی و کارشناسی در مواجهه با این بازار حاضر شوند. درنتیجه چنین شرایطی، اعتماد مردم به بازار سرمایه از میان رفته است. بدون تردید در این موقعیت نمی‌توان اعتماد مردم را به سادگی بازگرداند. به بیانی دیگر در موقعیت کنونی دیگر گفتار درمانی و وعده‌وعید جواب نمی‌دهد. وی تاکید کرد: شاخص بورس از متغیرهای اقتصادی متاثر می‌شود و نمی‌توان با وعده شرایط را بهبود بخشید. البته در طول ماه‌های گذشته حمایت عملی و کارسازی از بازار سرمایه انجام نشده است. به‌ویژه که در طول ماه‌های اخیر و با توجه به کسری بودجه قابل دولت، اولویت سیاست‌گذاران به تامین کسری بودجه دولت اختصاص یافته است. روند تامین کسری بودجه در ماه‌های اخیر به فروش اوراق بدل شده است.

سخن پایانی

از سال گذشته تاکنون بخش قابل توجهی از مردم سرمایه خود را در بورس از دست دادند و متضرر شدند. بسیاری از این افراد آشنایی با بازار سهام نداشتند و تنها با دعوت مسئولان به این بازار قدم گذاشتند. غافل از آنکه شاخص بورس از متغیرهای اقتصادی نشأت می‌گیرد، بر همین اساس نیز در دورانی که شرایط اقتصادی کشور مساعد نیست، نباید نسبت به رشد چشمگیر بازار سهام امید داشت. البته ورود هیجانی مردم به بازار سهام برای مدت زمان کوتاهی به رشد حبابی این بازار منتهی شد اما این روند صعودی تداوم نداشت و بخش قابل توجهی از مردم متضرر شدند. در همین حال انتقادات گسترده‌ای نیز نسبت به روند معاملات بازار، کشف قیمت عرضه‌های اولیه، بازارگردانی، رفتار حقوقی‌ها و سیگنال فروشی در این بازار مطرح می‌شود. حال قوه قضاییه دوباره به این موضوع ورود کرده و درنظر دارد نتایج تحقیقات خود را در قالبی شفاف با مردم در میان بگذارد.

توکارنگ، نصف رنگ مصرفی فولاد مبارکه را تامین می‌کند

شرکت توکارنگ حدود ۱۰ سال است مشغول فعالیت بوده و وظیفه اصلی آن تولید رنگ‌هایی است که در ورق‌های رنگی فولاد مبارکه استفاده می‌شود. البته در کنار این فعالیت، رنگ‌های صنعتی و محصولات شیمیایی همچون کروما و کروم ۳ تولید می‌کند که در ورق‌های گالوانیزه استفاده می‌شود. به گزارش ایلنا، فرامرز مظاهری، عضو هیات مدیره شرکت توکارنگ فولاد سپاهان با اشاره به فعالیت‌های این شرکت گفت: شرکت توکارنگ حدود ۱۰ سال است مشغول فعالیت بوده و وظیفه اصلی آن تولید رنگ‌هایی است که در ورق‌های رنگی فولاد مبارکه استفاده می‌شود. وی ادمه داد: علاوه بر فولاد مبارکه به شرکت‌های گوناگون مانند هفت‌الماس و شرکت‌های فولادی دیگر که ورق‌های گالوانیزه تولید می‌کنند نیز محصولات‌مان را عرضه می‌کنیم. مظاهری افزود: عرضه محصولات ما از طریق بورس نیست اما سهام ما در بورس خرید و فروش می‌شود. مظاهری با اشاره به برخی مشکلات تامین مواد اولیه گفت: بخشی از مواد اولیه ما از داخل و بخشی نیز از خارج از کشور تامین می‌شود. مشکل خاصی برای تامین مواد اولیه نداریم. وی افزود: ما به تبع بالا رفتن قیمت تمام‌شده هر محصولی، فروش را نیز رشد می‌دهیم. مثلا یکی از موادی که مصرف می‌کنیم رزین است که آن را از شرکت‌های پتروشیمی تهیه می‌کنیم. طبیعی است که اگر قیمت مواد اولیه افزایش پیدا کند، قیمت فروش نهایی ما نیز افزایش پیدا می‌کند. واردات ما با ارز دولتی نیست و با دلار آزاد محصولات خود را وارد می‌کنیم و طبیعی است که اگر قیمت ارز افزایش پیدا کند، روی قیمت تمام‌شده محصولات ما نیز تاثیر می‌گذارد. وی ادامه داد: حدود ۵ کارخانه هستند که مشابه محصولات تولیدی ما را تولید می‌کنند اما حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد رنگ مصرفی فولاد مبارکه را ما تامین می‌کنیم و بقیه نیاز آن را شرکت‌های دیگر تامین می‌کنند. مظاهری با اشاره به لزوم حمایت دولت از صنایع گفت: هم‌اکنون بیشتر مواد اولیه موردنیاز ما از خارج وارد می‌کنیم و اگر بستری فراهم باشد و مواد اولیه در داخل عرضه شود، می‌توانیم به جای آنکه مواد اولیه را از خارج بخریم و ارز خارج کنیم، همان مواد را با حفظ کیفیت از داخل کشور تهیه کنیم. امروز نوسان نرخ ارز، بزرگ‌ترین مشکلی است که داریم و اگر قیمت ارز ثبات داشته باشد می‌تواند به ما بسیار کمک کند. البته نوسانات قیمت ارز باعث نشده تولید محصولات ما کاهش پیدا کند، بلکه افزایش نیز پیدا کرده است. ما در سال حدود ۲ هزار تن ظرفیت تولید داریم که بین ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ تن آن به فولاد مبارکه داده می‌شود و مابقی نیز در بازار عرضه می‌شود. به‌دلیل تحریم‌ها تبادلات مالی را نمی‌توانیم انجام دهیم و نتوانسته‌ایم تا امروز صادراتی داشته باشیم اما فروش محصولات در داخل با توجه به رشد شرکت‌های تولیدکننده گالوانیزه، خوب بوده است.

یادداشت

بورس همیشه مثبت نیست

حمید میرمعینی
کارشناس بازار سرمایه

راهکار اساسی برای بهبود شرایط بازار سرمایه، تدوین برنامه‌ای جامع برای این بازار است. در ادامه باید محورهای توسعه‌یافتگی بورس تعیین و برای حرکت در مسیر آن، برنامه‌ریزی شود. برای تدوین چنین استراتژی به‌آسانی می‌توان از تجربه سایر کشورها بهره گرفت. بازار سرمایه در بسیاری از کشورهای در حال توسعه طی دهه‌های اخیر به‌عنوان محرکی در مسیر رشد و توسعه اقتصادی آنها عمل کرده است؛ درنتیجه می‌توان از تجارب سایر کشورها بهره گرفت و این مسیر را تسهیل کرد و با هماهنگی ارکان اقتصادی دولت در مسیر اجرای این برنامه‌ها گام برداشت. البته باید هدف‌گذاری و دورنمایی از بازار سرمایه در سال‌های آینده مشخص شود؛ یعنی حجم بازار، رابطه ارزش بازار و تولید ناخالص ملی، تعداد شرکت‌های پذیرش‌شده در سال‌های آینده و... مشخص شوند. بدون تردید، این موضوعات قابلیت تنظیم دارند اما ما هنوز برنامه جامعی در اختیار نداریم که بتوانیم موضوعات یادشده را کنترل کنیم.

باید بپذیریم بازار سرمایه قرار نیست همیشه مثبت باشد. در روزهایی جریان نقدینگی به این بازار محدود خواهد بود و در روزهایی نیز افزایش خواهد یافت؛ بنابراین فقط باید به سمت بهبود زیرساخت‌های بازار پیش برویم. سیاست‌های کلان اقتصادی کشور بر روند بازار سرمایه اثرگذار هستند. چنانچه بورس در رأس سیاست‌های مالی کشور موردتوجه باشد، می‌توان به بهبود شرایط آن امید داشت. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که بازار سرمایه در کشورهای توسعه‌یافته از اثرگذاری ویژه‌ای در روند توسعه اقتصادی برخوردار است. این بازار باید در ایران نیز چنین مسیری را بپیماید.

اصلاح عملکرد بازارگردان‌ها و تاثیر آن بر عملکرد بازار سرمایه، کوچک است. بازار سرمایه از ظرفیت ویژه‌ای برای جذب سرمایه برخوردار است؛ بنابراین باید با نگاه حرفه‌ای به آن برخورد شود. بهبود و اصلاح عملکرد بازارگردان‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد اما اصل نیست و آن‌قدرها هم اثرگذار نخواهد بود. بازارگردانی به معنی دستکاری در بازار است. اگر بازار عمیق باشد، خودتنظیم است و نیازی به عامل بیرونی و تسلی‌بخش برای بهبود شرایط احساس نمی‌شود.

امنیت سرمایه‌گذاری نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. در بسیاری موارد، حقوق سرمایه‌گذاران به‌ویژه صاحبان سرمایه خرد مورد تعدی قرار می‌گیرد. بدون تردید چنانچه امنیت به فضای سرمایه‌گذاری بازگردد، بازار سهام نیز رونق خواهد یافت.

خبر

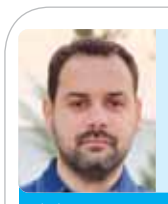
تمامی محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا عرضه می‌شود

نابسامانی بازار فولاد موجب شد کمیسیون صنایع و معادن مجلس، طرح توسعه، تولید و نظارت زنجیره فولاد را تدوین کند تا براساس آن عرضه تمامی محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا انجام شود. سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اشاره به بررسی طرح توسعه، تولید و نظارت زنجیره فولاد در کمیسیون صنایع و معادن، به پایگاه خبری بازار سرمایه (سنا) گفت: رسیدگی به این طرح به این صورت بوده که پس از تصویب کلیات آن در صحن علنی، جزئیات آن به‌منظور بررسی بیشتر به کمیسیون صنایع و معادن ارجاع شد اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم وزارت صنعت، معدن و تجارت خواستار اظهارنظر درباره این طرح شد. نماینده مردم بوئین‌زهرا و آوج در مجلس شورای اسلامی اضافه کرد: این طرح در هفته جاری و پس از دریافت نظرات وزیر صنعت، معدن و تجارت تعیین تکلیف می‌شود. این نماینده مردم در مجلس یازدهم ادامه داد: تولید کنونی فولاد در کشور حدود ۳۰ میلیون تُن و مصرف داخلی آن ۱۵ میلیون تُن است، اما از آنجا که در دولت قبل فقط ۲۰ درصد از تولید داخل در بورس عرضه می‌شد، قیمت این محصول در بازار افزایش یافت.

عباسپور تصریح کرد: نابسامانی بازار فولاد موجب شد، کمیسیون صنایع و معادن مجلس طرح توسعه، تولید و نظارت زنجیره فولاد را تدوین کند تا براساس آن عرضه تمامی محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا انجام شود.

یادداشت

علم زمین‌شناسی مقدم بر فعالیت معدنی

نیما بیات

علم «زمین‌شناسی» مقدم بر معدن و تمام پدیده‌های متعلق به زمین‌شناسی است. مطالعات سد، تونل، جاده، کانال‌های آبرسانی، پروژه‌های خاکی و آبی، تعیین محل‌های مناسب برای سازه‌های مهم مانند نیروگاه‌ها درواقع از جایگاه عمیق رشته زمین‌شناسی نشأت می‌گیرد. در کنار بررسی‌های عملیاتی و فعالیت‌های اکتشاف و بهره‌برداری معادن باید از نهادی به نام سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی بهره برد چراکه نخستین گام برای یافتن ظرفیت‌های معدنی، بررسی داده‌های موجود از جمله نقشه‌های زمین‌شناسی است؛ البته داده‌های دیگری چون دورسنجی و نقشه‌های کوچک‌مقیاس در تلفیق با داده‌های زمین‌شناسی، راهنمای مناسبی برای انتخاب مکان‌های مناسب و مهم برای اکتشاف مواد معدنی هستند. پس این نشان از اهمیت علم زمین‌شناسی در چرخه معدنکاری دارد. کشورهای توسعه‌یافته بر اهمیت سازمان زمین‌شناسی واقف بوده و هر سال بودجه مناسبی را برای این نهاد درنظر می‌گیرند. در ایران این سازمان با بیش از ۶۰ سال قدمت، نقش بسزایی در تولید اطلاعات پایه تاکنون داشته است. این نهاد در ابتدای مسیر نقشه راه معدن قرار گرفته و عملکرد آن در توسعه اکتشاف معدنی است. از این رو، نیاز است ضمن درنظر گرفتن بودجه مناسبی برای این سازمان، دیگر فعالان معدنی برای بهره‌مندی از اطلاعات علمی و مناسب، از سازمان زمین‌شناسی مشاوره‌های تخصصی بگیرند. اعلام وضعیت بحرانی از لحاظ شرایط آب‌وهوایی در نیمی از دشت‌های کشور و در ادامه، مهاجرت ساکنان این مناطق به شهرهای دیگر، به دلیل بی‌توجهی به علم زمین‌شناسی است. استخراج بیش از حد از معادن، برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های آب زیرزمینی و در نتیجه خالی شدن آنها، فرسایش خاک و... از عوامل خشکسالی و شکاف زمین در بسیاری از استان‌های کشور است. علم زمین‌شناسی در این مرحله محدود نشده و در اکتشافات معدنی نیز باید به ساختار زمین‌شناسی گسل‌ها، چینه‌شناسی، آب‌های زیرزمینی، فرونشست زمین و پایش آتشفشان‌ها توجهی ویژه شود. یکی از نشانه‌های به‌هم‌پیوستگی و درهم‌تنیدگی مبحث زمین‌شناسی و معدن، پدیده کانسار است؛ کانسار به جایی گفته می‌شود که کانه یا مواد معدنی در آن مکان توسط پدیده‌های زمین‌شناسی تشکیل شده باشد. در صورت وجود شرایط مناسب برای بهره‌برداری از آنها، این مکان می‌تواند به معدن تبدیل شود. کانسارها به دو گونه عمده کانسارهای فلزی و کانسارهای غیرفلزی تقسیم می‌شوند. کانسارهای فلزی کانسارهایی هستند که ماده معدنی آنها به‌طور عمده دارای ترکیبات قابل فرآوری فلزی است. کانسارهای طلا، مس، نقره، آهن و کروم از دسته کانسارهای فلزی به شمار می‌روند. در مقابل ماده معدنی عمده قابل فرآوری کانسارهای غیرفلزی، مواد معدنی غیرفلزی است. مانند کانسارهای گچ و آهک. علاوه‌بر مسائل فنی، موارد دیگری هستند که توجه به آنها نیازمند بهره‌گیری از علم زمین‌شناسی است. بررسی جغرافیای طبیعی ایران، معادن، زمین‌شناسی و هرکدام از جاذبه‌های گردشگری قابل سرمایه‌گذاری در کشور بیانگر آن است که اکوتوریسم در ایران می‌تواند یک منبع اقتصادی کم‌نظیر، خاص و بسیار مستعد باشد. متاسفانه این موضوع سال‌ها است مغفول مانده و حتی می‌توان گفت در سال‌های اخیر به حال خود رها شده است. موقعیت اکوتوریسمی ایران در وهله نخست متاثر از شرایط توپوگرافی آن بوده که ویژگی خاصی را به این کشور داده است. به‌طور معمول کشورهایی که در این شرایط توپوگرافی هستند، اغلب در مناطقی با اقلیم خشک و نیمه‌خشک قرار دارند. علاوه‌بر آن، ایران دارای مجموعه‌ای از چین‌خوردگی‌های اول و دوم و سوم زمین‌شناسی است که موجب شده این کشور به یکی از بلندترین فلات‌های دنیا تبدیل شود. این چین‌خوردگی‌ها می‌تواند سبب جذب گردشگران و علاقه‌مندان به مسائل زمین‌شناسی شود. از سوی دیگر، باید درنظر داشت در ایران عامل ارتفاع به‌شدت در تقابل با عامل عرض جغرافیایی عمل کرده و موجب شده وضعیت طبیعی ایران تفاوت‌های بسیاری با موقعیت جغرافیایی آن در کره زمین داشته باشد. به‌عنوان جمع‌بندی می‌توان گفت ایران به دلیل دارا بودن پدیده‌های زمین‌شناختی متعدد، ظرفیت مناسبی برای بهره‌برداری‌های مختلف اقتصادی دارد. اما بهره‌گیری از این ظرفیت‌های طبیعی، نیازمند توجه و بکارگیری علم زمین‌شناسی به‌طور تخصصی است.

احیا و واگذاری ۱۰ معدن کرمان به جهاد دانشگاهی

در نشست مشترک سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان با جهاد دانشگاهی، به تخصص و توانمندی جهاد دانشگاهی کرمان در زمینه فعالیت‌های معدنی اشاره شد. به گزارش معدن ۲۴، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان گفت: طرح احیای ۱۰ معدن غیرفعال استان به این نهاد علمی و اجرایی واگذار می‌شود. مهدی حسینی‌نژاد با اشاره به غیرفعال بودن معادن در زمینه برداشتی که به شکل فنی دارند، گفت: در این راستا، عموما از ۵۰۰ معدنی که در استان برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر شده، حدود ۱۵۰ تا ۱۶۰ معدن دچار چالش هستند و برای افزایش بهره‌وری و احیای آنها در این زمینه در قالب تفاهمنامه با جهاد دانشگاهی پیگیری می‌شود. وی همچنین به تفاهمنامه با جهاد دانشگاهی استان کرمان در زمینه احیای معادن غیرفعال اشاره کرد. بازمانده، رئیس جهاد دانشگاهی استان کرمان در این جلسه با اشاره به دانش فنی، تخصص و مهارت جهاد دانشگاهی در زمینه معادن گفت: قطعا با توجه به ظرفیت موجود در جهاد دانشگاهی می‌توانیم در راستای احیای معادن غیرفعال استان بسیار موثر واقع شویم. بازمانده بومی‌سازی را یکی از مسائل مهم در معادن استان عنوان و تصریح کرد: جهاد دانشگاهی استان کرمان آمادگی کامل دارد تا بتواند با جلوگیری از خام‌فروشی در معادن استان، بازوی توانمندی برای فعالان این حرفه به شمار رود.

رئیس جهاد دانشگاهی استان کرمان با اشاره به تفاهمنامه احیای ۱۰ معدن غیرفعال، گفت: امیدواریم بتوانیم با برنامه‌ریزی و اتکا به تیم تخصصی این نهاد در راستای احیای این معادن و افزایش بهره‌وری گام برداریم.

در گفت‌وگوی صمت با کارشناس معدن بررسی شد

تاثیر توافق پاریس بر آینده اقتصاد معدن

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

توافق پاریس که با نام پیمان پاریس نیز شناخته می‌شود، ذیل چارچوب پیمان‌نامه سازمان ملل در تغییر اقلیم در زمینه کاستن از انتشار گازهای گلخانه‌ای، سازگاری و امور مالی است که از سال ۲۰۲۰ شروع می‌شود. متن توافق از سوی نمایندگان ۱۹۵ کشور در کنفرانس تغییر اقلیم ۲۰۱۵ سازمان ملل متحد در پاریس مذاکره و با دستیابی به اجماع در همان سال تصویب شد. باید توجه داشت صنایع مختلف از جمله مهم‌ترین بخش‌هایی هستند که تغییر میزان آلایندگی آنها می‌تواند تاثیر مستقیم بر شرایط آب‌وهوایی و جوی بگذارد. بخش معدن نیز از این قاعده مستثنا نیست و در پی وفای به عهد در معاهده اقلیمی پاریس، کشورها باید فعالیت‌های معدنی خود را نیز از لحاظ کربن‌زایی کنترل کنند. از این رو، تاثیر معاهده اقلیمی پاریس بر روند فعالیت معادن و صنایع وابسته به آن قابل توجه است. در زمینه تاثیر توافق پاریس بر آینده اقتصاد معدن در جهان، صمت با امیربیژن یثربی، دکترای اقتصاد معدن گفت‌وگو کرده که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

عکس: صمت

اگر کشورهای بزرگ معدنی بدون توجه به معاهده اقلیمی پاریس به تولید در بخش معدن بپردازند، پیش‌بینی می‌شود حتی بیش از سودی که در این صنعت به دست می‌آورند، باید جریمه بپردازند. حتی ممکن است بر اثر سنگین بودن این جریمه‌ها تراز تجاری منفی شود یا درگیر تحریم‌های بین‌المللی شوند

اتحادیه اروپا و ۱۹۰ کشور، که ۹۵ درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای با منشأ انسانی را به خود اختصاص می‌دهند، پیوستن به معاهده اقلیمی پاریس را به تصویب رسانده‌اند.

اما معاهده پاریس در این مدت با چالش‌ها و اما و اگرهای متعددی روبه‌رو شد. در سال ۲۰۱۷ دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری امریکا خروج خود از این توافق را اعلام کرد، در حالی که باراک اوباما، رئیس‌جمهوری قبلی امریکا آن را امضا کرده بود. ترامپ دلیل این خروج را مغایرت با منافع امریکا عنوان کرد.

او همچنین معتقد بود خروج از این توافق صنایع زغال سنگ و نفت را رونق خواهد بخشید.

در سال ۲۰۱۷ ایالات متحده امریکا طی نامه‌ای به سازمان ملل متحد به‌طور رسمی تصمیم خود را برای خروج از معاهده اقلیمی پاریس اعلام کرد.

در طول مبارزات انتخاباتی سال ۲۰۲۰ ریاست‌جمهوری در امریکا، جو بایدن نامزد حزب دموکرات بارها از تصمیمش برای بازگشت امریکا به این توافق سخن گفت و وعده داد در صورت پیروزی در انتخابات به این توافقنامه باز خواهد گشت.

در نهایت و بعد از پیروزی جو بایدن در این انتخابات، او در نخستین روز کاری خود به‌عنوان رئیس‌جمهوری ایالات متحده چندین فرمان اجرایی صادر کرد که یکی از آنها بازگشت امریکا به توافق اقلیمی پاریس بود.

◉ چقدر توافق‌های بین‌المللی مانند معاهده اقلیمی پاریس را بر تحولات جهانی موثر می‌دانید؟

در وهله نخست باید تاثیر محیط‌زیست در سلامت انسان‌ها و میزان مقاومت در برابر بیماری‌های مختلف را مورد بررسی قرار داد. با وجود پیشرفت چشمگیر علم پزشکی (که می‌توان از آن با عنوان یک صنعت یاد کرد)، شیوع ویروس کرونا تمام افراد جهان و اقتصاد بین‌الملل را تحت تاثیر قرار داد. دنیا خواستار مشاهده مجدد چنین اتفاقی نیست؛ بنابراین باید تمام عواملی که در این موضوع دخیل هستند را شناسایی و برای رفع یا تقویت آنها برنامه‌ریزی مناسب کنیم.

محیط‌زیست به‌عنوان مهم‌ترین بستر حفظ سلامت انسان‌ها، نقشی اساسی در چنین مسائلی دارد و تلاش برای صیانت از آن ضامن بقای بشر است.

رشد صنعتی در جهان سبب از بین رفتن تدریجی محیط‌زیست و اکوسیستم شد. به عبارتی، در مرور زمان شاهد گسترش بی‌رویه صنایع بودیم و در کنار آن ظرفیت اکولوژیک برای آن ایجاد نکردیم. نه‌تنها در ایران، بلکه این اتفاق برای تمامی کشورهای جهان رخ داد.

ظرفیت اکولوژیک بدان معناست که اگر برای مصارف خود یک درخت کنیم، در ادامه دو درخت به‌عنوان جایگزین بکاریم. با ادامه این روند، دنیا با حجم وسیعی از کربن‌زایی روبه‌رو شد و محیط‌زیست به تبع آن به سمت نابودی سوق پیدا کرد.

پدیده گرم شدن زمین، فرونشست زمین در تمامی کشورها و دیگر رخدادهای منفی طبیعی و زیست‌محیطی، اتفاقات کوچک و پیش‌پاافتاده‌ای نیستند که به‌راحتی بتوان از کنار آنها عبور کرد.

باید توجه کرد زمانی که اکوسیستم دستخوش تغییرات منفی می‌شود، به دنبال آن، محیط‌زیست و در نتیجه بدن انسان ضعیف‌تر خواهد شد.

◉ سهم معادن در تولید آلایندگی و کربن‌زایی چه میزان است؟

بنابر معاهده اقلیمی پاریس، کشورها متعهد هستند میزان تولید کربن خود را تا حد معینی کاهش دهند.

به عبارتی، باید به سمت سرمایه‌گذاری روی انرژی‌های تجدیدپذیر برای کاهش کربن‌زایی حرکت کنند. هرچند استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر به دلیل فرآیند تبدیل این انرژی‌ها به الکتریسته به میزان کمی با تولید کربن همراه است.

از سوی دیگر، نمی‌توان انکار کرد معدنکاری جزو صنایع آلاینده بوده و برای محیط‌زیست تا مقداری مخرب است؛ هرچند آلایندگی این صنعت به نسبت سایر صنایع از جمله نساجی محدودتر است و دیگر بخش‌ها را می‌توان موثرتر در تخریب محیط‌زیست دانست.

امیربیژن یثربی

به مرور زمان شاهد گسترش بی‌رویه صنایع بودیم و در کنار آن ظرفیت اکولوژیک برای آن ایجاد نکردیم. این اتفاق نه‌تنها برای ایران بلکه برای تمامی کشورهای جهان رخ داد

اما چرخه معدنکاری از مراحل ابتدایی (اکتشاف) تا فعالیت‌های نهایی (فرآوری و استحصال مواد معدنی) و در ادامه زنجیره تامین این عرصه همواره با تولید مقادیری آلاینده و کربن‌زایی همراه است.

برخی از کشورها نیز برای فعالیت‌های معدنی خود از زغال‌سنگ حرارتی استفاده می‌کنند که این خود از دلایل مهم تولید کربن صنعت معدن است؛ بنابراین براساس معاهده اقلیمی پاریس، کشورهای معدنی باید برای حفظ محیط‌زیست و کاهش کربن‌زایی، تولید معدنی خود را (چه در مواد معدنی فلزی و چه غیر فلزی) کاهش دهند.

◉ روند بخش معدن و زنجیره وابسته به آن تا چه حد بر اقتصاد جهانی موثر است؟

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، بنابر معاهده اقلیمی پاریس کشورها موظف هستند میزان تولید خود را تا حد معینی کاهش دهند اما این موضوع به‌سادگی بیان آن نیست و ابعاد مختلفی را به همراه دارد. جنگ فعلی کشورها بر سر انرژی و سوخت‌های فسیلی مانند سابق نبوده و امروزه جنگ بر سر منابع معدنی است.

تعویض زیرساخت‌ها، بهبود ساختارهای قدیمی، نوسازی و بهسازی‌های ساختمانی و تجهیزاتی همه و همه نیازمند منابع معدنی گسترده است. همچنین ذخایر معدنی مانند منابع نفت و گاز محدود بوده و پراکندگی یکنواخت در دنیا ندارند؛ بنابراین میزان دارایی منابع معدنی کشورها با یکدیگر متفاوت است و کشورهایی که در این زمینه ثروتمندتر هستند، در این جنگ مزیت نسبی و دست بالاتر در تعاملات بین‌المللی دارند.

به عبارتی، کشورهای مهم و بزرگ دارنده مواد معدنی در صورت برنامه‌ریزی مناسب برای تولید و تدوین مناسب اهداف توسعه‌ای، می‌توانند برنده این جنگ تجاری باشند. جهان برای ادامه حیات خود به منابع معدنی وابسته است اما در این میان نباید اهمیت و جایگاه توسعه پایدار را فراموش کرد.

با استمرار فعالیت‌های معدنی و کربن‌زایی‌های گسترده، توسعه صنعت معدن به منزله آسیب بیشتر به محیط‌زیست است. در این صورت یک رأس توسعه پایدار که صیانت از محیط‌زیست است، از بین می‌رود و در عمل با بی‌توجهی مواجه خواهد شد.

باید توجه داشت اگر کشورها به معاهده اقلیمی پاریس پایبند نباشند و کربن‌زایی فعالیت‌های خود را کاهش ندهند، جریمه خواهند شد.

از این رو، تنها حرکت چرخ صنعت معدن اصل برای توسعه نبوده و اگر کشورهای بزرگ معدنی بدون توجه به معاهده اقلیمی پاریس به تولید در بخش معدن بپردازند، پیش‌بینی می‌شود حتی بیشتر از سودی که در این صنعت به دست می‌آورند، باید جریمه بپردازند. حتی ممکن است بر اثر سنگین بودن این جریمه‌ها تراز تجاری آنها منفی شود یا درگیر تحریم‌های بین‌المللی شوند.

◉ معاهده اقلیمی پاریس تا چه حد بر تعاملات تجاری بخش معدن تاثیرگذار خواهد بود؟

بنابر تمامی موارد یادشده، معاهده اقلیمی پاریس به‌طور مستقیم بر روند فعالیت کشورهای اصلی تولیدکننده مواد معدنی و محصولات زنجیره وابسته به آن، تاثیرگذار خواهد بود؛ چه کشورهایی که در بخش مواد معدنی عناصر پایه فعالیت دارند و چه کشورهایی که توجه اقدامات خود را بر عناصر های‌تک (مانند عناصر نادر خاکی) و صنایع وابسته به آن معطوف کرده‌اند. نیاز جهان به مواد معدنی در تمامی عرصه‌ها غیرقابل انکار است اما در صورت بی‌توجهی کشورهای فعال در صنعت معدن به معاهده اقلیمی پاریس، درگیر جریمه‌های سنگین خواهند شد.

حتی روزی ممکن است کشورهای خاطی، مشمول فصل ۷ منشور بین‌الملل (یعنی جواز و اعلام جنگ علیه آنها) قرار گیرند؛ بنابراین، این معاهده تاثیر بسزایی بر میزان معدنکاری و حجم تولید این عرصه در سطح جهانی خواهد داشت. همان‌طور که گفته شد، با افزایش میزان تولید در بخش معدن و معدنکاری، انتشار کربن نیز افزایش خواهد یافت.

در نتیجه، کشورها از حالا باید به فکر استفاده از انرژی‌های پاک برای فعالیت‌های خود باشند. از این رو، یا باید تولید کربن خود را کاهش دهند یا جریمه‌های سنگین بپردازند و راهی جز این دو گزینه وجود ندارد.

کاهش تولید بخش معدن، افزایش بهای کامودیتی‌ها و محصولات وابسته به آنها چه کانسارهای فلزی و چه غیرفلزی را منجر خواهد شد چراکه با کاهش تولید، کاهش تقاضای جهانی به مواد معدنی را شاهد نخواهیم بود. همچنین با وجود جنگ امروز بر سر ذخایر معدنی، پیش‌بینی می‌شود تقاضا به این منابع ثابت بماند یا افزایش یابد.

در این صورت عرضه و تقاضا یکدیگر را پشتیبانی نخواهد کرد و در صورت کمتر بودن عرضه نسبت به تقاضا، بهای محصولات و تولیدات افزایش خواهد یافت. از این رو، با کاهش عرضه مواجه بوده و رشد قیمت کامودیتی‌ها از نتایج این اتفاق خواهد بود. در حالت کلی موازنه اقتصاد در صنعت و معدن و تجارت‌های مرتبط با آن به هم خواهد خورد.

◉ به نظر شما در این میان ممکن است کشورهایی مخالف کاهش تولید بخش معدن باشند؟

علاوه‌بر پیامدهای اقتصادی گفته‌شده، کاهش تولید مواد معدنی به معنای کاهش ثروت‌آفرینی برای کشورها بوده که این اتفاق خوشایند هیچ دولت و صنعتگری نیست؛ بنابراین برای جلوگیری از این اتفاق، کشورها باید روی زیرساخت‌های انرژی‌های تجدیدپذیر و استفاده از سوخت پاک سرمایه‌گذاری کنند و به‌تدریج استفاده از سوخت فسیلی در صنایع و معادن خود را کاهش دهند. همچنین باید یادآوری کرد سرمایه‌گذاری در این زمینه نیز منابع مالی گسترده‌ای را می‌طلبد. در اجلاس گلاسگو که چندی پیش در کشور اسکاتلند برگزار شد، از میان سران کشورهای شرکت‌کننده دو کشور چین و هند مخالف کاهش مصرف زغال‌سنگ در جهان بودند.

اعتراض هند مبنی‌بر نوعی بی‌عدالتی در تنظیم این معاهده بود؛ سران این کشور معتقد بودند کشورهای توسعه‌یافته زمانی که روند توسعه را طی می‌کردند، از انرژی‌های ارزان استفاده کرده و به نقطه کنونی رسیده‌اند. اما حال که به زمان توسعه سایر کشورها رسیده، معاهده اقلیمی پاریس به مثابه ترمز و سدی پیش‌روی کشورهای کمتر توسعه‌یافته است.

تمامی کشورها علاقه‌مند هستند تا انرژی ارزان را به محصول و ارزش افزوده تبدیل کنند و این یک میل جهانی است. اما نباید به صورت ناعادلانه تنها مزیت انتفاع از انرژی ارزان (که آلاینده و کربن‌زا هستند) فقط برای تعدادی از کشورها باشد و پس از مدتی برای دیگران به بهانه حفاظت از محیط‌زیست این مزیت برداشته شود.

به نظر من این دیدگاه، حرف درستی است اما معاهده اقلیمی پاریس را بسیاری از کشورها پذیرفته‌اند و برای حفظ جهان و حیات چاره‌ای جز اجرای آن وجود ندارد. فرد دیگری هم تا پیش از این با معاهده مخالف بود؛ رئیس‌جمهوری پیشین امریکا در سال‌های گذشته معاهده اقلیمی پاریس را مناسب ندانست و امریکا را از این معاهده خارج کرد.

اما با شروع دوران ریاست جو بایدن، امریکا مجدد به معاهده اقلیمی پاریس بازگشت. به‌طور کلی می‌توان گفت معاهده اقلیمی پاریس بسیار خطرناک اما از سوی دیگر لازم‌الاجرا است.

سخن پایانی

معادن، صنایع وابسته و همچنین زنجیره تامین آن، به دلیل استفاده زیاد از سوخت‌های فسیلی، همواره آلایندگی‌های فراوانی برای محیط‌زیست دارند. توجه به معاهده اقلیمی پاریس و تدوین برنامه‌های مناسب برای کاهش کربن‌زایی این فعالیت‌ها می‌تواند به کاهش سنگینی فشار بر محیط‌زیست کمک کند.

خصوصی‌سازی صنعت خودرو ممکن نیست

یک کارشناس خودرو گفت: تا زمانی که ساختار شرکت‌های خودروسازی ایران درگیر تعارض منافع باشد، سرمایه‌گذار به ایران‌خودرو و سایپا به چشم یک بنگاه اقتصادی نگاه نخواهد کرد. مرتضی شجاعی در گفت‌وگو با مهر درباره ملاحظات فروش باقیمانده سهام دولت در دو خودروساز بزرگ کشور، گفت: برای واگذاری باقیمانده سهام دولت در این دو شرکت، معقول آن است که ابتدا پیامد واگذاری‌های قبلی مورد ارزیابی و تحلیل کارشناسی قرار بگیرد. شاید مهم‌ترین پیامد واگذاری‌های قبلی را بتوان هم‌نشینی هلدینگ‌های شبه‌دولتی، صندوق‌های بازنشستگی، قطعه‌سازان و شرکت‌های زیرمجموعه خودروساز در فهرست سهامداران آنها دانست. این کارشناس حوزه خودرو اظهارکرد: بنابراین ورود به مسئله خصوصی‌سازی صنعت خودرو از نقطه تصمیم‌گیری حداکثری دولت در ازای مالکیت حداقلی از ایران‌خودرو و سایپا خطاست. بهتر است دولت نخست شرکت‌های زیرمجموعه خودروسازان و سرمایه‌گذاران شبه‌دولتی را وادار به عقب‌نشینی و واگذاری سهام خودروسازی کند تا نخستین پیام به بخش خصوصی توانمند در راستای حمایت واقعی از تولید مخابره شود. شجاعی افزود: بزرگ‌ترین خطری که واگذاری بنگاه‌های صنعتی بزرگی همچون دو خودروساز بزرگ کشور را تهدید می‌کند، اصرار و تعجیل بر این تصمیم به جهت ظرفیت قابل‌توجه‌شان در تامین کسری بودجه دولت است. آن هم در شرایطی که صنعت خودرو ایران از مشکلاتی همچون ناتوانی تامین بازار داخلی، صادرات مایل به صفر و بدهی و زیان انباشته قابل‌تاملی رنج می‌برد. چنین تمرکزی می‌تواند پیامدهایی بیشتر از واگذاری‌های غیرموفق گذشته داشته باشد.

نگاه مدیریتی سایپا اقتصادی است

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

گروه خودروسازی سایپا با خروج پراید از خط تولید و ورود خودروهای جدید و به‌روز توانست به پیشرفت‌های خوبی دست پیدا کند. کارنامه کاری گروه خودروسازی سایپا نشان می‌دهد در حد توان و با وجود سخت‌ترین تحریم‌ها و محدودیت‌های ناشی از کرونا توانست در زمینه‌های گوناگون از جمله توسعه محصول، ارتقای کیفیت و... عملکرد خوبی داشته باشد.

تنوع‌بخشی به محصولات

امیرحسین جلالی، عضو هیات‌مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور درباره روندی که گروه خودروسازی سایپا با وجود تحریم‌ها طی می‌کند، اظهارکرد: یکی از اقدامات مهم سایپا خروج پراید از خط تولید بود. مرکز تحقیقات سایپا برای تنوع‌بخشی به محصولات این مجموعه برنامه‌های جامعی دارد که امیدوارم با سرعت عملیاتی شود و مردم از نزدیک بلوغ صنعت خودرو و قطعه‌سازی را ببینند.

به‌گزارش سایپانیوز، این کارشناس صنعت قطعه کشور خاطرنشان کرد: سایپا در حال طراحی محصولات جدید و به‌روز است و به طور قطع محصولاتی عرضه خواهد شد که عموم مردم از آن رضایت داشته باشند.

عضو هیات‌مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور با تاکید بر اینکه توسعه محصول نشانه‌ای از عملکرد خوب یک مجموعه خودروساز است که خوشبختانه سایپا در این مسیر حرکت می‌کند، گفت: یکی از ویژگی‌های بارز گروه خودروسازی سایپا این است که نگاه مدیریتی آن اقتصادی است، در نتیجه این امر سبب‌شده مجموعه سایپا، برخورد یکسان و یکنواخت در تصمیم‌گیری و اجرا سیاست‌های خود داشته باشد.

نوآوری در خدمات پس از فروش

رئیس اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی استان تهران در بازدید از بازارچه قطعات یدکی سایپا گفت: نوآوری سایپایدک در راه‌اندازی بازارچه قطعات یدکی اقدامی قابل تحسین است و به طور قطع به رونق تولید کمک خواهد کرد.

مسعود خوانساری ادامه داد: آنچه در این مجموعه بازارچه قطعات یدکی به چشم می‌خورد، نشان از خلاقیتی است که برای حمایت از تولید ایجادشده و امیدوارم این اقدام که براساس اصول روز بازاریابی و فروش انجام‌شده، مورد الگوبرداری سایرین قرار گیرد.

خوانساری همچنین به ارزش تاریخی ساختمان اخوان که بازارچه قطعات سایپا در آن ایجادشده، اشاره کرد و گفت: این ساختمان که به ثبت ملی رسیده میراث گرانبهایی بوده و احیای میراث‌فرهنگی و توجه سایپایدک به آن، برای همه ما ارزشمند است.

مرکز تحقیقات سایپا برای تنوع‌بخشی به محصولات این مجموعه برنامه‌های جامعی دارد که امید است با سرعت عملیاتی شود و مردم از نزدیک بلوغ صنعت خودرو و قطعه‌سازی را شاهد باشند

حمایت از قطعه‌سازان

محمدرضا نجفی‌منش، رئیس انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور نیز در جریان این بازدید با اشاره به اقدامات سایپایدک در حمایت از قطعه‌سازان، گفت: راه‌اندازی بازارچه قطعات سایپا موجب رضایت قطعه‌سازان از این فرآیند شده و جریان تولید داخلی را تقویت کرده است. وی ادامه داد: در سالی که به‌نام تولید، پشتیبانی، مانع‌زدایی‌ها نام‌گذاری شده، حمایت‌های این‌چنینی از تولیدکنندگان موجب دلگرمی آنها برای ادامه فعالیت است.

مدیرعامل سایپایدک نیز در جریان این بازدید در سخنانی، سهولت دسترسی، حمایت از تولید، جلب رضایت مشتری، پشتیبانی از شرکت‌های دانش‌بنیان، حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط و توسعه صادرات را از جمله مهم‌ترین اهداف کلان بازارچه قطعات یدکی دانست.

ارتقای کیفیت خدمات

در ادامه مدیرعامل سایپایدک با اشاره به گستردگی فعالیت سایپایدک در بخش خدمات پس از فروش خودرو اظهارکرد: بازارچه قطعات یدکی در آینده نزدیک در سراسر کشور نیز گسترش خواهد یافت و با توجه به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های سایپایدک، این امکان وجود دارد که کیفیت خدمات و تامین قطعات بیش‌ازپیش گسترش پیدا کند.

سیدعلیرضا موسوی گفت: یکی از وظایف ما به‌عنوان متولی ارائه خدمات پس از فروش به خودروهای سواری گروه سایپا و متولی تامین قطعات یدکی، حمایت از تولید داخلی است که با فراهم شدن زمینه راه‌اندازی چنین بازارچه‌هایی در سراسر کشور، این امر محقق خواهد شد به‌طوری که تولیدکنندگان قطعات یدکی می‌توانند تولیدات خود را توسط سایپایدک به فروش برسانند و سود خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و بدون تاخیر دریافت کنند. مدیرعامل سایپایدک با اشاره به حمایت‌های مدیرعامل گروه سایپا از این اقدام مبتکرانه، گفت: با حمایت‌ها و راهنمایی‌های سیدجواد سلیمانی توانستیم شیوه‌ای نوین در خدمات پس از فروش طرح‌ریزی کنیم که به گسترش کسب‌وکارهای جدید در شبکه نمایندگی‌ها منجر خواهد شد.

امیرحسین جلالی

توسعه محصول نشانه‌ای از عملکرد خوب یک مجموعه خودروساز است که خوشبختانه سایپا در این مسیر حرکت می‌کند

سخن پایانی

یادآوری می‌شود این بازارچه با هدف دسترسی آسان به قطعات اصلی و با قیمت مصوب در محل فروشگاه سایپایدک در خیابان اکباتان تهران راه‌اندازی شده و فعالان حاضر در بازار قطعات یدکی می‌توانند با مراجعه به این بازارچه قطعات موردنیاز خود را تهیه کنند.

ساخت و تحویل ۵۰۰ تن ریل برای مترو

نایب‌رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت بهره‌برداری مترو تهران و حومه از ساخت و تحویل ۵۰۰ تن ریل UIC۵۴ برای نخستین‌بار در کشور از سوی صنعتگران داخلی، مطابق با استانداردهای بین‌المللی برای استفاده در خطوط درون‌شهری مترو تهران خبر داد.

به‌گزارش ایسنا، مهدی شایسته‌اصل با بیان اینکه برای تعمیرات و نگهداری خطوط مترو، شرکت بهره‌برداری مترو سالانه به ۵۰۰ شاخه ریل UIC۵۴ نیاز دارد، گفت: تولید این ریل در شرکت داخلی در شرایط تحریم، یک اقدام بسیار ضروری و استراتژیک برای توسعه حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری است.

وی تصریح کرد: کمبود نقدینگی و تحریم‌ها مانع ورود ریل با کیفیت مطلوب شد اما خوشبختانه در حال‌حاضر با تولید ریل UIC۵۴ که براساس استانداردهای بین‌المللی، کیفیت مطلوبی دارد، شاهد خودکفایی در این بخش هستیم.

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه، با اشاره به اینکه قبلا ریل مترو از اتریش وارد می‌شد که با شدت گرفتن تحریم‌ها، به ناچار واردات ریل از کشورهای روسیه و ترکیه انجام شد که از کیفیت مطلوب برخوردار نبود و هزینه تعمیر و نگهداری را نیز افزایش داد، خاطرنشان کرد: تولید ریل در داخل نه‌تنها صرفه‌جویی اقتصادی دارد و مانع خروج ارز از کشور می‌شود، بلکه دغدغه ما را برای تامین ریل از بین برد و مهم‌تر از همه اینکه، وابستگی حمل‌ونقل ریلی را به سایر کشورها کاهش می‌دهد.

شایسته‌اصل گفت: اولویت خود را برای تامین قطعات از تولیدکنندگان داخلی قرار داده‌ایم تا گامی در جهت تحقق شعار سال که از سوی رهبر معظم انقلاب سال تولید، پشتیبانی و مانع‌زدایی‌ها نام‌گذاری شده، برداشته و از وابستگی به دیگر کشورها برای تامین قطعات کاسته شود.

وی افزود: ریلی که امروز تولیدشده، پس از کنترل و بازرسی، برای مترو تهران که حجم بالایی از مسافر را دارد و از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است، ارسال شده و مطمئنا استفاده مترو تهران از تولیدات داخلی، سایر کلانشهرها را که دارای مترو هستند را هم برای استفاده از این نوع ریل ترغیب می‌کند.

بنا بر اعلام روابط‌عمومی شرکت بهره‌برداری مترو تهران، برای نخستین‌بار از ریل ملی ۶۰E1 داخلی برای تعمیر نگهداری خط ۵ مترو تهران و حومه استفاده شد که از کیفیت مطلوبی برخوردار است.

چالش‌های موتورسیکلت‌سازان در تامین گواهی اسقاط

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران توضیحاتی پیرامون معضلات سازندگان در تولید، اسقاط و ساخت موتورسیکلت‌های برقی ارائه داد.

بهمن ضیامقدم در گفت‌وگو با خبرخودرو اظهارکرد: براساس ماده ۸ قانون هوای پاک، مالکان خودرو و موتورسیکلت موظف بودند پس از رسیدن موتورسیکلت و خودرو به سن فرسودگی، رأسا نسبت به از رده خارج‌سازی وسیله نقلیه خود اقدام کنند که این ماده از قانون هوای پاک حذف شد.

وی افزود: براساس آخرین آیین‌نامه ماده ۸ قانون هوای پاک که خرداد امسال به تصویب رسید، سن فرسودگی به مرز فرسودگی تبدیل شد و اسقاط موتورسیکلت و خودرو منوط به عدم‌دریافت گواهی معاینه فنی شده است.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران گفت: براساس این آیین‌نامه، موتورسیکلتی که به سن مرز فرسودگی رسیده، در صورت دریافت گواهی معاینه فنی، مانعی برای تردد ندارد. سن مرز فرسودگی برای موتورسیکلت نیز براساس مدل و سال تولید آن محاسبه می‌شود.

ضیامقدم با انتقاد از ماده ۱۱ قانون هوای پاک مبنی بر لزوم ارائه گواهی اسقاط از سوی تولیدکنندگان موتورسیکلت گفت: موتورسیکلت اسقاطی وجود ندارد که بتوان از محل آن نسبت به تهیه گواهی اسقاط اقدام کرد و موتورسیکلت‌سازان اکنون از برگه اسقاط معادل استفاده می‌کنند که با محدودیت‌هایی نیز در این زمینه مواجه هستند.

وی ادامه داد: حتی اگر آیین‌نامه اجرایی قانون هوای پاک اصلاح شود و اسقاط موتورسیکلت منوط به عدم اخذ گواهی معاینه فنی باشد، هیچ تاثیری بر کاهش آلودگی هوا نخواهد

داشت و علت آن به این موضوع برمی‌گردد که امکان رصد موتورسیکلت‌های فرسوده که برای معاینه فنی نیز مراجعه کرده باشند، وجود ندارد.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران با بیان اینکه نظارتی بر مراجعه صاحبان موتورسیکلت‌های فرسوده به مراکز معاینه فنی وجود ندارد و تعداد مراجعات به این مراکز اندک است، گفت: امکان رصد پلاک جلو و عقب خودرو و عبور این وسیله نقلیه از دوربین‌های نصب‌شده در سطح شهر و در نتیجه امکان جریمه خودروهای فرسوده و هدایت اجباری این وسیله به مراکز اسقاط وجود دارد اما متوقف کردن موتورسیکلت‌های فرسوده به‌آسانی امکان‌پذیر نیست، مگر از طریق راهکارهایی مانند محرومیت این خودروهای فرسوده از بیمه و نقل‌وانتقال که موجب کاهش تردد موتورسیکلت‌های فرسوده و در نهایت کاهش آلودگی هوا خواهد شد.

ضیامقدم همچنین به این نکته اشاره کرد که ۹۰ درصد خودروهایی که وارد مراکز معاینه فنی می‌شوند، با وجود فرسودگی و آلایندگی بالا موفق به دریافت برگه معاینه فنی می‌شوند که این موضوع ممکن است ناشی از کالیبره نبودن دستگاه‌ها یا محدوده گسترده‌ای که برای دستگاه‌های سنجش میزان آلودگی خودروها تعریف‌شده، باشد. از سویی مالکان موتورسیکلت عملا به مراکزی معاینه فنی مراجعه نمی‌کنند یا در صورت مراجعه نیز تاثیری در کاهش آلودگی هوا ندارد.

وی تاکید کرد: بحث اصلی، خروج موتورسیکلت‌های فرسوده از چرخه مصرف است که موجب کاهش تدریجی تعداد موتورسیکلت‌های کاربراتوری، کاهش آلودگی هوا و رونق بازار تقاضای موتورسیکلت‌های انژکتوری است که آلایندگی بسیار کمتری دارند.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران تصریح کرد: مسیری که اکنون طی می‌کنیم، اشتباه است، زیرا قوانین متعدد و با عناوین گوناگون از قبیل الزامی شدن استاندارد یورو ۵ به‌عنوان مانعی در تولید موتورسیکلت انژکتوری است که موجب از بین رفتن بازار تقاضا، کاهش تولید از حدود ۵۰۰ هزار موتورسیکلت به ۱۵۰ هزار موتورسیکلت شده و از سوی دیگر، تردد موتورسیکلت‌های فرسوده با مانعی مواجه نیست.

ضیامقدم در ادامه به سایر موارد قانون هوای پاک در اجرای دستورالعمل آیین‌نامه فنی ماده ۲ قانون هوای پاک مصوب ۳۰ مهر سال ۹۷ اشاره کرد و افزود: براساس ماده ۱۱ این دستورالعمل به‌منظور پلاک‌گذاری هر موتورسیکلت از در کارخانه، یک موتورسیکلت فرسوده باید از رده خارج شود که یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی است که بر تولیدکننده تکلیف‌شده در صورتی که وظیفه موتورسیکلت‌سازان، تولید است و باید مراکزی تعیین شود تا تولیدکنندگان نسبت به خرید گواهی اسقاط از این مراکز اقدام کنند، نه اینکه رأسا موتورسیکلت‌ساز به‌دنبال اسقاط موتورسیکلت باشد.

وی ادامه داد: براساس ماده ۱۲ این دستورالعمل، ۱۰ درصد سبد محصولات تولیدکنندگان در یک دوره سه‌ماهه، باید به تولید موتورسیکلت برقی اختصاص داده شود که این موضوع نقض قانون و دخالت در سیاست داخلی کارخانجات است.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران با انتقاد از اجبار سازندگان بر تولید مدل خاصی از موتورسیکلت از جمله موتورسیکلت برقی گفت: تعیین مدل موتورسیکلت مبتنی بر بازار تقاضا، سلایق مشتریان و سیاست داخلی یک شرکت است و لازمه تولید موتورسیکلت برقی، وجود بازار تقاضا و حمایت دولت در این‌باره به‌منظور ایجاد بازار تقاضاست و این در حالی است که نرخ باتری بسیار بالاست و تامین آن معضلی دیگر است.

ضیامقدم بیان کرد: پیشنهاد تولیدکنندگان واگذاری مالکیت باتری به دولت و پیمانکاری است که از سوی دولت معرفی می‌شود به‌طوری که تولیدکننده، موتورسیکلت برقی را بدون باتری تولید کند و ایستگاه‌های شارژ برای تعویض باتری‌های دشارژشده و دریافت باتری شارژشده احداث شود.

این مقام صنفی در پایان خاطرنشان کرد: تکلیف بر اختصاص ۱۰ درصد سبد محصولات تولیدکنندگان طی دوره سه‌ماهه به تولید موتورسیکلت برقی و در غیر این صورت، تامین دو گواهی به اضافه یک گواهی برای از رده خارج کردن یک موتورسیکلت بنزینی و در مجموع سه برگه گواهی برای شماره‌گذاری یک موتورسیکلت بنزینی، در هیچ جای از جهان مرسوم نیست.

تاکید ایدرو بر شتاب‌بخشی اجرای طرح‌های صنعتی

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) در دیدار استاندار آذربایجان غربی، بر شتاب‌بخشی اجرای طرح‌های صنعتی در این استان تاکید کرد.

به‌گزارش ایدرونیوز، محسن صالحی‌نیا با اشاره به رویکرد توانمندسازانه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران گفت: این سازمان از مشارکت بخش غیردولتی در پروژه‌های صنعتی استقبال می‌کند و آماده انتقال دانش انباشته و تجارب خود در فرآیندهای مشارکت با بخش خصوصی برای توانمندسازی و پشتیبانی‌های قانونی، تسهیلگرانه و توسعه‌ای است.

محمدصادق معتمدیان، استاندار آذربایجان غربی هم در این دیدار سرمایه‌گذاری ایدرو و مشارکت در پروژه‌های صنعتی را خواستار شد.

صالحی‌نیا و معتمدیان در این دیدار همچنین ایجاد فرصت‌های اشتغالزایی در منطقه از طریق امکان‌سنجی توسعه و راه‌اندازی خط تولید خودرو زامیاد و نیز بررسی‌های راه‌اندازی منطقه اقتصادی سرو–ارومیه را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

انعقاد تفاهمنامه جامع همکاری

با هدف توسعه همکاری‌های آموزشی، پژوهشی، انتشاراتی، برگزاری رویدادها و دوره‌های علمی، تخصصی و حرفه‌ای، در حوزه صنعت بانکداری دیجیتال، تفاهمنامه همکاری میان سازمان مدیریت صنعتی و هلدینگ صاد (بانک صادرات) منعقد شد. به‌گزارش روابط‌عمومی سازمان مدیریت صنعتی، این تفاهمنامه به امضای ابوالفضل کیانی‌بختیاری، مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی و صادق فرامرزی، مدیرعامل هلدینگ صاد رسید.

بنا به این گزارش، اجرای طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با صنعت بانکداری دیجیتال، برگزاری دوره‌های آموزشی و حمایت از پایان‌نامه‌های این مقاطع، همچنین برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی و سمینارهای ملی و بین‌المللی از مفاد این تفاهمنامه است.

طراحی و اجرای پروژه‌های آموزشی و مشاوره‌ای در صنعت بانکداری دیجیتال مانند دوره‌های اجرایی و عالی مدیریت کسب‌وکار در حوزه‌های بانکداری (MBA) و (DBA) و دوره‌های تخصصی به صورت کاربردی و با صدور گواهینامه‌های مشترک از دیگر مفاد این تفاهمنامه است.

کیانی‌بختیاری، مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی ایران در این جلسه با معرفی فعالیت‌ها و اقدامات این سازمان، با اشاره به قدمت ۶۰ ساله سازمان مدیریت صنعتی اظهارکرد: تا کنون بیش از ۵ هزار طرح مشاوره‌ای و ۴۰۰ عنوان آموزش کاربردی از جمله در حوزه بانکداری دیجیتال اجرا کرده‌ایم و آماده‌ایم با توجه به پیشینه همکاری و تعاملات بین‌المللی با دانشگاه‌های آلمان، فرانسه، هلند و ایتالیا، دوره‌های مشترکی با هلدینگ صاد برگزار کنیم.

کیانی‌بختیاری درباره موضوعات تفاهمنامه اظهارکرد: یکی از محورهای اصلی فعالیت سازمان مدیریت صنعتی، بحث تحول دیجیتال و موضوع انقلاب صنعتی چهارم است که در این زمینه با هلدینگ صاد آماده همکاری هستیم.

مدیرعامل سازمان مدیریت صنعتی یادآور شد: سازمان مدیریت صنعتی با همکاری سمپاد، المپیاد مدیریت و اقتصاد را برگزار می‌کند و آماده است در زمینه استعدادیابی همکاری مشترکی با هلدینگ صاد داشته باشد.

وی افزود: با توجه به ظرفیت‌های سازمان مدیریت صنعتی می‌توانیم دوره‌های مسئولیت اجتماعی، مدیریت دانش و دوره‌های مدیران تراز جهانی را به صورت اختصاصی برای بانک‌ها برگزار کنیم.

ارکان تحول دیجیتال

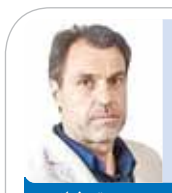
در این جلسه همچنین صادق فرامرزی، مدیرعامل هلدینگ صاد با معرفی این هلدینگ اظهارکرد: راه‌اندازی این مجموعه با رویکرد ایجاد تحول دیجیتال در بدنه بانک صادرات و اجرای طرح‌های استراتژیک در حوزه فناوری اطلاعات صورت گرفته و ماموریت اصلی آن ارائه خدمات نوآوری و فناوری با هدف دستیابی به تحول دیجیتال است که در این مسیر امیدواریم از دانش و تجربه سازمان مدیریت صنعتی استفاده کنیم.

وی افزود: تحول دیجیتال در هر مجموعه‌ای سه رکن اساسی دارد و فرآیندها و سیستم‌ها، فرهنگ سازمانی و نیروی انسانی و خدمات به مشتریان را در سطوح گوناگون متحول خواهد کرد که در این بین، نکته اصلی که به‌عنوان چالش با آن مواجه هستیم ایجاد فرهنگ تحول و عجین کردن تمامی ارکان با آن است که در این راه امیدواریم با کمک سازمان مدیریت صنعتی بتوانیم این امر خطیر را به خوبی اجرا کنیم.

در پایان این جلسه، تفاهمنامه امضاشده میان طرفین مبادله شد.

یادداشت

کسری بودجه اموال دولتی و یک وعده

محمد تقی فیاضی
کارشناس اقتصاد

دولت‌ها برای تامین مالی خود می‌توانند از روش‌های مختلفی استفاده کنند. در ادبیات اقتصادی مهم‌ترین درآمدی که به‌شکل پایدار دولت‌ها می‌توانند به آن دست پیدا کنند، درآمدهای مالیاتی هستند، اما در ایران اخذ درآمدهای مالیاتی همواره با مشکلاتی مواجه بوده است. درآمدهای ارزی حاصل از فروش نفت سبب شده دولت‌ها کمتر به مالیات‌ها نیاز داشته باشند، به همین دلیل نظام مالیاتی کشور برای اینکه بتواند چون اغلب کشورهای جهان، هزینه‌های دولت را تامین کند، نیاز به اصلاحات فراوانی دارد.

در مقابل روش‌های دیگری هم هستند که به فراخور مورد استفاده قرار می‌گیرند. مانند فروش اوراق قرضه یا اموال مازاد دولتی. دولت‌ها برای تامین مالی برخی از پروژه‌های خود، به‌ویژه پروژه‌های در حوزه زیرساخت و ملی، از این منابع استفاده می‌کنند تا بتوانند بدون افزایش پایه پولی، طرح‌های بزرگ را به بهره‌برداری برسانند. با این همه، اخیرا شنیده می‌شود که تنی چند از دولتمردان برای تامین کسری بودجه دولت به‌دنبال فروش اموال مازاد دولت هستند.

فروش اموال مازاد دولت، یکی از سیاست‌هایی است که برای کوچک و چابک‌سازی دولت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. دولت‌ها از این طریق هم از ابعاد خود می‌کاهند و هم منابعی تازه به دست می‌آورند، اما کمتر دولتی، مگر دولت‌های ورشکسته برای تامین بودجه جاری خود چنین اقدامی را در دستور می‌گذارند. در ادبیات اقتصادی، هدف از واگذاری اموال دولتی، تبدیل دارایی‌های بلا استفاده به دارایی‌های مولد است؛ یعنی دولت از اموالی که دیگر به آنها نیازی ندارد می‌گذرد و به‌جای آن یا منابع مالی اجرای یک پروژه مهم‌تر را تامین می‌کند یا دارایی بلااستفاده خود را به یک دارایی موردنیاز تبدیل می‌کند.

در ایران اما شرایط متفاوتی وجود دارد؛ اقتصاد ایران در شرایط متعارفی قرار ندارد و سال به سال رکورد کسری بودجه در کشور شکسته می‌شود. قوه مجریه پس از اینکه امریکا از برجام خارج شد و دوباره تحریم‌ها را علیه اقتصاد کشور برقرار کرد، در تراز کردن دخل و خرج خود با دشواری‌های فزاینده مواجه است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد کسری بودجه سال جاری بیش از ۴۵۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود. اینها بیانگر آن است که دولت در تامین هزینه‌های جاری خود نیز ناتوان است.

در این شرایط یا دولت‌ها از طریق فشار به منابع بانک مرکزی و خلق پایه پول جدید به جبران کسری بودجه دست می‌زنند یا با فروش اوراق بدهی و اموال مازاد خود، از بار کسری بودجه خود می‌کاهند. فشار به بانک مرکزی و افزایش پایه پولی به‌سرعت تبعات تورمی خود را نشان می‌دهند.

بررسی‌ها نشان می‌دهند به ازای هر ۱۰ هزار میلیارد تومان کسری بودجه‌ای که با افزایش پایه پولی تامین می‌شود، ۲ درصد بر نرخ تورم اضافه می‌شود. ایران اکنون برای چهارمین سال پیاپی با تورم بیش از ۳۰ درصدی مواجه است و اجرای این سیاست مارپیچ تورمی را تنگ‌تر خواهد کرد.

در مقابل وزیر اقتصاد وعده داده بخش مهمی از کسری بودجه را با فروش اموال مازاد دولتی تامین کند. گرچه این اقدام را نمی‌توان اقدامی اصولی دانست، زیرا فروش اموال برای تامین بودجه جاری، درنهایت کشور را به سمت پیشرفت نخواهد برد؛ با اینکه به‌دلیل تبعات افزایش پایه پولی، گاهی از این روش استفاده می‌شود. اگر این مسئله را کنار بگذاریم و نادیده بگیریم، باز هم نسبت به ادعای وزیر اقتصاد تردیدهای فراوانی وجود دارد.

اقتصاد ایران درگیر یک رکود جدی است و در حالی‌که نقدینگی رشد چشمگیری داشته، این منابع نه در اختیار سرمایه‌گذاران یا مردم بلکه در اختیار عده قلیلی گرفته است. این امر تقاضا را حتی برای اوراق مشارکت هم به‌نحو چشمگیری کاهش داده است. مشکل تا آنجا است که دولت حتی نمی‌تواند به اندازه موردنیاز خود این اوراق را بفروشد، در حالی که اوراق از نظر قیمتی به‌مراتب ارزان‌تر از اموال مازاد هستند. کسری بودجه نیز بیش از ۴۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود و پیش‌نیازهای فروش اموال اضافی دولت هم هنوز فراهم نیست.

این موارد نشان می‌دهد در فرصت سه‌ماهه باقیمانده تا پایان سال، دولت این امکان را نخواهد داشت که به اندازه کسری بودجه یا حداقل به اندازه قابل‌اعتنایی از اموال خود را عرضه و برای آنها متقاضی پیدا کند؛ پس این راهکار نیز حداقل برای سال جاری کمکی به دولت نخواهد کرد. فروش اموال مازاد چون هر سیاست دیگری، بسته به اینکه برای چه اهدافی در دستور قرار بگیرد می‌تواند نتایج متفاوتی در پی داشته باشد اما مهم‌تر از هر چیز این است که برای این اموال مشتری واقعی وجود داشته باشد. به‌نظر می‌رسد تا زمانی که شاخص‌های کلان اقتصاد تغییرات محسوسی نداشته باشند، فروش اموال مازاد نتواند به اندازه موردنیاز منابع برای کشور فراهم کند.

اخذ ۱۰ درصد مالیات از معاملات ارز

معاملات ارز مشمول مالیات شد

دولت سیزدهم برای کنترل بازار ارز از هر اهرمی استفاده می‌کند. پس از گلایه ابراهیم رئیسی مبنی بر تلاش شبانه‌روزی عده‌ای برای افزایش نرخ ارز همزمان با مذاکرات برجام اقدامات جدی دولت برای کاهش نرخ ارز آغاز شده است. همان روز علی صالح‌آبادی، رئیس کل بانک مرکزی با حضور در میدان فردوسی تهران از راه‌اندازی سامانه برخط برای ثبت درخواست‌های ارزی خرد متقاضیان خبر داد و گفت: این سامانه در یکی دو ماه آینده فعالیت خود را آغاز خواهد کرد و با آغاز به‌کار این سامانه، صف‌های خرید ارز برچیده می‌شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی نیز همان روز در دیدار با نمایندگان تشکل‌های دانشجویی با بیان اینکه مسئولان کمک برای افزایش تاب‌آوری جامعه را در دستور برنامه‌های خود قرار دهند، گفت: گره‌های اقتصادی به شکل مشهودی در ماه‌های آینده باز خواهند شد.

سید احسان خاندوزی افزود: تلاش‌هایی برای کسب درآمدهای مالیاتی جدید، درآمدهای نفتی جدید، روابط خارجی از نو ساماندهی شده و کنترل طرف هزینه‌ها در بودجه دولت آغاز شده که به ثمر رساندن آنها زمان‌بر است. وزیر امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد: نظارت مالی یکی از ارکان اداره درست اقتصاد است و وزارت اقتصاد در دوره جدید مصرّ است بهتر از گذشته نظارت مالی را پیگیری کند. یک روز پس از اظهارات رئیس‌جمهوری و کلیدداران اقتصادی کابینه‌اش، خبر اخذ ۱۰ درصد مالیات از معاملات ارز اعلام شد. سازمان امور مالیاتی کشور به خریداران و فروشندگان ارز اعلام کرد طبق قانون مالیات‌های مستقیم، با اعلام بانک مرکزی، نسبت به برقراری مالیات علی‌الحساب به میزان ۱۰ درصد از فروش ارز اقدام می‌کند.

به گزارش سازمان امور مالیاتی کشور، طبق قانون

مالیات‌های مستقیم، خرید و فروش ارز مشمول مالیات است و کلیه اشخاص فعال در این بخش مکلف به ثبت‌نام و پرداخت مالیات تعیین‌شده هستند.

در راستای اجرای مقررات ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مستقیم، سازمان امور مالیاتی با اعلام بانک مرکزی نسبت به برقراری مالیات علی‌الحساب به میزان ۱۰ درصد از فروش ارز خریداران و فروشندگان ارز اقدام می‌کند.

افراد مشمول مکلفند با مراجعه به درگاه الکترونیکی سازمان به نشانی www.tax.gov.ir نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند.

مشمولان در صورت عدم ثبت‌نام به‌موقع و پرداخت مالیات در نظام مالیاتی، علاوه بر شمول مالیات و جرایم غیر قابل بخشش که از طریق عملیات اجرایی وصول می‌شود، مشمول مجازات‌های مقرر در ماده ۲۷۴ قانون مالیات‌های مستقیم از جمله مجازات‌های درجه ۶ محکوم خواهند شد.

بنابراین می‌توان گفت دولت سیزدهم در حال اخذ و اجرایی کردن تصمیمات جدید درباره خرید و فروش ارز است که براساس آن اخذ مالیات و الزام ثبت‌نام معامله‌کنندگان در نخستین گام اجرایی شده است. صمت در این شماره برای بررسی شرط موفقیت طرح اخذ مالیات از ارز با یک نماینده اسبق مجلس شورای اسلامی گفت‌وگو کرده است.

نماینده اسبق مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت:

بدون زیرساخت، طرح مالیات ارزی شکست می‌خورد

امیرعباس آذرموند
editor@smtnews.ir

کارشناسان یکی از مشکلات ساختاری اقتصاد را که منجر به ایجاد انحصار و همزمان شکل‌گیری بخش غیررسمی بزرگ در کشور شده، سیاست‌های غلط مالیاتی می‌دانند. حتی برخی اقتصاددانان نهادگرا معتقدند ساختار نهادی و حقوقی اقتصاد ایران مشوق فعالیت‌های سوداگرانه است و همین سبب شده کمتر سرمایه‌گذاری به حضور در میدان تولید تمایل داشته باشد.

دولت سیزدهم از زمانی که روی کار آمده، وعده داده با افزایش درآمدهای مالیاتی، هم به عدالت مالیاتی کمک کند و هم بتواند به تولید یاری برساند. در همین راستا سازمان امور مالیاتی از طرح جدید خود پرده برداشته است.

هادی حق‌شناس، اقتصاددان و نماینده اسبق مجلس در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: طرح‌هایی از این دست چنانچه بدون توجه به ظرایف آن اجرا شود، هم کسری بودجه را افزایش خواهد داد و هم به تضعیف ارزش ریال و تورم بیشتر منجر خواهد شد. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد معتقد است در شرایط فعلی که بخش مهمی از معاملات ارزی کشور به‌طور غیررسمی انجام می‌شود، اقدام به اخذ مالیات از معاملات ارز به این معناست که صرافان رسمی هزینه بیشتری برای فعالیت‌های خود بپردازند که این نیز به گسترش فعالیت‌های غیررسمی منجر خواهد شد.

مشروح گفت‌وگو با حق‌شناس را در ادامه می‌خوانید.

هادی حق‌شناس

طرح‌هایی از این دست (اخذ مالیات از معاملات ارزی) چنانچه بدون توجه به ظرایف آن اجرا شود، هم کسری بودجه را افزایش خواهد داد و هم به تضعیف ارزش ریال و تورم بیشتر منجر خواهد شد

چند روز پیش سازمان امور مالیاتی اعلام کرد از معاملات ارزی در کشور مالیات ۱۰ درصدی اخذ خواهد شد؛ این تصمیم چقدر می‌تواند به سود اقتصاد کشور باشد؟

من بعید می‌دانم این طرح بتواند هیچ یک از اهداف طراحان خود را محقق کند، زیرا بخش مهمی از فعالیت‌های اقتصادی در ایران در بخش غیررسمی انجام می‌شود و بر این بخش‌ها نظارت کافی وجود ندارد. باید به این نکته توجه کنیم که بازار ارز کشور ما از دو بخش رسمی و غیررسمی تشکیل شده است. بخش رسمی صرافانی هستند که تحت نظر و با مجوز بانک مرکزی کار می‌کنند. فعالیت این گروه اغلب رصد می‌شود و اقدامات آنها نیز مورد تایید بانک مرکزی است.

در دسته‌ای دیگر معاملات فراوان ارزی به‌شکل خیابانی یا غیررسمی انجام می‌شود که بانک مرکزی یا دیگر نهادها، نظارتی بر آنها ندارند. وقتی نظارتی بر بخشی از فعالیت‌ها وجود ندارد، به این معنا است که این فعالیت‌ها در جایی ثبت نمی‌شوند و طبعا امکان اخذ مالیات از آنها هم وجود ندارد.

فرض کنید افرادی که ساکن خارج از کشور هستند یا برای مسافرت به خارج می‌روند و سپس به ایران مراجعه می‌کنند، اگر ارزی داشته باشند و آن را در سبزه میدان بفروشند، قابل رصد نیست.

مسئله این نیست که فعالیت‌های اقتصادی باید مالیات بدهند، از قضا باید چتر مالیاتی را در کشور گستراند و از این طریق درآمدهای پایدار برای دولت ایجاد کرد، زیرا تنها از این طریق است که اقتصاد کشور در مسیر متعارف شدن قرار می‌گیرد؛ اما باید به این نکته توجه کنیم که هر سیاستی برای اینکه بتواند به اهداف خود دست یابد، باید زیرساخت‌های کافی برای اجرای آن فراهم شود. در حال حاضر هنوز مشخص نیست سازمان امور مالیاتی با کدام بانک اطلاعات و زیرساخت نظارتی می‌خواهد فعالیت‌های بخش غیررسمی بازار ارز را کنترل کند.

گفته شده سامانه‌ای برای این کار در دست آماده شدن است. با ایجاد یک سامانه مشکل حل نمی‌شود؟

ایجاد یک سامانه حداقل کاری است که باید انجام شود، اما باوجود ایجاد یک سامانه هم من فکر می‌کنم کنترل معاملات در کشور ما به این راحتی نیست. نه فقط در بازار ارز، حتی اگر به بازار آهن، فولاد، سیمان و... مراجعه شود، می‌فهمیم که بخش مهمی از معاملات بدون ثبت رسمی انجام می‌شوند.

بارها شنیده‌ایم که معاملات حتی بزرگ با یکی، دو تلفن به‌اصطلاح جوش می‌خورند. این دسته از فعالیت‌ها هیچ‌گاه تحت کنترل قرار نمی‌گیرند و عاملان (فروشندگان و خریداران) آن هم می‌توانند بدون اینکه نگران پرداخت مالیات باشند، کار خود را انجام دهند. در هر حال اگر واقعا سازمان امور مالیاتی اراده دارد که این مهم را محقق کند، کار دشواری پیش رو دارد.

احتمالا یکی از اهداف سیاست‌گذاران کنترل نوسانات نرخ ارز باشد. باتوجه به نکاتی که گفتید این مهم عملی خواهد شد؟

من فکر می‌کنم چنانچه تمهیدات لازم برای اجرای این طرح اندیشیده نشود، نه‌تنها به کاهش قیمت‌ها منجر نمی‌شود، بلکه تضعیف ارزش ریال را به‌دنبال خواهد داشت. اینکه صرافان رسمی مجبور به پرداخت مالیات ۱۰ درصدی شوند، به‌معنای این است که ارز را ۱۰ درصد گران‌تر خریده‌اند. خود این اقدام به‌تنهایی یعنی گران‌تر شدن ۱۰ درصدی نرخ ارزهای معتبر؛ این در حالی است که به‌خوبی می‌دانیم افزایش نرخ ارز یا همان کاهش ارزش ریال همیشه در کشور ما تبعات تورمی فراوانی داشته که دیر یا زود خود را نشان می‌دهد. به این ترتیب احتمال اینکه با اجرای این سیاست به‌جای کنترل بازار، نوسانات بیشتر شود، بسیار زیاد است.

من فکر می‌کنم جوانب و زوایای این طرح باید به‌طور دقیق بررسی شود تا تحقق اهداف آن ممکن شود. اگر هدف سیاست‌گذاران کنترل قیمت‌ها باشد، با این طرح احتمالا موفقیتی حاصل نخواهد شد.

علاوه بر این باید به این نکته هم توجه کنیم که وقتی فعالیت‌های غیررسمی ارزان‌تر از فعالیت‌های رسمی انجام می‌شوند، بخش غیررسمی بزرگ‌تر خواهد شد. در هر صورت اگر بستر کافی وجود نداشته باشد، فعالیت در بخش غیررسمی بازار ارز جذاب‌تر خواهد شد و خود این امر می‌تواند به گسترش فعالیت‌های غیررسمی و غیر قابل نظارت منجر شود.

به‌نظر می‌رسد یکی از دغدغه‌های مسئولان دولتی، کاهش کسری بودجه هم باشد. طرح‌هایی از این دست به افزایش درآمدهای دولت منجر نمی‌شود؟

چنانچه هدف کسب درآمد هم باشد من بعید می‌دانم این سیاست توفیق چندانی داشته باشد. البته دولت از این طریق درآمدهایی به‌دست خواهد آورد، اما درآمدهای حاصل از اجرای این طرح بسیار ناچیز خواهد بود و در مقابل از آنجایی که دلار دوباره گران می‌شود، به افزایش قیمت‌ها و متعاقب آن افزایش هزینه‌های دولت منجر خواهد شد. پس من فکر می‌کنم از نظر درآمدی هم دولت نتواند به چیز دندان‌گیری دست پیدا کند.

همواره در کشور ما گفته می‌شود اقتصاد دولتی است. این به آن معنا هم هست که خود دولت بزرگ‌ترین مصرف‌کننده در اقتصاد ایران است. پس هر قدر تورم افزایش یابد، دولت باید برای تامین نیازهای خود هزینه‌های بیشتری بدهد. یکی از دلایل مهم شکست سیاست‌های جذب درآمد از طریق افزایش قیمت‌ها همین نکته است. سازمان برنامه و بودجه در میانه دهه ۷۰ در گزارشی تاکید کرده بود که هر یک واحد درآمدی که از محل تغییرات قیمتی، چه در حامل‌های انرژی و چه در ارز، نصیب دولت می‌شود معادل ۳.۵ واحد بر هزینه‌های دولت می‌افزاید.

خود این نکته بیانگر آن است که دولت در این دست از سیاست‌ها باید به جوانب مختلف امر توجه کافی داشته باشد تا کسری بودجه بیشتر نشود.

بسیاری بر این باورند که باید هزینه فعالیت‌های نامولد و سوداگرانه را افزایش داد تا از این طریق سرمایه‌گذاری در تولید رشد کند. این اقدام را در این راستا ارزیابی نمی‌کنید؟

به احتمال زیاد طراحان این سیاست چنین نیتی دارند، اما همان‌طور که گفتم اگر زیرساخت‌های اجرای یک سیاست به‌طور کامل در کشور فراهم نباشد، ممکن است سیاست‌ها به نتایجی برعکس اهداف خود دست پیدا کنند. این حرف به‌طور کلی درست است که فعالیت‌های سوداگرانه باید گران‌تر و فعالیت‌های مولد باید ارزان‌تر شوند تا سرمایه‌گذاران انگیزه بیشتری برای حضور در عرصه تولید داشته باشند.

در سیاست اخذ مالیات از معاملات ارز مسئله این است که حتی اگر نیت مسئولان افزایش شفافیت و البته اخذ مالیات از سوداگری باشد، باتوجه به اینکه معلوم نیست چگونه قصد دارند معاملات بخش غیررسمی را کنترل کنند، به تشدید فشار بر صرافان رسمی و افزایش سودآوری دلالان غیررسمی منجر می‌شود. طبیعی است وقتی فعالیت در بخش غیررسمی ۱۰ درصد سود بیشتری از فعالیت‌های بخش رسمی دارد، دیگر نیت سیاست‌گذار اهمیتی نخواهد داشت و فعالان اقتصادی بیشتری به سمت بخش غیررسمی خواهند رفت.

همان‌طور که گفتم کنترل ورود و خروج ارز به کشور اقدام آسانی نیست و در حال حاضر نیز به‌نظر نمی‌رسد که زیرساخت‌های کافی برای آن فراهم شده باشد.

در کل این اتفاق بارها رخ داده که نتایج حاصل از اجرای یک سیاست با اهداف آن یکسره در تضاد قرار گیرد.

با این وصف جبران کسری بودجه بزرگی که فعلا وجود دارد، چگونه ممکن خواهد بود؟

جبران کسری بودجه از طریق درآمدهای پایدار محقق می‌شود. یعنی باید چتر مالیاتی در کشور گسترده‌تر شود، اما گسترده کردن چتر مالیاتی خود نیازمند بسترها و نهادهای کافی است. از سوی دیگر باید از هزینه‌های دولت کاسته شود. ایجاد درآمدهای پایدار در شرایطی که رکود بر بخش مهمی از اقتصاد سایه انداخته باید با ظرافت خاصی انجام شود تا تولیدکنندگان واقعی و بخش‌های خرد و متوسط با فشار مضاعف مواجه نشوند.

از سوی دیگر باید دولت در هزینه‌های خود تجدیدنظر اساسی کند. مسئله کسری بودجه، مسئله به‌هم خوردن دخل و خرج دولت است؛ پس هر چه از هزینه‌ها کاسته شود از عمق کسری بودجه کاسته می‌شود، همان‌طور که هر قدر بر درآمدها افزوده شود، در عمل به این معناست که دخل و خرج متوازن‌تر شده است. از هر طرف که به این مسئله بنگریم دولت کار راحتی ندارد، به همین دلیل ضروری است که بر خطیر بودن اوضاع تاکید شود.

دلار ۳۱ هزار تومانی، تقاضای سکه را بالا برد

نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر اظهارکرد: در طول دو روز آخر هفته گذشته حباب سکه افزایش یافت و از ۲۷۰ به ۴۴۰ هزار تومان رسید. محمد کشتی‌آرای در گفت‌وگو با ایلنا درباره اثرگذاری دلار ۳۱ هزار تومانی در بازار طلا و سکه اظهارکرد: مسئله اثرگذاری افزایش نرخ ارز در بازار طلا و سکه در دوره‌های گذشته هم رخ داده و شاید باعث شود یک روز معاملات در بازار متوقف شود اما بازار دوباره به حالت عادی برمی‌گردد. در حال‌حاضر هم دادوستدها در بازار روال عادی خود را دارد و بازار در جریان است.

وی ادامه داد: به‌طور قطع، قیمت‌ها در بازار طلا و سکه با توجه به رشد نرخ ارز افزایش پیدا کرده، در حالی‌که نرخ اونس جهانی تغییرات زیادی نداشت.

نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر با بیان اینکه تقاضا برای خرید سکه افزایش‌یافته، گفت: از زمانی که احتمال افزایش نرخ دلار پیش‌بینی شد، تقاضا برای خرید سکه بالا رفت و شاهد افزایش تقاضا در بازار سکه هستیم و متقاضی خرید سکه بالا رفته است. وی درباره این افزایش چشمگیر حباب سکه در دو روز گفت: طبیعی است وقتی تقاضا افزایش یابد و عرضه متناسب میزان تقاضا نباشد، شاهد افزایش حباب سکه باشیم.

هشدار کارشناسان درباره راه‌اندازی سامانه برخط خرید ارز

مراقب رونق خریدوفروش‌های غیررسمی باشید

سه‌شنبه هفته گذشته رئیس بانک مرکزی با حضور در میان خریداران و فروشندگان ارز در بازار میدان فردوسی تهران، خبر از راه‌اندازی سامانه برخط برای ثبت درخواست‌های ارزی خرد متقاضیان داد و اعلام کرد در بازار متشکل ارزی به‌هیچ‌وجه کمبودی وجود ندارد. وی همچنین بیان کرد در بحث حواله در سامانه نیما، عرضه به‌مراتب بیش از تقاضاست و نوید بهبود وضعیت عرضه ارز را داد. این سامانه در یکی، دو ماه آینده فعالیت خود را آغاز خواهد کرد و وعده داده شده با آغاز به‌کار آن، صف‌های خرید ارز سهمیه‌ای برچیده می‌شود. تامین نیازهای ارزی قانونی مردم، یکی از وعده‌های رئیس بانک مرکزی بوده است. وی گفته که منابع ارزی ورودی در بازار متشکل ارزی در وضعیت مناسبی قرار دارد و در همین زمینه به‌منظور دسترسی آسان‌تر مردم به حواله و اسکناس دلار، اصلاح قوانین و مقررات در برنامه و دستور کار بانک مرکزی است.

گروه بانک و بیمه
editor@smtnews.ir

براساس تجربه‌های گذشته، هر تعداد ابزار و سیستم کنترل تدوین و اجرا شود، پس از مدتی سوداگران بازار ابزاری برای دور زدن قانون پیدا می‌کنند. علاوه بر این، سامانه‌هایی که طراحی می‌شوند آن‌قدر پیچ‌وخم دارند که مردم عادی عملا نمی‌توانند از آنها استفاده کنند

گامی در راستای شفافیت در معاملات ارزی

محمد کشتی‌آرای، نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران در گفت‌وگو با صمت اظهارکرد: رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده در بحث حواله در سامانه نیما، عرضه ارز به‌مراتب بیش از تقاضاست؛ بنابراین دولت در زمینه ارز با هیچ محدودیتی مواجه نیست و حتی وضعیت ارزی کشور رو به بهبود است. به علاوه اینکه در بازار متشکل، هیچ مشکلی برای عرضه وجود ندارد و مردم هر میزان تقاضا داشته باشند، تامین می‌شود.

وی افزود: این سامانه می‌تواند در صورت همکاری و هماهنگی نهادهای مرتبط مانند بانک مرکزی، سازمان امور مالیاتی و گمرک، شبکه‌ای ایجاد کند تا هم شفافیت در این معاملات ارزی ایجاد شود و هم بازار تحت رصد قرار بگیرد.

کشتی‌آرای با اشاره به اظهارات رئیس کل بانک مرکزی و موضوع اخیر اخذ مالیات از معاملات ارزی، گفت: یکی از علل نوسان بالای نرخ ارز در بازار به‌دلیل نوسان نرخ و فروش ارز به‌صورت خرد است.

وی افزود: فعالان اقتصادی و تجار بزرگ، واردات و صادرات عمده دارند و این امکان برای آنها وجود دارد که در سیستم نیما و بازار متشکل ارزی نیاز خود را برطرف کنند. برخی دیگر از فعالان اقتصادی مانند جواهرفروشان و طلافروشان که تولیدی دارند می‌توانند دستگاه‌های صنعتی خود را که معمولا کوچک است، همراه مسافر وارد کشور کنند و مشکل گمرکی هم ندارد.

نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران با اشاره به اینکه واردات این دستگاه‌ها به‌صورت کالای همراه مسافر و تجارت چمدانی است، گفت: اگر این‌گونه واردات غیررسمی نیز به‌طور رسمی انجام و منجر به تعهد ارزی شود، گام دیگری در راستای مدیریت بازار سیاه ارز برداشته خواهد شد. وی افزود: به‌طور مثال، واردکننده می‌تواند تعهد ارزی بسپارد که اگر ۷ هزار دلار برای واردکردن دستگاه تست الماس می‌گیرد، فاکتور آن را به گمرک ارائه دهد. در این صورت، بازار سیاه ارز مدیریت‌شده و تا حدودی از این آشفته بازار نرخ ارز که در سر چهارراه‌ها و خیابان‌ها ایجادشده، کم می‌کند.

ورود نابجای ارز به سیستم صرافی‌ها

حسین رحیمی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: تجربه نشان داده طرح‌ها و برنامه‌هایی که از سوی بانک مرکزی ارائه می‌شود، فاقد کار کارشناسی است، زیرا اساسا از تقاضای بازار شناختی وجود ندارد. اگر به تقاضای بازار توجه کنند، توان مقابله با بازار را نخواهند داشت.

رحیمی با اشاره به اینکه در چند سال گذشته نرخ در بازار فقط به‌صورت نمایشی کاهش یافته تا بتوانند دلار بفروشند، گفت: از سوی دیگر، با توجه به اینکه کنترلی بر منابع بانکی نیست، بانک‌ها نیز وارد بازار می‌شوند تا ترازنامه خود را خوب نشان بدهند و از منابع ارزی و سکه استفاده می‌کنند، چراکه اگر در ترازنامه آنها جایگاهی برای ارز خارج از سیستم تعبیه شود، به معنای تخلف خواهد بود. بانک‌ها نمی‌توانند از ترازنامه خود منابع ارزی و سکه بازار آزاد داشته باشند.

این کارشناس اقتصاد با انتقاد از واکنش‌های دستوری و تعزیراتی برای کنترل بازار گفت: این‌گونه اقدامات منجر به تحریک بازار می‌شود.

رحیمی با اشاره به بسته بودن خروجی‌های ارزی افزود: اشتباه اینجاست که به‌جای سیستم بانکی، ارز را وارد صرافی‌ها می‌کنند. پس شبکه بین‌الملل بانک‌ها و گزارش‌های UCP چه نقشی دارند؟ چرا این شبکه‌ها برای بازارهای معاملاتی جهان تعبیه‌شده و چه کارکردی در کنترل بازارها دارند؟ چرا بانک‌های خارجی مبادلات بین‌المللی با ایران را نمی‌پذیرند. موضوع علاوه بر محدودیت‌های تحریم، نپذیرفتن FATF است.

این کارشناس اقتصاد دلیل موارد یادشده را نبود شفاف‌سازی در اقتصاد ایران دانست.

وی بیان کرد: براساس تجربه‌های گذشته هر تعداد ابزار و سیستم کنترلی تدوین و اجرا شود، پس از مدتی سوداگران بازار، ابزاری برای دور زدن قانون پیدا می‌کنند. علاوه بر این، سامانه‌هایی که طراحی می‌شوند آن‌قدر پیچ‌وخم دارند که مردم عادی عملا نمی‌توانند از آنها استفاده کنند. وقتی ندانید متغیرهای سیستم چیست، ۱۰۰ شکل سامانه هم درست شود، همچنان ناکاراست.

این کارشناس اقتصاد افزود: سازمان امور مالیاتی کشور در اطلاعیه‌ای اعلام کرده در راستای اجرای مقررات ماده ۱۶۳ قانون مالیات‌های مستقیم، با اعلام بانک‌مرکزی نسبت به برقراری مالیات علی‌الحساب به میزان ۱۰ درصد از فروش ارز آنها اقدام می‌کند. اما باید توجه داشت ارز یک کالا نیست که بتوان بر آن مالیات تعیین کرد و گرفت، زیرا ارزش‌افزوده به کالا تعلق می‌گیرد. ارز یک وسیله و ابزار دارایی برای برداشت از حساب است. مالیات در خود ارز، مستتر است و زمانی که ارزی خریداری شد، آمار خریدوفروش آن به بانک مرکزی داده می‌شود.

وی افزود: در واقع ما تنها کشوری هستیم که برای معامله ارز، ارزش‌افزوده تعریف کرده‌ایم. این تصمیمات و اقدامات از همان عواملی است که باعث عدم‌رونق بازار می‌شود. امروز هم مردم خریدوفروش ارز را تهاتری انجام می‌دهند. در این فرآیند، دولت اصلا نظارتی بر معامله ارز ندارد و در واقع نیازی هم به نظارت نمی‌بینند.

وی با اشاره به اینکه تا زمانی که ارز وارد صرافی می‌شود، سیستم با ناکارآیی مواجه خواهد شد، گفت: تنها راهی که دولت دارد این است که معاملات ارز را به شبکه بین‌المللی بانک‌ها ببرد. در این صورت، کارمند بانک موظف است طبق مقررات نسبت به معامله ارز اقدام کرده و در این صورت، مدیریت و کنترل بر بازار اعمال خواهد شد.

رحیمی در پیش‌بینی نرخ ارز با وجود اقدامات جدید دولت، گفت: با یک بررسی اجمالی از نرخ بهره امریکا و نرخ بهره ایران می‌توان دریافت که در حال‌حاضر نرخ واقعی ارز حدود ۶۰ تا ۷۰ هزار تومان است. دولت با نرخی که دلار را عرضه می‌کند، در حال ضرر کردن است.

باید مراقب بود با راه‌اندازی سامانه برخط خرید ارز، گام دیگری در راستای گسترش بازار سیاه ارز برداشته نشود

چقدر به سامانه جدیدی برای معاملات ارز نیاز داریم؟

اصغر سمیعی‌زفرقندی، عضو هیات موسس کانون صرافان در گفت‌وگو با صمت اظهارکرد: نمی‌دانم چقدر به سامانه جدیدی برای فروش ارز نیاز است اما این را می‌دانم که هر بازار جدیدی که بخواهد به بازارهای قبلی اضافه شود، پیچیدگی جدید به وضعیت خریدوفروش ارز اضافه می‌کند. در این میان حتی به‌وجود آمدن بازار متشکل ارزی هم امری غیرلازم و غیرمفید بوده که حتی باعث ایجاد یک نوع رانت جدید در بازار ارز شده است.

این کارشناس ارز بیان کرد: زمانی که بازاری ایجاد می‌شود، فقط عده‌ای خاص حق خریدوفروش در آن را دارند و از آنها بابت عضویت در آن بازار، مبالغی تحت عناوین گوناگون دریافت می‌شود. طبعا نرخ در آن بازار باید با بازار آزاد تفاوت داشته باشد تا برای اعضای آن بازار جاذبه ایجاد کند و آنها حاضر باشند به خاطر استفاده از آن تفاوت قیمت، شرایط ویژه و دادن حق عضویت و... را قبول کنند.

وی افزود: طبیعی است این تفاوت نرخ ایجاد یک نوع رانت می‌کند که در نهایت از جیب ملت پرداخت می‌شود. چون ارزی که با فروش نفت تهیه شده متعلق به همه اعضای جامعه ۸۰ میلیون نفری ایران است و حتی اگر با انگیزه‌ای خیرخواهانه باشد، روا نیست با قیمتی غیرواقعی به فروش برود.

سمیعی گفت: مالیات بر خریدوفروش ارز به شرطی می‌تواند مفید باشد که باعث رونق خریدوفروش‌های غیررسمی نشود. در حال‌حاضر ابزاری برای ممانعت از این کار وجود ندارد و بهتر است اجازه داده شود خریدوفروش ارز با نرخ واحد و واقعی از سوی صرافان انجام شود و بازارهای متعدد و رانتی و غیرواقعی هم تعطیل شوند.

همچنین نه‌تنها تمدید مجوز صرافان آسان شود، بلکه از سختگیری در صدور مجوزهای جدید برای همه متقاضیان دیگر هم‌دست بردارند و اجازه دهند همه صرافان غیررسمی در عرصه خریدوفروش ارز با گرفتن مجوز زیر پوشش و زیر رصد مراکز ذی‌صلاح دربیایند و باعث رقابتی‌تر شدن هرچه بیشتر بازار ارز شوند.

وی افزود: همچنین باید اجازه داده شود، صرافان کار خریدوفروش ارز را سامان دهند و مسئولان اقتصادی هم وظیفه نظارت بر عملکرد آنها را به بهترین وجه بر عهده گیرند. در این صورت، بازار ارز به تعادل خواهد رسید.

هرچند با نرخ تورم بالای ۴۰ درصد و در شرایطی که نرخ تورم در کشورهای حوزه دلار زیر ۴ درصد است، بسیار طبیعی است که نرخ ارز هم به‌طور منظم بالا برود و اگر بخواهیم نرخ ارز را کنترل کنیم راه اصلی، نهایی، عملی و واقعی همانا کاهش نرخ تورم و به نزدیک صفر رساندن آن است. البته برای این منظور کنترل حجم نقدینگی و عدم‌خلق پول و حذف یارانه‌های غیرهدفمند از کارهایی است که لازم است انجام شود، وگرنه با ایجاد بازارهای موازی و جدید به گمان من به هدف نزدیک که نمی‌شویم، هیچ، بلکه ممکن است از آن دور بشویم.

سخن پایانی

پیشنهاد کارشناسان درباره سامانه ثبت درخواست ارز خرد این است که بانک مرکزی این سامانه را به‌صورتی راه‌اندازی کند که با وزارت اقتصاد و دارایی شبکه‌ای ایجاد کند تا در کنار شفافیت در معاملات، بازار تحت رصد قرار بگیرد. با این حال، برخی دیگر از کارشناسان تجربه طرح‌ها و برنامه‌های بانک مرکزی را کارشناسی نشده می‌دانند. همچنین گفته می‌شود همراه با بازار جدیدی که در کنار بازارهای قبلی می‌آید، پیچیدگی جدیدی به وضعیت خریدوفروش ارز اضافه می‌کند. علاوه بر این مسئله، خبر برقراری مالیات به میزان ۱۰ درصد از فروش ارز، ابهامات و انتقادهایی به همراه داشته است. منتقدان می‌گویند نمی‌توان ارز را کالایی با ارزش‌افزوده قلمداد کرد و به همین دلیل مالیات بر آن اشتباه است. همچنین گفته می‌شود شرط مفید بودن مالیات بر خریدوفروش ارز این است که باعث رونق خریدوفروش‌های غیررسمی نشود اما در حال‌حاضر ابزاری برای ممانعت از این کار وجود ندارد.

یادداشت

تاثیرات سامانه معاملات خردارزی

میثم رادپور
مدرس دانشگاه و تحلیلگر بازارهای مالی

سامانه برخط برای ثبت درخواست‌های ارزی خرد متقاضیان و البته مربوط به بخش کوچکی از بازار است. در ظاهر قرار بر این است که این سامانه به تقاضای ارز مسافرتی جواب دهد.

باید توجه داشت این بخش از بازار در مقابل اندازه کلی بازار ارز، بزرگ نیست و به همین دلیل، نباید انتظار تاثیر جدی در تنظیم‌گری بازار، از آن داشته باشیم. تقاضای ارز را می‌توان به چند قسمت تقسیم کرد. یک مورد آن، تقاضایی است که از محل تراز تجاری ایجاد می‌شود. بخش‌های نقدی و ارزی که از محل صادرات ایجاد می‌شود، ورودی جریان ارز و بخش‌هایی که از محل واردات ایجاد می‌شود، خروجی جریان ارز است. مجموع این دو، تراز تجاری را به‌وجود می‌آورد. بخش عمده جریان‌های ارزی که در داخل کشور ایجاد می‌شود، مربوط به تراز تجاری است. اگر تراز تجاری منفی شود به این معناست که واردات بیش از صادرات بوده است. مورد دیگر، تقاضای خروج سرمایه است که از محل تمایل افراد برای تبدیل دارایی‌ها به ارز ایجاد می‌شود. همچنین تقاضای مصرفی که نمونه آن بورسیه‌های دانشجویی یا خریدهای اینترنتی است که اقلام آن نسبت به تقاضاهایی که ذکر شد، رقم بزرگی ندارد. اندازه این بازار بزرگ نیست؛ بنابراین اثرگذاری آن به نسبت کاهش پیدا می‌کند. از سوی دیگر، مسائل و مشکلات بازار ارز ایران به شکلی نیست که با این جنس از تنظیم‌گری‌ها حل شود. اقتصاد ایران با مسائل ساختاری جدی روبه‌رو است. از یک سو، اقتصاد ما یک اقتصاد تورمی است و از سوی دیگر، مدام با فشار و تهدید تحریم روبه‌رو است. تحریم باعث می‌شود ارز به مقاصد غیرتجاری از کشور خارج شود. تمام این فشارها باعث می‌شود درآمدهای ارزی کشور به‌ویژه از محل صادرات نفت و میعانات گازی به‌شدت کاهش پیدا کند و مازاد تقاضا ایجاد شود. اقتصاد ایران پیش از این که متحمل تحریم‌های گسترده شود با درآمد ارزی خود می‌توانست به این تقاضا جواب دهد تا حداقل برای مدتی قیمت‌ها در بازار ارز تثبیت شود اما در حال حاضر دیگر این امکان وجود ندارد. در سال‌های اخیر رویکرد بانک مرکزی این بوده که به سمت قوانین و مقررات بیشتر برود و محدودیت‌های بیشتری ایجاد کند. درباره سامانه نیما بانک مرکزی تلاش کرده سامانه‌ای راه‌اندازی کند که بتواند نسبت به مسائل تجاری ارز جوابگو باشد. با این حال، جهت‌گیری و هدف بانک مرکزی از این بازار این است که بتواند با کنترل و اعمال قیود بر قیمت‌ها نظارت کند. در حال حاضر، بانک مرکزی فاقد درآمدهای ارزی است که بتواند کفاف تقاضا را بدهد. همچنین بانک مرکزی فاقد ابزارهایی است که پیش از تحریم در اختیار داشت و می‌توانست در دوره‌هایی بر بازار ارز کنترل داشته باشد و مثلا ارز حواله بفروشد. به همین دلیل، رویکرد بانک مرکزی در تنظیم‌گری بازار ارز به این شکل شده که با اعمال محدودیت‌های بیشتر، خروج ارز را به هر طریقی کنترل کند. این محدودیت‌ها یک بار با سامانه نیما خود را نشان می‌دهد که مربوط به همان مصارف تجاری ارز است. یک بار به شکل بازار متشکل ارزی نمایان می‌شود که می‌خواهد معاملات نقدی ارز را کنترل کند. بار دیگر هم سامانه ارز سهمیه‌ای راه‌اندازی می‌شود تا بخشی از آن بازار نقدی که مربوط به همان تقاضای مسافرتی است، تحت کنترل قرار بگیرد. آقای همتی در زمان ریاست خود تلاش کرد محدودیت‌هایی در سمت معاملات ریالی ایجاد کند. به‌طور مثال، محدودیت‌های برای نقل و انتقالات با عابر بانک و محدودیت‌هایی درباره چک ایجاد کرد. این اقدامات لزوما مسئله‌دار نیستند اما مسئله در این است که بانک مرکزی که بازار ارز را نمی‌تواند کنترل کند، بر محدودیت در بازار ریال و در بازار بانکی تمرکز کرده است. به همین ترتیب، راه‌اندازی این سامانه‌ها به معنای تلاش بانک مرکزی برای ایجاد محدودیت‌های بیشتر در بازار ارز است. چرا باید در جایی مانند خرید بلیت که بازار بزرگی ندارد، یک سامانه راه‌اندازی شود؟ بانک مرکزی به‌دلیل اینکه ابزار و امکاناتی که در گذشته برای مداخله در بازار داشت، دیگر ندارد و منابع و درآمدهای ارزی جدی خود را از دست داده، چاره‌ای ندارد، جز اینکه با ایجاد بازارها، سامانه‌ها و محدودیت‌های جدید به‌ویژه در سمت مبادلات ریالی، محدودیت‌های بیشتری بر بازار حاکم کند. با این حال، این اقدامات اثرگذاری جدی نخواهد داشت. در کشوری که اقتصاد آن ۴۰ درصد تورم دارد و درآمدهای ارزی آن به‌شدت کاهش پیدا کرده، نرخ ارز کمابیش متناسب با نرخ تورم افزایش پیدا می‌کند و نمی‌توان در این بازار ثبات ایجاد کرد. بازار ارز ایران به‌خاطر مسائل اقتصادی، بازار ملتهبی است و فشار افزایش نرخ همیشه در این بازار احساس می‌شود. راه‌اندازی این سامانه هم جزو همان رویکردهایی است که جهت‌گیری بانک مرکزی در آن، ایجاد محدودیت‌های بیشتر برای کنترل و سرکوب تقاضا و جلوگیری از خروج بیشتر ارز است تا بتواند از آن مسیر، بازار را کنترل و هدایت کند. به لحاظ اقتصادی توضیح قانع‌کننده‌ای وجود ندارد که آیا با وضع این محدودیت‌ها، بازار بهبود پیدا می‌کند یا خیر. نمی‌توان تقاضایی را که در بازار موجود است با ایجاد قیود خفه کرد. چنین اقدامی می‌تواند اثرات معکوس هم داشته باشد. از لحاظ اقتصادی ایجاد این محدودیت‌ها و قیود باعث فشار و تجمیع تقاضا و جابه‌جایی‌های جدی‌تر قیمتی می‌شود.

در مجموع باید گفت این سامانه به‌دلیل اینکه سهم بزرگی ندارد، تاثیرگذار نخواهد بود و این اقدامات از جنس اعمال محدودیت‌های گذشته است.

یکشنبه
۲۱ آذر ۱۴۰۰- ۷ جمادی‌الاول ۱۴۴۳ - ۱۲ دسامبر ۲۰۲۱- شماره ۱۹۵۲- پیاپی ۳۲۷۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یک تهیه‌کننده موسیقی در گفت‌وگو با صمت مطرح کرد

آغاز کنسرت‌ها، شاید دو هفته دیگر

محمد رحمانی: در روزهای گذشته محمود شالویی، سرپرست معاونت هنری ارشاد اعلام کرد برگزاری کنسرت از نظر ارشاد بلامانع است و به این نکته اشاره کرد که حتی امکان استفاده ۱۰۰درصدی از ظرفیت سالن‌ها نیز فراهم شده است. وی با این صحبت عملا تقصیر تاخیر در برگزاری کنسرت‌ها را به گردن تهیه‌کنندگان موسیقی و سالن‌دارها انداخت، این در حالی است که مقرر شده در چند روز آینده یک جلسه دیگر برای تصمیم‌گیری درباره این موضوع با حضور سرپرست معاونت هنری و سرپرست دفتر موسیقی ارشاد برگزار شود. در همین راستا صمت گفت‌وگویی با محمدحسین توتونچیان از تهیه‌کنندگان و ناشران شناخته شده حوزه موسیقی ترتیب داده که در ادامه می‌خوانید.

چندی پیش محمد شالویی، سرپرست معاونت هنری وزارت ارشاد تقصیر تاخیر در برگزاری کنسرت‌ها را به گردن تهیه‌کنندگان موسیقی و سالن‌دارها انداخت. این مقام دولتی با بیان اینکه برگزاری کنسرت‌ها از نظر ارشاد بلامانع است، گفت حتی امکان استفاده ۱۰۰درصدی از ظرفیت سالن‌ها نیز فراهم شده است. نظر شما درباره استفاده از ظرفیت کامل سالن‌های نمایشی چیست؟

روزی که این خبر را خواندم فکر کردم اشتباه تایپی یا چیزی شبیه آن رخ داده و اعلام خبر امکان استفاده از ظرفیت کامل سالن‌ها برای برگزاری کنسرت‌ها اشتباهی بوده که در خبرها به‌شکل سهوی ورود کرده، اما گویا چنین نیست و این حرف گفته شده است. باید اذعان کنم طی جلسات مستمری که نه یک بار، بلکه چندین مرتبه با محمد الهیاری، سرپرست دفتر موسیقی داشته‌ایم ایشان اکیدا بیان کرده‌اند که در صورت برگزاری کنسرت، سالن‌ها باید با ظرفیت ۵۰درصدی شروع به کار کنند. اگر واقعا امکان استفاده از ۱۰۰ درصد ظرفیت سالن‌ها فراهم بود بسیاری از مشکلات پیش آمده تاکنون حل می‌شد، زیرا اکنون مشکل عمده‌ای که هم تهیه‌کنندگان و هم سالن‌دارها دارند این است که امکان استفاده از ۵۰ درصد ظرفیت سالن‌ها فراهم است و در مقابل هزینه‌ها ۲ برابر شده است؛ یعنی درآمد نصف شده و هزینه‌ها ۲ برابر شده که طبق محاسبات صورت گرفته ضرر ما از برگزاری کنسرت ۴ برابر می‌شود؛ بنابراین من دوباره یادآوری می‌کنم که خبر نادرست امکان استفاده ۱۰۰ درصدی از ظرفیت سالن‌ها یا سهوا از سوی آقای شالویی مطرح شده یا شاید هم برداشت خبرنگار به این ترتیب بوده یا حداقل اشتباه تایپی بوده است. اگر اعلام شده برگزاری کنسرت‌ها از اول آذر امکان‌پذیر است، اما همچنان این مهم تحقق نیافته، معضل همین ظرفیت ۵۰ درصدی است که منجر به نصف شدن درآمد شده و کار را معطل گذاشته است. در چنین حالتی اگر نرخ بلیت‌های کنسرت را ۱۰۰ درصد گران‌تر کنیم، تازه همه چیز یکسان می‌شود. یعنی به‌دلیل ۲ برابر شدن هزینه‌ها رسما باید از سود و درآمد احتمالی برگزاری کنسرت صرف‌نظر کرد و علت اینکه آقای شالویی هم در صحبت خود به‌درستی گفته‌اند مشکل از تهیه‌کنندگان و سالن‌داران است همین است.

در این صورت تهیه‌کنندگان چگونه می‌توانند با سالن‌داران برای حل این مشکل راه‌حل عملیاتی پیدا کنند؟

ما تاکنون موفق نشده‌ایم در این زمینه به توافقی کارساز با سالن‌داران دست پیدا کنیم. به هر تقدیر باز هم مذاکرات یا بهتر بگویم چالش ما با سالن‌دارها ادامه دارد تا بتوانیم راهکارهایی برای تعدیل قیمت‌ها چه از نظر نرخ تمام‌شده بلیت برای مصرف‌کننده و چه از نظر هزینه‌های اجرا ببینیدیشیم. البته از نظر هزینه‌های جاری سالن‌ها مانند تامین الزامات نور و صدا، باید به یک نکته توجه کرد که این هزینه‌ها برای سالن‌داران دلاری محاسبه می‌شود و جای شکی وجود ندارد که برای آنان هم هزینه‌ها بین ۳ تا ۵ برابر شده است. با این همه می‌توانم این خبر خوش را بدهم که طی یکی دو هفته آینده شاهد آغاز بلیت‌فروشی روی سامانه‌ها و سایت‌های فروش بلیت خواهیم بود.

در شرایط شیوع کرونا موضوع برگزاری آنلاین کنسرت‌ها مطرح شد. به‌نظر شما جایگزینی اجراهای آنلاین به‌جای کنسرت در فضای واقعی چقدر موفق بوده یا خواهد بود؟

من فکر نمی‌کنم چیزی مثل اجرای آنلاین بتواند جایگزین خوبی برای کنسرت‌های حضوری باشد؛ کما اینکه تاکنون هم آنچه در این زمینه اتفاق افتاده تجربه خوبی را رقم نزده، زیرا موسیقی این خصیصه را دارد که باید اتمسفر اجرا برای بیننده با حضور در سالن رقم بخورد و بحث جدی روحیه و عواطف انسانی است، به همین دلیل نمی‌توان شور و احساس را از طریق اینترنت و گوشی‌های تلفن همراه یا سایر ابزار موجود منتقل کرد.

چه برنامه‌هایی برای برگزاری کنسرت (داخلی و خارجی) در دست اجرا است؟

در حال حاضر تور اروپای رضا بهرام را در قالب جشنواره ققنوس در حال برگزاری داریم که در ۳ شهر هم‌اکنون برگزار شده و ۱۴ کنسرت دیگر باقی مانده که برگزاری در ۷ شهر با بروز سویه جدید کرونا و درگیر شدن کشورهای مختلف کنسل شده است. ۷ شهر دیگر باقی مانده که به امید خدا برگزار خواهد شد. درباره کنسرت‌های داخلی نیز با همه خوانندگان پاپ و کلاسیک و سنتی که طرف قرارداد ما هستند مشغول مذاکره هستیم تا با سپری شدن ایام فاطمیه کار را آغاز کنیم. امیدواریم بتوانیم با کم کردن هزینه‌های ناشی از برگزاری هر کنسرت و البته تفاهم با خود هنرمندان و تعامل با سالن‌داران و عوامل فنی برگزاری کنسرت‌ها با حداقل نرخ ممکن مردم را به سالن‌های کنسرت برگردانیم.

اصرار و انکار برای قاچاق خاک

تغییر اقلیم، افزایش فرونشست زمین و فرسایش خاک امنیت غذایی در کشور را به خطر انداخته است. علاوه بر این مسائل چند سالی است که موضوع قاچاق خاک از سوی برخی نمایندگان مجلس مطرح شده است؛ هر چند همواره این خبر از سوی نهادهای مربوطه تکذیب شده است.

رئیس گروه مهندسی حفاظت از آب و خاک سازمان تحقیقات کشاورزی معتقد است قاچاق خاک از سوی نهادهای ذی‌صلاح تایید نمی‌شود اما مشاهدات عینی من در دهه ۷۰ این موضوع را تایید می‌کند. حمیدرضا پیروان در گفت‌وگو با ایلنا با تایید خبر قاچاق خاک، گفت: همواره خبر قاچاق خاک از سوی نهادهای ذی‌صلاح تکذیب می‌شود. متولی حفاظت از خاک‌های منابع طبیعی، سازمان جنگل‌ها و مراتع است و تا امروز این نهاد گزارشی در این زمینه ارائه نکرده است.

وی با بیان اینکه در بازدیدهای میدانی شواهدی از قاچاق خاک مشاهده شده، تصریح کرد: در سواحل جنوبی کشور پدیده قاچاق خاک بارها مشاهده شده است. به گفته پیروان، خام‌فروشی در ایران بسیار شایع شده است. بسیاری از معدنکاران بعد از استحصال مواد به‌جای آنکه آن را در کارخانه‌های فرآوری تبدیل به کالای نهایی کنند آن را به‌صورت خام به‌فروش می‌رسانند.

در فرآیند خام‌فروشی نیز امکان قاچاق خاک بسیار وجود دارد. وی ادامه داد: خریداران معادن شن و ماسه یک محدوده چند کیلومتر مربعی را در اختیار می‌گیرند و در زمان برداشت از معادن مقداری از خاک آن منطقه را با خود قاچاق می‌کنند. وی با بیان اینکه کشورهای حاشیه خلیج مقاصد نهایی خاک ایران هستند، افزود: این کشورها خاک مرغوبی برای کشاورزی ندارند، به همین دلیل خاک ایران به این کشورها قاچاق می‌شود. آنها از خاک ما برای خشک کردن سواحل و ساخت‌وساز استفاده می‌کنند.

هنوز گزارشی به مجلس نرسیده است

پرویز اوسطی، نایب رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس تاکید دارد گزارشی در زمینه قاچاق خاک به مجلس نرسیده است. اوسطی با بیان اینکه ممکن است قاچاق خاک به‌صورت پنهان صورت بگیرد، ادامه داد: اگر این مسئله به‌شکل پنهان اتفاق می‌افتد، باید سیستم‌های نظارتی در این زمینه ورود و بررسی‌های دقیق خود را آغاز کنند.

من این موضوع را از نهادهایی که در این زمینه مسئول هستند پیگیری می‌کنم و نظر آنها را جویا خواهم شد. وی در پایان بیان کرد: باید با پدیده شوم قاچاق در همه عرصه‌ها مبارزه کنیم.

اگر خبر قاچاق خاک چه به‌صورت آشکار و چه به‌صورت پنهان تایید شد، باید با تمام توان با آن مقابله کنیم؛ حتی اگر قاچاق خاک در مقیاس کوچک باشد، چراکه این مسئله آسیب جدی به سرمایه‌های ملی کشور وارد می‌کند و باید مانع آن شد.

نظرگاه

نقش مجلس و دولت در اصلاح ساختار بودجه

مصطفی طاهری- عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس: وضعیت فعلی بودجه کشور حاصل انباشت سال‌ها ناترازی در اقتصاد، تصمیمات نادرست دولت در سال‌های اخیر، به تاخیر انداختن اصلاحات اقتصادی با امید بستن به گشایش‌های خارجی و تحریم‌های ظالمانه اخیر است. تعادل اقتصادی- سیاسی شکل گرفته حول وضع موجود، انجام اصلاحات را به تعویق انداخته یا باعث ایجاد موانع جدی شده است. گرچه رفع و اصلاح مسائل فعلی دشوار است، اما باید توجه داشت که ادامه وضع فعلی، حتی اگر امکان‌پذیر باشد، پیامدهای بسیار ناخوشایندتری به‌دنبال خواهد داشت. کسری‌های شدید بودجه در سنوات اخیر از دو طریق انتشار اوراق مالی اسلامی و استفاده از منابع صندوق توسعه ملی تامین شده که هر دو مورد انباشت بدهی را به‌دنبال دارند. در نگاهی دقیق‌تر، انتشار اوراق موجب انتقال بار مشکلات به آینده می‌شود و برداشت از صندوق توسعه ملی با هدف پوشش هزینه‌های غیرسرمایه‌گذاری دولت نیز، علاوه بر محروم شدن آیندگان از این منابع یا عواید آن، به کارکرد توسعه‌ای این صندوق خدشه وارد خواهد کرد. شرایط نامناسب بودجه امسال یکی از نتایج بی‌عملی و نبود اقدام مؤثر دولت در جهت اصلاحات بودجه‌ای در سال‌های اخیر است. در صورت ادامه وضع موجود، رویه فعلی در سال‌های آینده نیز برقرار بوده و حتی شدیدتر نیز خواهد شد. انباشت سریع بدهی عمومی ناشی از کسری بودجه‌های مداوم، می‌تواند در آینده نزدیک به بروز بحران اقتصادی بینجامد؛ بنابراین برای خروج از شرایط خطیر کنونی هیچ راهی جز تن دادن به اصلاحات ساختاری و همه‌جانبه بودجه وجود ندارد.

ابعاد اصلاح ساختار بودجه

اصلاحات بودجه در ۴ محور اصلی دسته‌بندی می‌شود: ۱- تامین منابع درآمدی پایدار برای بودجه عمومی: بخش بزرگی از بودجه فعلی کشور صرف هزینه‌های جاری می‌شود. در یک نظام بودجه‌ریزی سالم، تمام هزینه‌های جاری و مستمر باید از طریق درآمدهای پایدار نظیر مالیات تامین شوند، این در حالی است که در ایران بخش قابل توجهی از هزینه‌های جاری از طریق منابع حاصل از فروش نفت و استقراض تامین می‌شود. اصلاح معافیت‌های مالیاتی، اخذ مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر مجموع درآمد و مالیات بر ثروت از مهم‌ترین اقدامات در راستای تامین منابع پایدار است. قدم مهم بعدی، اصلاح رابطه نفت و بودجه به‌منظور قطع وابستگی مستقیم منابع بودجه‌ای به درآمدهای نفتی است. درآمدزایی دولت از دارایی‌هایش نیز می‌تواند به تامین منابع پایدار بینجامد. در این راستا ارتقای مستندسازی دارایی‌های دولت یکی از شروط لازم محسوب می‌شود. ۲- مدیریت هزینه‌ها و مصارف عمومی: سازکارهای فعلی در زمینه پرداخت‌های جاری و عمرانی به‌گونه‌ای است که علاوه بر عدم نظارت بر عملکرد و کارآیی پایین هزینه‌ها (و درنتیجه اسراف بیت‌المال) زمینه بروز مفاسد احتمالی را نیز فراهم می‌کند. پرداخت مستقیم به ذی‌نفع نهایی، ایجاد سازکار بازبینی و مدیریت هزینه‌ها، حذف موازی کاری دستگاه‌ها و اصلاح نحوه پیدایش و تعریف پروژه‌های عمرانی، از مهم‌ترین گام‌ها در اصلاح رویه‌های مرتبط با هزینه‌های عمومی است. علاوه بر این، بازنگری در سیاست‌های حوزه صندوق‌های تامین اجتماعی (که بار مالی سنگینی برای بودجه دولت ایجاد کرده‌اند) از جمله اصلاحات پارامتریک، اقدام ضروری دیگری برای مدیریت هزینه‌هاست. بخش دیگر مخارج دولت را سیاست‌های حمایتی تشکیل می‌دهند. در کوتاه‌مدت با قطع یارانه دهک‌های پردرآمد و در میان‌مدت با اتصال نظام حمایتی به نظام مالیات‌ستانی (با اجرای نظام مالیات بر مجموع درآمد اشخاص) می‌توان ضمن افزایش دقت حمایت از گروه‌های هدف، از تحقق حداقل درآمد برای همه اقشار جامعه کسب اطمینان کرد. ۳- اصلاح فرآیندهای تهیه، تدوین، تصویب، اجرا و نظارت بودجه: بخشی از ناترازی‌های ایجادشده در بودجه طی دهه‌های اخیر، به‌طور مستقیم با رویه‌ها و فرآیندهای بودجه‌ریزی در ارتباط است. اصلاح نشدن این فرآیندها می‌تواند سایر اصلاحات فوق را بی‌تاثیر کند. افزودن دامنه شمول بودجه به عملیات مالی فرابودجه‌ای دولت، اصلاح سازکار تخصیص و حل مسئله بیش‌برآوردی منابع، تعیین حدود و اختیارات دولت و مجلس در تهیه و تصویب بودجه و به تبع آن نحوه بررسی بودجه در مجلس، از موارد مهم در این راستا است. ۴- اصلاح ساختار و رویه‌های بودجه شرکت‌های دولتی: یکی از وجوه اهمیت بودجه شرکت‌های دولتی آن است که می‌تواند به‌صورت بالقوه منشأ ناترازی‌های دیگری باشد که پس از مدتی در قالب بدهی‌های دولت بروز می‌کند. چالش‌های بودجه شرکت‌های دولتی متعدد است، از اشکال‌های مبنایی نظیر فقدان تعریف مشخصی از بودجه شرکت‌های دولتی تا ضعف‌های اساسی در فرآیند بودجه‌ریزی که موجب تداخل وظایف و صلاحیت‌های مجامع عمومی شرکت‌های دولتی و سازمان برنامه و بودجه شده و بی‌مسئولیتی مجامع عمومی شرکت‌ها در قبال بودجه را به‌دنبال داشته است. بخش مهمی از آسیب‌های حوزه بودجه‌ریزی شرکت‌ها به عدم تمایز شرکت دولتی از سایر دستگاه‌های اجرایی (یکسان‌انگاری) در سپهر ذهنی سیاست‌گذاران بازمی‌گردد. از سوی دیگر آسیب‌های ناشی از ضعف فرآیند بودجه‌ریزی دارای آثار بسیار مهم سرریز در سایر حوزه‌های فعالیت شرکت‌های دولتی شده که از مهم‌ترین آنها می‌توان به تضعیف شدید توان سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی اشاره کرد، این در حالی است که یکی از مهم‌ترین کارکردهای شرکت‌های دولتی در ایران و جهان، سرمایه‌گذاری است که در سیاست‌گذاری‌ها و ارزیابی‌ها مورد غفلت قرار گرفته است.

از فضای مجازی

بابا آب داد؛ ما آب را به باد دادیم!

محسن رنانی- اقتصاددان: الفبای مدیریت عمومی در دنیای مدرن، بکارگیری «مهارت گفت‌وگو» و تعامل اعتمادآمیز حکومت با مردم است. این دقیقا همان چیزی است که حکومت ما فاقد آن است.

در قضیه اعتراضات کشاورزان اصفهان که یک نمونه برجسته و نشانه امیدوارکننده از بلوغ جامعه مدنی است، تا این جای کار حکومت به‌غایت ناتوان عمل کرده است.

جنبش مدنی کشاورزان اصفهان پایدارترین جنبش مدنی نیم قرن اخیر ایران است که ۲۲ سال به‌طور مستمر و مسالمت‌آمیز ادامه داشته است. اعتراضات آب در هر ۳ استان خوزستان، اصفهان و چهارمحال‌و بختیاری تاکنون بسیار عقلانی مطرح شده و حکومت بهتر است به‌سرعت خودش را در تراز این جنبش اصلاح کند.

در قضیه آب دولت به‌تنهایی توانایی حل‌وفصل مشکل را ندارد. آگاه کردن صادقانه مردم از عمق بحران، گام نخست هر اصلاح سیاستی در حوزه آب است، این در حالی است که روند آگاه‌سازی حقیقی، با فرمان حکومتی و اطلاعیه‌های رسمی از بالا رخ نمی‌دهد، بلکه در گفت‌وگوی آشکار، عقلانی و اخلاقی بین نهادهای مدنی با حکومت امکان‌پذیر می‌شود.

گفت‌وگوهایی که مردم به‌طور مستقیم و مستمر در جریان آنها قرار داشته باشند تا به نتیجه آنها اعتماد کنند. این همان کاری است که حکومت باید از سال‌های پیش بستر آن را فراهم می‌کرد.

در بحران آب استان‌های خوزستان، چهارمحال‌وبختیاری، اصفهان و یزد، هم دولت‌ها مقصرند؛ هم تمام دولت‌های بعد از جنگ، هم نخبگان و نهادهای مدنی این ۴ استان و هم مردم این استان‌ها. معنی ندارد که در این استان‌ها که از دهه‌ها پیش معلوم بود با مشکل جدی منابع آب روبه‌رو خواهند شد، هم مردم و هم دولت فعالیت‌هایی را توسعه داده باشند که بر مصرف شدید آب استوار است.

در این چند دهه، در اصفهان صنایع فلزی آب‌بر توسعه داده شده است. کشاورزی ۱۷۰ درصد رشد کرده است. در چهارمحال‌وبختیاری کشاورزی و باغ‌کاری ۶۰۰ درصد رشد کرده است.

در اصفهان ۶ هزار هکتار زمین تحت کشت برنج قرار دارد. در خوزستان با بیش از ۳ تا ۵ برابر بودن تبخیر آب نسبت به استان‌های شمالی، دست‌کم در ۱۰۰هزار هکتار اراضی برنج‌کاری انجام و ۳ میلیارد مترمکعب آب برای تولید نیشکر مصرف می‌شود.

در یزد کویری با توسعه بی‌رویه کشاورزی، صادرات آب مجازی داریم. به‌علاوه اینکه در همه این استان‌ها هنوز هم شاهد گسترش این‌گونه فعالیت‌ها هستیم و البته همه این خطاهایی که مردم کرده‌اند نیز به سیاست‌های نادرست دولت‌های مختلف باز می‌گردد.

وقت آن است که بپذیریم لاپوشانی کردن بحران‌ها دیگر جواب نمی‌دهد. وقتی در استان‌هایی که شاهد بحران آب هستیم هنوز شهرداری‌ها جرات می‌کنند چمن بکارند، نشانه این است که هنوز کسی بحران آب را باور ندارد.

تجربه راه‌اندازی گفت‌وگوهای شفاف و جدی با مردم شرق اصفهان می‌تواند آزمون مهمی برای توانایی حکومت در حل‌وفصل بحران‌های آینده باشد.

تصمیم بگیریم همه‌مان دست از خوددانا و خودمحق‌پنداری برداریم و از «بابا آب داد» شروع کنیم.

همه باید برای گفت‌وگو بر سر آب، اول مسئله را دقیق بشناسیم و با صبوری و گشادگی سینه، سخنان همه طرف‌ها را بدون عصبانیت و پرخاشگری بشنویم. این کاری است که به‌سرعت باید شروع و تمرین کنیم.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

صدای اعتراض زمین را بشنویم

رسول اسدزاده- جامعه‌شناس: رفتار ما ایرانیان معاصر با محیط‌زیست و طبیعت کشور مترادف با تصرف عدوانی است. ما به حق و حریم کوه و رودخانه، کویر و دریا و آب‌های زیرسطحی، خاک و درخت و حیوانات وحشی سرزمین‌مان تجاوز کرده‌ایم.

ما در سراشیبی‌هایی که حتی بز کوهی هم به‌سختی از آن صعود می‌کند فنس و تابلوی ملک شخصی کاشته‌ایم، سرتاسر دریای خزر را تبدیل به ساحل خصوصی کرده‌ایم، در دل کوه‌ها، هر کجایی که قطره‌ای آب و چند اصله درخت یافتیم ویلا و آپارتمان رویانده‌ایم، باغات اطراف تمام شهرها را تفکیک و تکه‌تکه کرده و فروخته‌ایم. به‌جای ساخت هتل‌ها و اقامتگاه‌های مدرن و ارزان مردم را به داشتن یک چهاردیواری (به‌اصطلاح ویلا) در روستاهای مازندران و گیلان ترغیب کرده‌ایم. روستانشین و بومی را آلوده به ولع و دلالی ملک کرده‌ایم.

از قانون‌گذار و مسئول و بهره‌بردار کلان مانند وزارتخانه‌ها و ابرکارخانه‌ها تا مردم عادی هر جای محیط‌زیست و عرصه کشور که دست‌مان رسیده را برای منافع شخصی خراشیده‌ایم.

ما کوه‌های کشورمان را هم خورده‌ایم. در نبود قوانین بازدارنده، هر جا که شده چاه حفر کرده‌ایم، مرز بین روستاها و شهرها را با ساخت‌وساز و تغییر کاربری مراتع و مزارع از صفحه روزگار پاک کرده‌ایم.

ما خاک قشم و نخل‌های جنوب را هم تبدیل به دلار کرده‌ایم. بدون توجه به اقلیم استان‌ها در آنجا کارخانه‌های صنعتی آب‌بر ساخته‌ایم، به استان‌های مرزی بی‌محلی کرده‌ایم، موجبات مهاجرت اقتصادی به مرکز را فراهم کرده‌ایم و حالا ابتدای قرن پانزدهم خورشیدی است.

پس از سال‌ها کج‌رفتاری با مادر طبیعت، صدای اعتراض زمین با فرونشست، با خشکی رودها، کم‌رمقی چاه‌ها و جاری شدن سیلاب‌ها برخاسته است...

اینها صدای اعتراض زمین است، به‌خاطر تصرف عدوانی فرزندانش... این روزها که زخم کهنه میهن سر باز کرده و صدای خشکیدگی و بی‌آبی بیش‌ازپیش شنیده می‌شود، در کنار اصلاح بنیادی قوانین مربوط به محیط‌زیست و منابع آب، باید الگو و نوع نگاه مردم به منابع طبیعی نیز تغییر کند.

انتقال صورت‌مسئله از یک استان و اقلیم به استان‌های مجاور نه‌تنها هیچ کمکی به حل مشکل نخواهد کرد، بلکه باعث فوت وقت است. در حالی که هیولای تنش آبی سال‌به‌سال به میهن ما نزدیک می‌شود، توجه به راهکارهای علمی دلسوزان وطن تنها و تنها چاره در این روزگار سخت است.

هیولای تنش آبی را با هیچ سلاحی نمی‌شود شکست داد؛ مگر با علم و خرد... ما باید بیاموزیم بقای ما با بقای محیط‌زیست کشورمان گره خورده است؛ اگر نیاموزیم طبیعت آن را به ما خواهد آموخت...